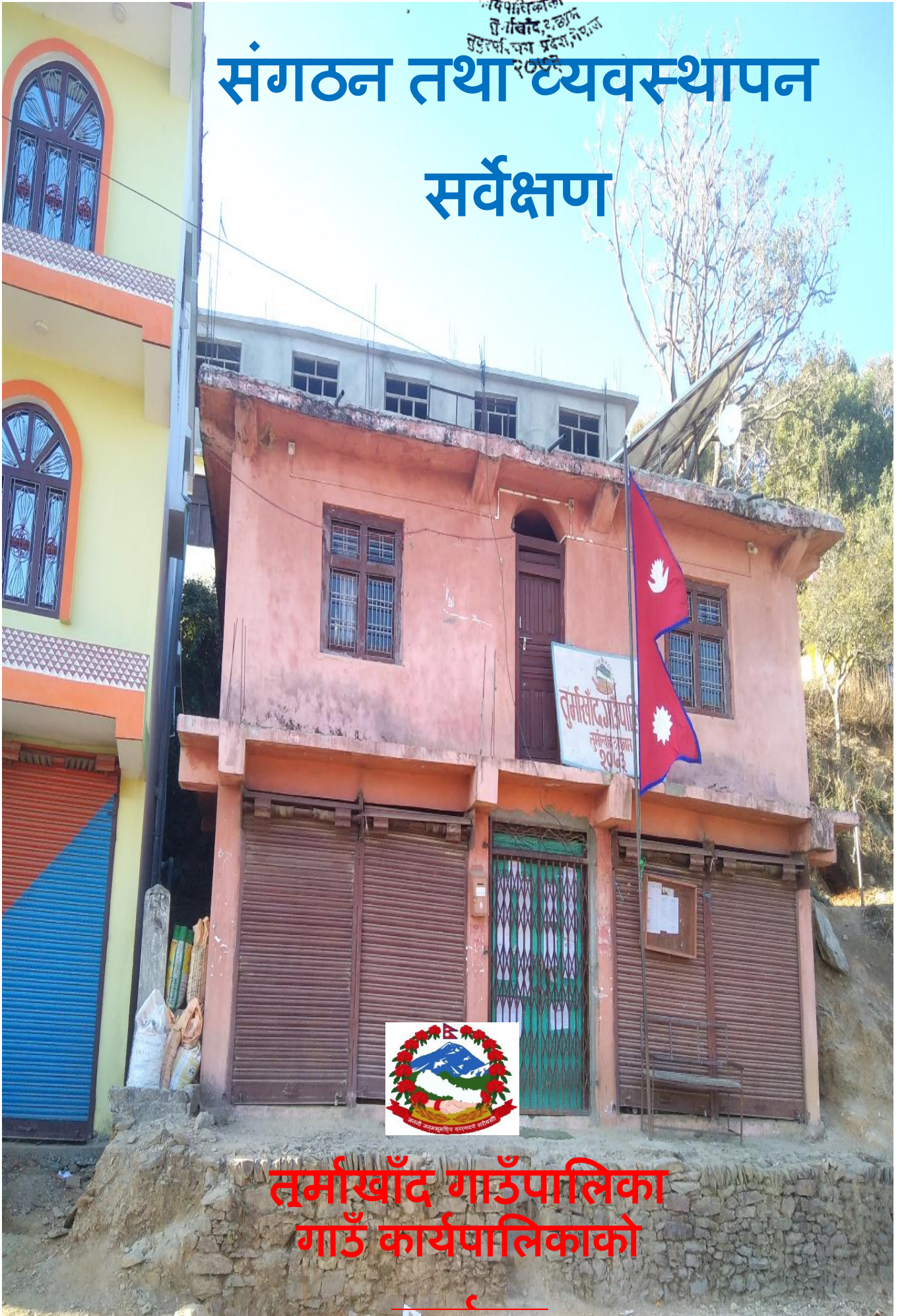

तुर्माखाँद गाउँपालिका
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल
तुर्माखाँद, २०७३

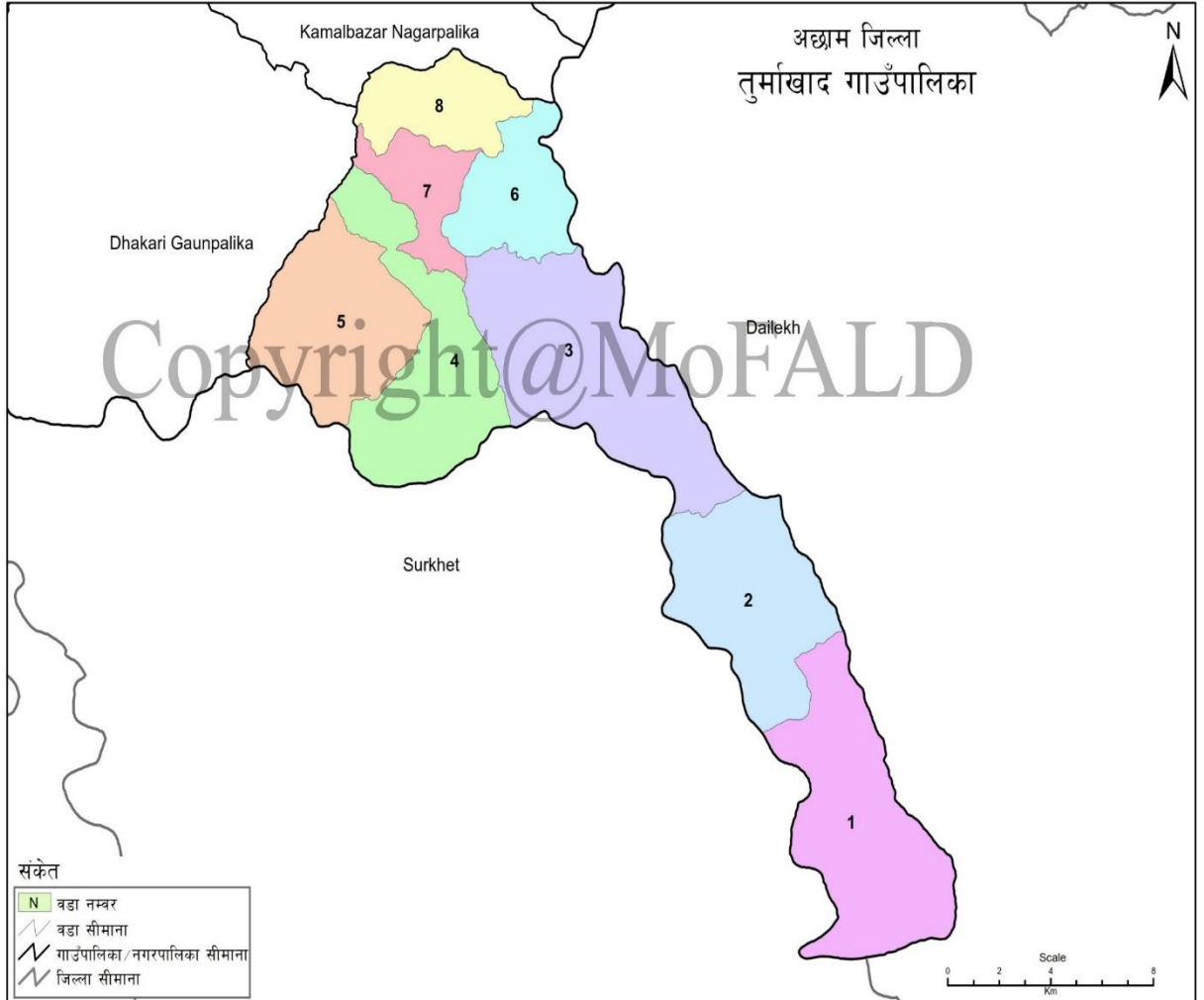
संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण

तुर्माखाँद गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको

तुर्माखाँद गाउँपालिका

तुर्माखाँद गाउँपालिका
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल
२०७२

स्रोत: स्थलरूप नक्सा (स्केल १:२२,०००/१:२,००,०००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, कोन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, सरंक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
LLRC, 2016

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

तुर्माखाँद गाउँपालिका
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल
२०७२

अध्यक्ष

तुर्माखाँद गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

अछाम, सुदूर पश्चिम प्रदेश, नेपाल

भनाई

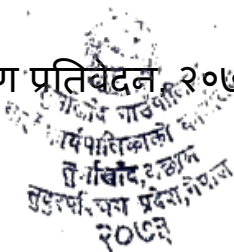
नेपालको संविधान, २०७२ ले गाउँपालिकालाई स्थानीय सरकारको रूपमा अंगिकार गरेको छ साथै गाउँपालिकालाई स्थानीय सरकारको रूपमा २२ वटा एकल अधिकारहरू प्रदान गरेको छ । गाउँपालिकाले गर्नु पर्ने कामहरू एउटा मन्त्रालयको कार्यभार भन्दा कम छैन । गाउँपालिका विकास समितिबाट गाउँपालिकामा रूपान्तरण भएसंगै कानूनी रूपमा मात्र नभई सामाजिक रूपमा पनि गाउँपालिकाले सम्पादन गर्नु पर्ने कार्यहरूको भार अत्याधिक रूपमा बढेको छ । यस्तो अवस्थामा भएका जनशक्तिहरूको क्षमतालाई समुचित रूपमा प्रयोग गर्ने र रिक्त दरबन्दीहरूका पदपूर्ति गर्नु बाहेकको अर्को विकल्प गाउँपालिका सँग छैन ।

हरेक संस्था आफमा एउटा जीवन्त प्रणाली हो । संस्थालाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालनका लागि बनाइएका ऐन नियम तथा गतिविधिहरूलाई जीवन्त बनाउने काम कर्मचारीहरूकै भएकोले गाउँपालिकाको विभिन्न शाखाहरूको संस्थागत विकास तथा ती शाखाहरूमा काम गर्ने कर्मचारीहरूको क्षमता विकास अपरिहार्य भएको छ । शाखा सक्षम र सुदृढ भए मात्र गाउँपालिका सुदृढ बन्न सक्छ । हरेक शाखाहरू पालिकाको पाखुराहरू हुन । जनताको घरदौलोमा गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्नका लागि हामीले लिएको लक्ष्य र उद्देश्यलाई पुरा गर्नका लागि हाम्रा शाखाहरू सक्षम र सुदृढ हुन जरुरी छ जसले गर्दा वडा कार्यालयहरूलाई पनि सक्षम र सुदृढ बन्न सहयोग गरोस ।

कर्मचारीहरू जनताको दाइने हात हुन जरुरी छ । कर्मचारीहरूमा सेवाको भावना हुन जरुरी छ । हाम्रा आर्थिक रूपमा विपन्न सामाजिक रूपमा बहिष्करणमा परेका सांस्कृतिक रूपमा

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

(Handwritten signature)
अध्यक्ष

सीमान्तकृत वर्गहरूलाई स्याहारै सही बाटो देखाउँदै गन्तव्यमा पुर्याउने कर्मचारी हाम्रो आजको आवश्यकता हो । समतामुखी र गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका लागि कर्मचारीहरूको आवश्यकता भएको हो । त्यस्तै समतामुखी र गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका लागि बेला मौकामा संगठनात्मक अध्ययन हुन जरूरी छ । यही संगठनात्मक अध्ययन प्रतिवेदनका आधारमा गाउँपालिकाले कर्मचारीहरूमा काम गर्ने उत्साह भर्ने तथा सबै शाखाका कर्मचारीहरूको बीचमा स्वस्थ प्रतिस्पर्धाको भावना विकास गर्न सबै शाखाहरूलाई कार्य विवरण उपलब्ध गराउनुको साथै उनीहरूको कार्य सम्पादन सम्झौता पनि गरेको छ ।

गाउँपालिकामा भएको अधिकार र श्रोतलाई विकेन्द्रित बनाई सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो बनाउन शाखाको सुदुढीकरण आवश्यक छ । यो संगठनात्मक अध्ययन प्रतिवेदनले गाउँपालिकाको संस्थागत विकासका समस्या तथा चुनौतीहरूलाई चिरफार गरी समाधानका उपायहरू पहिचान गर्न गाउँपालिकाको आँखा खोल्ने छ भन्ने आशा लिएको छु । यो अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्न भूमिका खेल्ने गाउँ कार्यपालिका परिवार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखा प्रमुख तथा कर्मचारीहरू एबम प्राविधिक सहयोग गर्ने परामर्शदाता संस्थाका विषय विज्ञ लाई म विशेष धन्यवाद दिन चाहान्छु । धन्यवाद ।

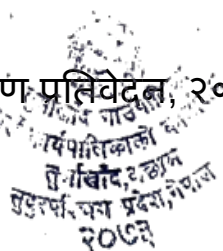
डम्मर बहादुर बि.सि.

अध्यक्ष

विषयसूची

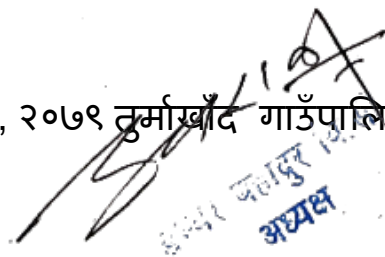
परिच्छेद १: परिचय.....	७
१.१ सर्वेक्षणको पृष्ठभूमि तथा उद्देश्य.....	७
१.२. तुर्माखाँद गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय.....	९
१.३ अध्ययनको उद्देश्यहरू.....	१०

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

डम्मर बहादुर बि.सि.
अध्यक्ष

१.४ अध्ययनको आधार ,सिद्धान्त र विधि	११
१.४.१ अध्ययनका आधारहरु	११
१.४.२ संगठन संरचना निर्माणका आधारभूत सिद्धान्तहरु	१२
१.४.३ अध्ययन विधिहरु	१२
१.४.४ प्रस्तावित प्रतिवेदनले समेटेका विषयगत क्षेत्रहरु	१३
१.५ अध्ययनको सार तथा सुझाव	१४
१.६ तुर्माखाँद गाउँपालिकाको संगठन संरचना र दरबन्दी	१६
१.७ . दस्तावेजहरुको अध्ययन तथा समीक्षा	१६
१.८ सर्वेक्षण सम्बन्धी विधि, प्रक्रिया तथा औजारको विकास	१७
१.९ . प्रारम्भिक बैठक तथा परामर्श	१७
१.१०. परामर्श/बैठक तथा स्थलगत अध्ययन	१८
१.११ संगठन तथा व्यवस्थापन छलफल	१८
१.१२ संगठन तथा स्थानीय सेवा संचालन अवस्था विश्लेषण	१९
१.१३ मस्यौदा प्रतिवेदन तयारी	१९
१.१४ मस्यौदामा छलफल तथा सुझाव	१९
१.१५ अन्तिम प्रतिवेदन तयारी	२०
१.१६ अध्ययनको सीमा	२१
परिच्छेद २	२३
संगठन संरचनाको वर्तमान अवस्था	२३
२.१ अधिकार/जिम्मेवारी	२३
२.२. गाउँपालिकाका सेवाग्राही/जनसंख्या	२५
२.३. गाउँपालिकाको कूल वार्षिक बजेट/आय	२५

 तुर्माखाँद गाउँपालिका
 अध्यक्ष

२.४ विद्यमान संगठन संरचनाको अवस्था.....	२६
२.४.१ कार्यविभाजन नियममावली २०७४	२६
२.४.२ वि.सं २०७४ मा तोकिएको कार्यविवरण अनुसार संगठन संरचना.....	२६
२.४.३ हाल अभ्यासमा रहेको संगठन संरचना.....	२८
२.५ गाउँपालिकाको संघबाट स्वीकृत दरबन्दी	२८
२.६ मौजुदा पदपूर्तीको अवस्था	३१
२.७ वडा कार्यालयहरूको दरबन्दी र पदपूर्तीको अवस्था	३५
२.८ संगठन व्यवस्थापन र कर्मचारी परिचालनमा देखिएका समस्या तथा बाधाहरु	३५
२.९ विकास व्यवस्थापन तथा कार्यसम्पादनमा रहेका समस्या तथा बाधा अड्चनहरु.....	३७
परिच्छेद ३	३८
संगठन तथा सेवा व्यवस्थापनको प्रस्तावित प्रारूप.....	३८
३.१ कार्य विश्लेषण.....	३८
३.१.१ गाउँपालिकाको कार्यबोझ विश्लेषण	३९
३.२ संगठन संरचना तर्जुमा (प्रस्तावित)	४६
३.३ मानव श्रोत योजना तर्जुमा	५१
३.४ कार्य विवरण तर्जुमा	५५
३.४.१ संगठनात्मक कार्य विवरण	५८
३.४.२ पदिय कार्य विवरण.....	५८
परिच्छेद ४.....	५८
संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन.....	५८
४.१ पदसोपान, सुपरिवेक्षण तथा कार्यसम्पादन	५९
४.२ दरबन्दी मिलान तथा पदपूर्ति	५९

४.३ कार्यात्मक ठाडो तथा तेर्सो अन्तर सम्बन्ध	६०
४.४ समन्वय र प्रतिवेदन	६०
४.५ स्रोत साधनको उपलब्धता र आवश्यकता	६१
४.६ निष्कर्ष तथा सुझाव	६३
४.६.१ निष्कर्षहरु	६३
४.६.२ सुझावहरु	६४

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ : तुर्माखाँद गाउँपालिकाको प्रस्तावित संगठन संरचना

अनुसूची २ : वडाको प्रस्तावित संगठन संरचना

अनुसूची ३ : संगठनात्मक कार्य विवरण

अनुसूची ४ : विषयगत विवरण

अनुसूची ५ : शाखागत कार्य विवरण

अनुसूची ६ : पदीय कार्यविवरण

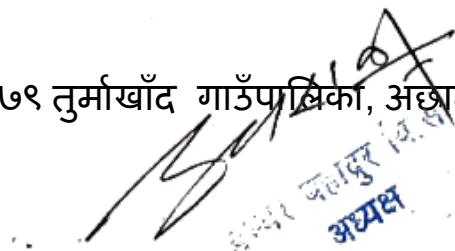
परिच्छेद १: परिचय

१.१ सर्वेक्षणको पृष्ठभूमि तथा उद्देश्य

विद्यमान कानूनी तथा संवैधानिक व्यवस्था, व्यवस्थापनको सिद्धान्त र विगतको अनुभवको आधारमा सहभागितामूलक प्रक्रिया अपनाएर स्थानीय तहको संगठन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी अध्ययन गरेर संगठन संरचना र दरबन्दी निर्धारण गर्नुपर्ने हुन्छ । संविधान प्रदत्त अधिकार प्रयोग गर्दै आम नागरिकलाई विकास र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन संगठन कार्यमूलक, दक्ष, चुस्त र छरितो हुने गरि संगठनको संरचना तथा जनशक्तीको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्छ ।

संघीय संरचनामा गाउँपालिकाको प्रत्यक्ष सम्बन्ध रहेको कार्यक्षेत्र व्यापक छ । संविधानको प्रावधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा भएको व्यवस्थाले मात्र होइन, अन्य कानूनी

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

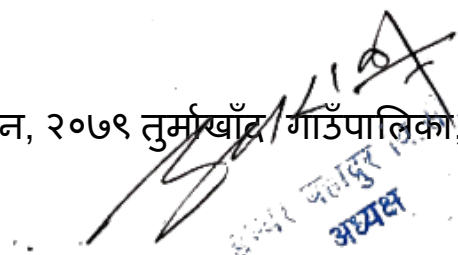
व्यवस्थाका साथै नीति नियमहरू र जनताका चाहना एवं आवश्यकताबाट पनि दिनानुदिन कार्यक्षेत्र व्यापक हुदै गएको छ । यस्तो व्यापक एवं गहन भूमिका गाउँपालिकाले निर्वाह गर्नुपर्ने विद्यमान अवस्थामा बहुआयामिक दृष्टिले गाउँपालिकाको कार्यसम्पादन अगाडि बढाउन कठिन हुने देखिएकाले मौजुदा कार्य अवस्थालाई मध्यनजर गरी संगठन संरचना, दरबन्दी र शाखागत कार्यविवरण तयार गरेको छ ।

संगठनका मुख्य तत्वहरू संरचना र संगठन व्यवस्थापन, वित्तीय व्यवस्थापन, व्यवस्थापकीय क्षमता, कार्य प्रणाली तथा कार्य विधि, स्रोत परिचालन, भौतिक व्यवस्था, कार्य वातावरण र मानव संसाधन व्यवस्थापन आदि विषयहरूलाई विचार गरी गाउँपालिकाको समयानुकूल र समयसापेक्ष संगठन स्वरूप, दरबन्दीका साथै शाखागत जिम्मेवारी किटान गरिएको छ । साविकका गाउँपालिका विकास समितिहरू गाभेर स्तरोन्नति भएको तुर्माखाँद गाउँपालिकाको सांगठनिक संरचना तयार गर्ने क्रममा यो संस्थाको लक्ष्य, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र, जिम्मेवारी, अवसर र चुनौतीहरूलाई आधार बनाइएको छ ।

त्यसैका आधारमा शाखा र इकाई र ति संरचनामा रहने पदहरू (पदनाम, तह वा श्रेणी) पद श्रृंखला, नियन्त्रण र सुपरिवेक्षणको दायरा, आदेशको एकात्मकता सहितको कार्य विवरण तयार गरी सो अनुरूपको योग्यता (शैक्षिक योग्यता, अनुभव, सीप, तालिम आदि) को निर्धारण गर्नुपर्ने हुन्छ । निर्धारित संरचनाका स्वीकृत दरबन्दी अन्तर्गतका पदमा योग्य नियुक्ति र पदस्थापना गरेपछि तिनको कार्य सम्पादनका लागि यथोचित सुविधा र वृत्ति विकासका अवसरहरूको उपलब्धताका आधारमा पदको कार्य सम्पादन मूल्यांकनका लागि कार्यसम्पादन सम्झौता जस्ता उपकरण प्रयोग गरी दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने गरिन्छ जसको उद्देश्य पदासीन कर्मचारीहरूलाई काम प्रति जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउनु रहेको हुन्छ ।

यो समग्र पृष्ठभूमिमा तुर्माखाँद गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आवश्यकता अनुभूत भई यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । संघीय निजामती सेवा ऐन जारी नभएको अवस्थामा प्रदेश लोक सेवा आयोग मार्फत सञ्चालन हुने कर्मचारी भर्ना तथा नियुक्ती प्रकृत्यामा सहभागी भई स्विकृत दरबन्दी अनुसार जनशक्ती प्राप्त गर्न यो प्रतिवेदन

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

अध्यक्ष

फलदायी हुनेछ । यद्यपी एक पटक निर्माण भएको सांगठनिक संरचना सदैव स्थिर हुने नभई संगठन निर्माण र संचालन एउटा गतिशील र जीवन्त प्रक्रिया भएको कारणलाई मनन गर्दै तत्कालिन आवश्यकता सम्बोधन गर्ने गरि प्रतिवेदन समय सापेक्षा परिमार्जनको बाटो भने खुल्ला नै रहेको छ ।

१.२. तुर्माखाँद गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

तुर्माखाँद गाउँपालिका सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तरगत अछाम जिल्लामा अवस्थित पहाडी भौगोलिकता रहेको गाउँपालिका हो । साविक रहफ, भैरवस्थान, तुर्माखाँद, नाडा, रानीवन, तोषी र धमाली गाविस मिलेर बनेको यो गाउँपालिका २३२.०७ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । यस परिच्छेदमा यस क्षेत्रको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकास संभावनाहरूलाई देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा व्याख्या गरिएको छ ।

भौगोलिक अवस्थिति समुन्द्री सतहका करिब ५५० मिटर देखि १९०० मिटर सम्मको उचाईमा रहेको यस गाउँपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले २८ डिग्री ४४ मिनेट ४० सेकेण्ड देखि २९ डिग्री १ मिनेट ३९ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश र ८१ डिग्री १७ मिनेट ५४ सेकेण्ड देखि ८१ डिग्री ३५ मिनेट ५ सेकेण्ड पुर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । यस गाउँपालिका अछाम जिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम मंगलसेन देखि करीब ५५ किमीको दुरीमा पूर्वी भागमा रहेको छ ।

यस गाउँपालिकाको पूर्वमा दैलेख जिल्ला, पश्चिममा ढकारी गाउँपालिका, उत्तरमा कमल बजार गाउँपालिका र दक्षिणमा सुर्खेत जिल्ला रहेको छ । ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण नव गठित स्थानीय तह तुर्माखाँद साविकका ७ वटा गाविसहरू रहफ, भैरवस्थान, तुर्माखाँद, नाडा, रानीवन, तोषी र धमाली मिलेर बनेको हो । यस गाउँपालिका ऐतिहासिक रूपले दैलेख जिल्ला सँग सामिप्यता राखेको पाइन्छ भने भाषिक प्रभाव पनि दैलेख सँग मिल्दोजुल्दो छ । तुर्माखाँद गाउँपालिकाको नामाकरणको सन्दर्भमा स्थानीय जानकार व्यक्तिहरूका अनुसार हाल बजार रहेको यस तुर्माखाँद क्षेत्रमा धेरै समय पहिला तम्माखु खाने मानिसहरूको जमघट हुने गर्दथ्यो । अछामी भाषामा तम्माखुलाई तम्मु भनिने र डाँडामाथी सम्म परेको स्थानलाई खाँद भनिने हुनाले तम्मा र खाँद मिलेर

१
अध्यक्ष

तुर्माखाँद रहन गएको हो । यहि स्थानको नामबाट तुर्माखाँद गाविसको नामाकरण भएको र स्थानीय तह पुर्नसंरचना हुँदा गाउँपालिकाको नामाकरण समेत तुर्माखाँद हुन गएको देखिन्छ ।

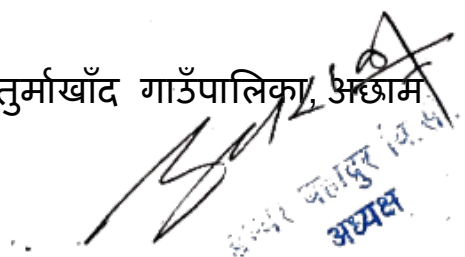
क्र.सं.	हाल वडा	समावेश गाविस / गाउँ पालिका	जनसंख्या			क्षेत्रफल(वर्ग कि.मी.)
			पुरुष	महिला	जम्मा	
१	१	रहफ(१-७)	१६८८	१९००	३५८८	४२.०८
२	२	रहफ(८,९)	७००	६६४	१३६४	३३.३९
३	३	भैरवस्थान(१-९)	२२८६	२४५३	४७३९	४६.८८
४	४	तुर्माखाँद(१-९)	२०५५	२२६२	४३१७	३३.३५
५	५	नाडा(१-९)	१२७८	१३२१	२५९९	३०.९३
६	६	रानीवन(१-९)	१२४६	१४१८	२६६४	१७.७७
७	७	तोषी(१-९)	९८३	१०७६	२०५९	११.५४
८	८	धमाली(१-९)	१४२३	१८२१	३२४४	१६.१३
	जम्मा				२४५७४	२३२.०७

१.३ अध्ययनको उदेश्यहरु

संविधानको एकल तथा साझासूची, सोको आधारमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कार्य विस्तृतिकरण र प्रतिवेदन समेतको आधारमा स्थानीय तहको कार्य जिम्मेवारीलाई प्राथमिकताको आधारमा अन्तिम रूप दिई सोको संगठन संरचना तथा दरबन्दीहरु समेत नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गरिएको छ ।

- स्वीकृत दरबन्दीलाई समयानुकूल र कायबोझका आधारमा संगठन संरचना र तेरिज सिफारिस ।
- विगतमा भएका नीतिगत र कामहरुको अध्ययन गरी विगतका अभ्यास र अनुभवहरुको आधारमा समेत विगतका सिकाईहरुलाई वर्तमान परिवेशमा परिमार्जन सहित कार्य सम्पादन व्यवस्था मिलाउने ।

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

१०

 तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम
 अध्यक्ष

- तुर्माखाँद गाउँपालिकाको वर्तमान संगठनात्मक ढाँचा र मौजदा जनशक्तिको कार्यबिभेक्षण गर्ने ।
- तुर्माखाँद गाउँपालिकाको दरबन्दीको कार्यात्मक बिभेक्षण गर्ने ।
- तुर्माखाँद गाउँपालिकाको संगठनात्मक स्वरूपको ढाँचा तथा कार्यविवरण तयार गर्ने ।
- तुर्माखाँद गाउँपालिकाको कार्यात्मक विभेक्षण गरी संगठनात्मक ढाँचा र कार्यविवरण तयार गरी पद अनुसारको जनशक्ति प्रस्ताव गर्ने ।

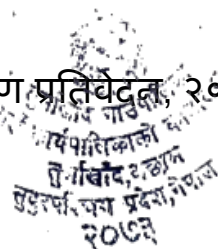
१.४ अध्ययनको आधार, सिद्धान्त र विधि

स्थानीय तहसम्म रहने संगठन संरचना, संस्थागत व्यवस्था र दरबन्दीको विवरणहरू तथा कार्य जिम्मेवारीहरू प्रस्तावित गर्दा निम्न आधार र विधिहरू अवलम्बन गरिएको छः

१.४.१ अध्ययनका आधारहरू

- संविधानमा उल्लेखित स्थानीय तहको एकल र साझा अधिकारको सूची अनसुची ८ र ९
- नेपालको संविधान तथा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत कार्यविस्तृतिकरण सम्बन्धी प्रतिवेदन
- नेपाल सरकारको कार्य विभाजन नियमावली २०७२ र नेपाल सरकारको बिद्यमान संगठनात्मक संरचना
- पुनर्संरचना सम्बन्धमा भएका अध्ययन प्रतिवेदन परामर्शदाताका प्रतिवेदनहरू विभिन्न समयमा गठन भएका प्रशासन सुधार गाउँपालिकाका प्रतिवेदनहरू
- संविधानको मौलिक हक राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरू
- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय बाट प्राप्त राय सुझावहरू
- संघीयता कार्यान्वयन तथा प्रशासनिक पुनर्संरचना निर्देशक समिति गाउँपालिकाबाट भएका अध्ययन प्रतिवेदनहरू
- स्थानीय स्वायत्त शासन ऐनका सान्दर्भिक प्रावधानहरू स्थानीय स्वायत्त शासन ऐनका सान्दर्भिक प्रावधानहरू

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

(Handwritten signature)
 अध्यक्ष

१.४.२ संगठन संरचना निर्माणका आधारभूत सिद्धान्तहरू

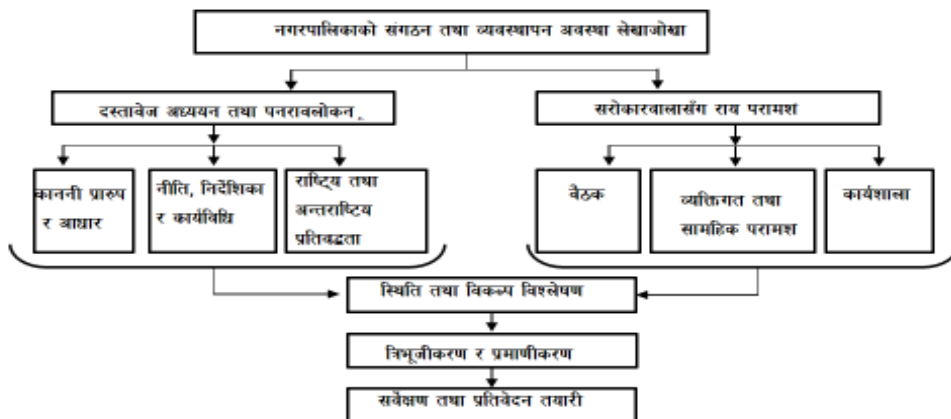
संगठन संरचना प्रस्ताव गर्दा संगठनका आधारभूत प्रचलित सिद्धान्तहरूलाई अवलम्बन गरिएको छ ।

१. कार्य अनुसारको संगठन संरचना (Function Follows the Structure),
२. सन्निकटताको सिद्धान्त (Principle of Subsidiarity),
३. सेवा प्रवाहमा दक्षता तथा प्रभावकारिता (Principle of Efficiency and Effectiveness)
४. लागत प्रभावी (Cost Effectiveness) र आयतनको आर्थिक लाभ (Economies scale)
५. नियन्त्रणको दायरा (Span of Control),
६. समन्वय (Principle of Coordination),
७. आदेशको एकात्मता (Unity of Command),
८. पदसोपानको सिद्धान्त (Principle of Hierarchy)
९. प्रमुख र सहायक कार्यहरू (Line and Staff Functions)

१.४.३ अध्यन विधिहरू

प्रस्तुत प्रतिवेदन तयारी गर्ने क्रममा विभिन्न विधिहरू अवलम्बन गरिएको थियो ।

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणमा अवलम्बन प्रक्रिया

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

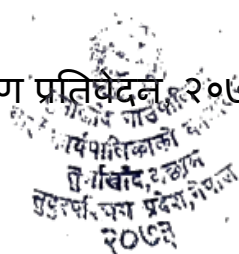
कार्यपालिकाको
तुर्माखाँद, अछाम
प्रदेश निकासा
२०७९

- नेपालको संविधान तथा नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद) बाट स्वीकृत कार्य वृत्तितीकरण प्रतिवेदन
- समेतका आधारमा मिल्दोजुल्दो कार्य तथा समूहलाई वर्गीकरण गरिएको ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले तोकेका गाउँपालिकाको कार्यक्षेत्रमा गाउँपालिकाले निर्वाह गर्ने भूमिका समेत लाई मध्यनजर गरी संस्थागत क्षमता विकासका क्षेत्र बिश्लेषण गरिएको ।
- गाउँपालिकाको कार्यविभाजनलाई समेत मध्यनजर राखी स्थानीय सरकार संचालन ऐन अनकुल हुने गरी संगठन संरचना तयार गरिएको ।
- गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी र आन्तरिक राजश्वको आंकलन गरी यसबाट पर्न सक्ने थप दायित्वलाई समेत पहिचान गरिएको ।
- हालका संगठनात्मक संरचना, कार्य प्रणाली, तौरतरिका तथा काम कारबाही सम्बन्धमा पदाधिकारीहरु सँग छलफल गरिएको ।
- गाउँपालिकामा रहेका मौजुदा शाखा र उपशाखाहरु बाट भइरहेका कार्यहरुको अध्ययन अवलोकन गरिएको ।
- गाउँपालिकाका जिम्मेवार पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरु सँग भएको छलफलको निष्कर्षका आधारमा प्रतिवेदनको मस्यौदा तयार गरिएको ।
- छलफलहरुमा सहभागितात्मक पद्धति अवलम्बन गरी प्राप्त सुझावहरु लाई आधार मानिएको ।
- साविकको स्थानीय निकायको संगठनात्मक संरचनाको अध्ययन विश्लेषण गरिएको ।
- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट विभिन्न समयमा गरिएका अध्ययन प्रतिवेदन, संगठन संरचना, दरबन्दी एवं कार्य जिम्मेवारीको अध्ययन विश्लेषण गरिएको ।

१.४.४ प्रस्तावित प्रतिवेदनले समेटेका विषयगत क्षेत्रहरु

- गाउँपालिकाको संगठनात्मक क्षमता अध्ययन ।
- गाउँपालिकाको परिमार्जित संगठन संरचनाको प्रस्ताव ।

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

(Handwritten Signature)
अध्यक्ष

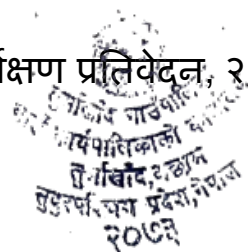
- मौजूदा जनशक्तिको विश्लेषण गरी आवश्यक जनशक्ति पहिचान ।
- सुधारिएको संगठनात्मक ढाँचा अनुसार विभिन्न शाखा, उपशाखा र ईकाईहरूको पहिचान गरी
- कार्य विवरण तयारी ।

१.५ अध्ययनको सार तथा सुझाव

संविधानको धारा ३०२ ले स्थानीय तहमा सेवा प्रवाह गर्न नेपाल सरकारले आवश्यक व्यवस्था गर्ने छ भन्ने व्यवस्था र गाउँपालिका र गाउँपालिकाको कर्मचारी र कार्यालय सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रदेश कानून बमोजिम हुने भन्ने व्यवस्था रहेको छ । नेपाल सरकारले कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७४ र स्थानीय तहमा कर्मचारी खटाउने मापदण्ड, २०७४ अनुसार समायोजन कार्य सम्पन्न भइसकेको छ ।

- करिब २० वर्षसम्म जनप्रतिनिधिहरूको रिक्ततापछि स्थानीय तहहरूमा निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको उपस्थिति पछि पनि जनताले अपेक्षा गरे अनुरूप सेवा प्रवाहमा सहजता आउन नसकेको, कर्मचारी संयन्त्रको ढिला सुस्ती, कमसल कार्यसम्पादन र जिम्मेवारी पन्छाउने प्रवृत्ति रहेको गुनासो छ । यद्यपी, गाउँपालिकाले प्रवाह गर्ने अधिकांश सेवाहरू वडास्तरबाट नै प्रदान गर्ने व्यवस्था भन्ने रहेको छ ।
- जनतासँग सिधै अग्रपंतिमा कार्यरत गाउँपालिका र वडा कार्यालयका कर्मचारीहरूको क्षमता विश्लेषण गर्दा अधिकांश कर्मचारीहरूसँग स्पष्ट रूपले तोकिएको कार्य विवरण नभएको र उनीहरूलाई कस्तो जिम्मेवारी कसरी दिने भन्ने सम्बन्धमा अध्ययन विश्लेषण पनि नभएको पाइयो । अध्ययन अनुरूप कर्मचारीहरूले कार्य जिम्मेवारी लिखित रूपमा तोकेर नदिएको भए पनि माथिल्लो तहको निर्देशन र विगतको प्रचलनद्वारा स्थापित मान्यता र प्रक्रियाहरू अवलम्बन गरी कार्य सम्पादन गरिएको छ ।
- समायोजन पश्चात सरुवा भै आएका कर्मचारीहरू भन्ने अलमलमा परेको र के कस्तो काम गर्ने भन्ने सम्बन्धमा द्विविधामा भएको पाइएको छ । गाउँ कार्यपालिकाको आफ्नै स्थायी भवन नभएकोले अध्यक्ष, उपाध्यक्ष लगायत कर्मचारीहरूले कार्य कक्ष, कोठा, कुर्सी, टेबल र शौचालय जस्ता विषयहरूमा समस्या देखिएको छ ।

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

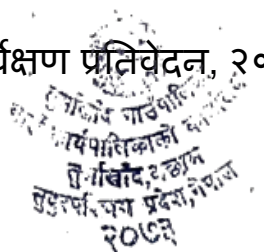
(Signature)
अध्यक्ष

- कर्मचारीहरूले कार्य विवरण विना नै काम गरिरहेकोले कहिलेकाही अधिकार प्राप्त नभएको विषयमा काम गरेको अनुभव रहेको पाइयो । क्षमता विकासका क्रियाकलाप र समूह गतिशीलताको अभ्यासहरू हुन नसकेको र कतिपयले क्षमता अनुसारको जिम्मेवारी पाउन नसकेको पनि जानकारी प्राप्त भयो ।
- जनप्रतिनिधि र कर्मचारी बीचमा जिम्मेवारीको तालमेल नमिलेकोले र जनप्रतिनिधिको कार्यशैली प्रति कतिपय कर्मचारीहरूको गुनासो समेत रहेको पाइएको छ । आदेश गर्ने र बलपूर्वक कार्यान्वयन गर्न दबाब दिने प्रवृत्ति छ भन्ने विचार पनि देखियो । योजना निर्माण प्रक्रियामा सहभागितात्मक लोकतान्त्रिक पद्धतिको शुरुवात भएको छ तापनि अन्य प्रकारका नीति, कानूनहरू र कार्यविधिहरू निर्माण गर्दा सहभागितात्मक पद्धति नहुनाले तिनका प्रावधान बाझिने जोखिम समेत रहेको देखियो ।
- कर्मचारीहरूको जिम्मेवारी लिखित रूपमा स्पष्ट किटान गरि तोकिएको अवस्था शून्यप्रायः रहेकोले कार्य सम्पादन मूल्यांकनको परिपाटी र सो अनुरूप पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था छैन । मूल्यांकन नहुने परिपाटीबाट सेवा प्रवाह कमजोर भइ जनगुनासो समेत बढेको छ । नेतृत्व हौसला प्रदान गर्ने सहयोगी भावनाको हुने, सहयोगीको कुरा सुन्ने भन्दा पनि दबाबपूर्ण रहेको पाइन्छ ।

यस अध्ययन मार्फत देखिएका सुझावहरू निम्न बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छः

- ☞ संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण भइसकेपछि यसलाई अझ स्पष्ट गरी कर्मचारी र राजनैतिक नेतृत्वलाई जिम्मेवार बनाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।
- ☞ यस गाउँपालिकाका नागरिकले उजुरीको सुनुवाई प्रति त्यति विश्वास गरिएको पाईदैन । त्यसैले आधिकारिक उजुरी फछ्यौट गर्ने व्यवस्था तुरुन्तै लागु गरी विद्युतीय माध्यमलाई पनि प्रयोगमा ल्याउनु पर्दछ ।
- ☞ शाखा तथा इकाईमा वोर्ड र कर्मचारीको नाम समेत राख्नु पर्ने र गाउँपालिकाको आफ्नै कार्यालय भवन बनाउने विषयमा पनि ध्यान दिनुपर्ने ।
- ☞ अध्यक्ष, उपाध्यक्ष तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको लागि निजि सचिवालयको व्यवस्था गरि उनीहरूको दैनिक कार्य सम्पादनलाई सहजिकरण र सूचना प्रविधिको माध्यमबाट कार्यालयको अभिलेख र संस्थागत सम्झना प्रणाली बलियो बनाउनु पर्ने

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

(Handwritten signature)
 तुर्माखाँद गाउँपालिका
 अध्यक्ष

☞ कर्मचारीहरूको कार्य विवरण तयार गरी कर्मचारीलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ ।

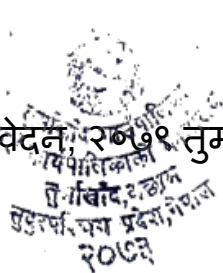
१.६ तुर्माखाँद गाउँपालिकाको संगठन संरचना र दरबन्दी

संगठन संरचना र दरबन्दी तथा सो अनुसारका शाखा तथा इकाइहरूको कार्यविवरण तयार गर्दा कानूनी र नीतिगत आधार, गाउँपालिकामा रहेको विद्यमान जनशक्ति, विगतमा संगठन विकासका लागि गरिएका प्रयास र संगठनको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषणका आधारहरू तर्फ ध्यान दिईएको छ । गाउँपालिकाका शाखा, उप शाखा तथा इकाइहरूको कार्य विवरण यसै प्रतिवेदनको परिच्छेद २ मा, गाउँपालिकाको संगठन संरचनाको खाका, वडाको संगठन संरचना, शाखागत कर्मचारी दरबन्दी तथा एकीकृत दरबन्दी तेरिज परिच्छेद ३ मा र सिफारिस तथा सुझावहरूलाई परिच्छेद ४ मा समावेश गरिएको छ ।

१.७ . दस्तावेजहरूको अध्ययन तथा समीक्षा

यस चरणमा, परामर्शदाता द्वारा स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रसँग सम्बन्धित विषय, संघीय, प्रदेश र स्थानीय नीति, कानून र मापदण्डसँग सम्बन्धित दस्तावेजहरूको अध्ययन तथा पूनरावलोकन गरिएको छ । विगतमा स्थानीय निकायको रूपमा रहेको गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, नेपाल सरकारका विभिन्न मन्त्रालय र निकायहरूको संगठन विकास तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी सर्वेक्षण, यस प्रकारको सर्वेक्षण सम्बन्धी निर्देशिका लगायतका दस्तावेजहरू अध्ययन तथा निष्कर्षको समेत अध्ययन तथा विश्लेषण सम्पन्न गरिएको छ । यसका साथै संघीय व्यवस्था कार्यान्वयन पछि पूनःसंरचित गाउँ सरकारका रूपमा गाउँ सभाले स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएका कार्यविभाजन तथा कार्यसम्पादन नियमावली सहितका ऐन, नीति, नियम तथा कार्यविधिको अध्ययन तथा समीक्षा गरिएको छ । यसै गरी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट उपलब्ध संगठन संरचना, दरबन्दी तेरिज तथा अन्य सम्बन्धित दस्तावेजहरूको अध्ययन, पूनरावलोकन र विश्लेषण गरिएको छ ।

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

Handwritten signature and official stamp of the study officer. The stamp includes the text 'अध्यक्ष' (Chairman) and 'तुर्माखाँद गाउँपालिका' (Turomkhanda Rural Municipality).

१.८ सर्वेक्षण सम्बन्धी विधि, प्रक्रिया तथा औजारको विकास

नेपालको संविधान, नीति, ऐन, नियम तथा निर्देशिका लगायत सम्बन्धित दस्तावेजहरू अध्ययन तथा विश्लेषण र प्रचलित अभ्यासको आधारमा सर्वेक्षण सम्बन्धी विधि, औजार, सूची तथा ढाँचाको विकास गरिएको छ । यसमा संगठन संरचनाको ढाँचा, कार्यक्रम विश्लेषण, कार्यबोझ विश्लेषण, कार्य प्रकृतिको विश्लेषण र दरबन्दी तेरिज, संगठन तथा मानव संशाधनको अवस्था र योजना आदि समावेश गरिएको छ र सोही औजार तथा ढाँचाको आधारमा गाउँपालिकाको सर्वेक्षण गरिएको छ ।

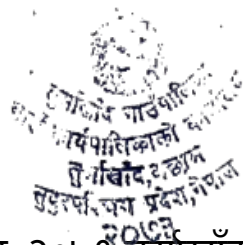
१.९ . प्रारम्भिक बैठक तथा परामर्श

२०७९ माघ ८ गते गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण कार्यका लागि प्रारम्भिक बैठक बस्यो । गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यूको अध्यक्षतामा बसेको सो बैठकमा विषय विज्ञबाट पेश कार्यसूचीमा छलफल तथा सहमति गरियो । यसका साथै सर्वेक्षणका लागि आवश्यक सूचना, ढाँचा र तथ्याँक बारे छलफल तथा सहमति गरियो ।

बैठकका तस्बिरहरू

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुमोखाँद गाउँपालिका, अनाम

Handwritten signature and a blue official stamp of the organization.

१.१०. परामर्श/बैठक तथा स्थलगत अध्ययन

यस चरणमा स्तरीय ढाँचा तथा सूची अनुसार पालिकाका विषयगत शाखा, उपशाखा, ईकाइ, सेवा केन्द्र सँग छलफल तथा परामर्श गरिएको छ । सबै वडा सँग सूचना माग गरि वडाहरुमा स्थलगत भ्रमण छलफल तथा अध्ययन गरिएको छ ।

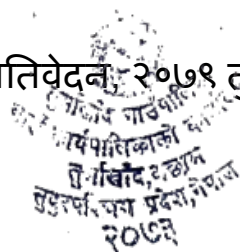

१.११ संगठन तथा व्यवस्थापन छलफल

गाउँपालिकाको संगठन संरचना, मानव संशाधन र कार्य विवरणको प्रस्ताव तयार गर्न २०७९ माघ ६ गते संगठन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहिजिकरण तथा सहयोग गर्न सम्बन्धित शाखा प्रमुखहरुसँग बैठकमा भयो । बैठकमा संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको अवधारणा, आवश्यकता र प्रक्रिया तथा स्थलगत अध्ययन तथा परामर्शबाट प्राप्त संगठन संरचना, मानव संशाधन र कार्यविवरण सम्बन्धी विद्यमान अवस्था बारे सहमति गरियो । बैठकमा छलफल गरी संविधान प्रदत्त तथा कानूनद्वारा निक्षेपित अधिकार

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन-२०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका अछाम

१८
अध्यक्ष

क्षेत्र र गाउँपालिकाका प्राथमिकता क्षेत्रमा विकास कार्य तथा सेवा प्रवाहलाई कुशलतापूर्वक प्रवाह गर्न उपयुक्त संगठन संरचनाको खाका प्रस्ताव तथा सहमति गरियो ।

१.१२ संगठन तथा स्थानीय सेवा संचालन अवस्था विश्लेषण

गाउँपालिकालाई स्थानीय सरकारको रूपमा कामको जिम्मेवार सँगै राजश्व अधिकार, विकास प्रशासन तथा सेवा प्रवाहको जिम्मेवारी प्राप्त भएको छ । संविधान प्रदत्त अधिकारलाई प्रभावकारी रूपमा पुरा गर्न गाउँपालिकाको संगठनलाई समसामयिक रूपमा सुदृढ, सक्षम, चुस्त र दुरुस्त बनाउन कार्यविभाजन तथा कार्यसम्पादन नियमावली कार्यान्वयनका लागि विद्यमान अवस्था र चाहेको अवस्था बीचको अवधारणागत र कार्यात्मक खाडल पहिचान गरी सहभागितामूलक छलफलका सुझावको आधारमा संगठन संरचना, दरबन्दीको प्रस्ताव तयार गरिएको छ ।

१.१३ मस्यौदा प्रतिवेदन तयारी

सर्वेक्षण पश्चात यस गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको मस्यौदा प्रतिवेदन तयार गरी पेश गरिएको छ । प्रतिवेदनमा गाउँपालिकाका लागि सम्भावित शाखा, उपशाखा, इकाई, सेवा केन्द्र तथा वडा कार्यालयहरूको खाका साथै कर्मचारी दरबन्दी प्रस्ताव गरिएको छ । सो प्रतिवेदनमा गाउँपालिकाको सुझाव पश्चात अन्तिम दस्तावेज तयार गरिएको छ ।

१.१४ मस्यौदामा छलफल तथा सुझाव

परामर्शदाताबाट पेश गरिएको संगठन तथा व्यवस्थापनको मस्यौदा प्रतिवेदनमा गाउँपालिका बाट सुझाव प्राप्त भएको छ । यस क्रममा गाउँपालिकाले २०७९/१०/०८ गते मस्यौदा प्रतिवेदनमा सुझाव तथा छलफल कार्यक्रम आयोजना समेत गरेको थियो । गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष श्री बिमला कुमारी शाहीको अध्यक्षता तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री लोक बहादुर शाही लगायत ८ वटै वडाका वडाध्यक्ष लगायत कार्यपालिका तथा शाखा प्रमुखहरूको सहभागितामा सो छलफल तथा सुझाव कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो । सो कार्यक्रममा विषय विज्ञबाट प्रस्तुत संगठन संरचना तथा दरबन्दीमा छलफल तथा

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुमाखाँद गाउँपालिका, अछाम

लोक बहादुर शाही
अध्यक्ष
२०७९

सुझाव प्रदान गरिएको थियो । सो सुझावलाई समावेश गरी समयमा प्रतिवेदन पेश गर्न अनुमति समेत दिइएको थियो ।

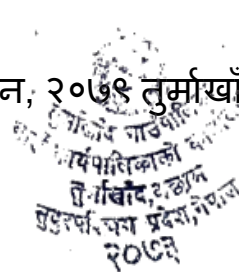

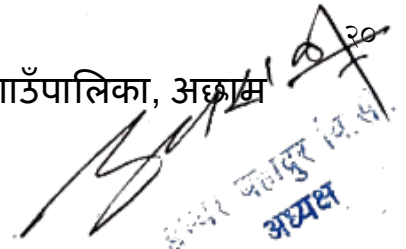
मस्यौदा प्रतिवेदनमा छलफल कार्यक्रमका झलकहरू

१.१५ अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

सर्वेक्षण पश्चात गाउँपालिकाको अवस्थाको लेखाजोखा गरी विद्यमान समस्या तथा खाडलको आधारमा आगामी दिनमा प्रभावकारी स्थानीय सेवा संचालनको लागि संगठन, कार्य विवरण, कार्यसम्पादन तथा मानव संशाधनको अवस्था र योजनाको प्रस्ताव सहितको गाउँपालिकाको संगठन संरचनाको प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । विज्ञबाट तयार गरी पेश

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

अध्यक्ष

गरिएको मस्यौदा प्रतिवेदनमा गापाबाट सुझाव प्राप्त भए पश्चात सुझाव समेतलाई समावेश गरी सर्वेक्षण प्रतिवेदनलाई अन्तिम रूप प्रदान गरिनेछ । सर्वेक्षण प्रतिवेदनलाई ४ वटा परिच्छेदमा समावेश गरिनेछ

१.१६ अध्ययनको सीमा

स्थानीय तहको एकल अधिकार क्षेत्र (अनुसूची ८)

- ☞ गाउँ प्रहरी
- ☞ सहकारी संस्था
- ☞ एफ. एम संचालन
- ☞ स्थानीय कर
- ☞ स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन
- ☞ स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन
- ☞ स्थानीयस्तरका विकास आयोजना तथा परियोजना
- ☞ आधारभूत र माध्यामिक शिक्षा
- ☞ आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई
- ☞ स्थानीय बजार व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता
- ☞ स्थानीय सडक, ग्राभीण सडक, कृषि सडक र सिंचाई
- ☞ गाउँ/गाउँ सभा, जिल्ला सभा, स्थानीय अदालत, मेलमिलाप
- ☞ र मध्यस्थता व्यवस्थापन
- ☞ स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन
- ☞ घरजग्गा धनी पूर्जा वितरण
- ☞ कृषि तथा पशुपालन, कृषि उत्पादन

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

गाउँपालिकाको कार्यालय
तुर्माखाँद, अछाम
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल
२०७९

अध्यक्ष

- सर्वेक्षणका क्रममा नेपालको संविधान, सान्दर्भिक नीति, नियम एवं मापदण्ड, कार्यप्रणालीसँग सम्बन्धित दस्तावेज गाउँपालिकाको अधिकार तथा जिम्मेवारी सँग सम्बन्धित दस्तावेज अध्ययन गरिएको छ ।
- यसका साथै गाउँ कार्यपालिकाका पदाधिकारी, विषयगत तथा अन्य कर्मचारी, नागरिक समाजसँग रायपरामर्श, सहभागितामूलक कार्यशाला प्रक्रिया र डेस्क अध्ययनमा आधारित भई यस सर्वेक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

व्यवस्थापन पशुस्वास्थ्य र सहकारी

- ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असक्तहरूको व्यवस्थापन
- वेरोजगारहरूको तथ्याङ्क संकलन
- कृषि प्रसारको व्यवस्थापन संचालन र नियन्त्रण
- खानेपानी , साना जलविद्युत आयोजना वैकल्पिक उर्जा
- विपद व्यवस्थापन
- जलाधार वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण
- भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास

- यस सर्वेक्षणमा गाउँपालिकाको समष्टिगत विकास र सेवा प्रवाहको लागि राजश्व क्षमता र खर्चको आवश्यकता, सेवा क्षेत्र तथा जनसंख्या, विकासका प्राथमिकता र सूचना प्रविधिको उपलब्धता र प्रयोग समेतलाई आधार लिइएको छ ।
- सर्वेक्षणमा संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण विधि, प्रक्रिया र औजारको प्रयोग गरी गाउँपालिकाको कार्य विश्लेषण गरी संगठन संरचना, मानव संसाधन योजना (कर्मचारी दरबन्दी समेत) समावेश गरिएको छ ।
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालय र वडा समितिको कार्यालयको केन्द्र र एकीकृत सेवा सहितको संरचनाको स्थानगत लेआउट र सेवा प्रवाहको भौतिक प्रवाहलाई यस सर्वेक्षणमा समावेश गरिएको छैन ।
- हालको संवैधानिक अधिकार, कार्यबोझ तथा स्थानीय परिवेशको आधारमा यो संगठन तथा संरचना प्रस्ताव गरिएको छ ।

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

(Signature)
अध्यक्ष

परिच्छेद २

संगठन संरचनाको वर्तमान अवस्था

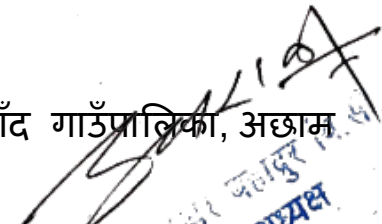
२.१ अधिकार/जिम्मेवारी

संघ, प्रदेश र स्थानीय तह
साझा अधिकार क्षेत्र (अनुसूची
९)

- ↪ सहकारी
- ↪ शिक्षा, खेलकुद र पत्रपत्रिका
- ↪ स्वास्थ्य
- ↪ कृषि
- ↪ विद्युत, खानेपानी,
सिंचाईजस्ता सेवाहरु
- ↪ सेवा शुल्क, दस्तुर, रोयल्टी
र पर्यटन शुल्क
- ↪ वनजंगल, वन्यजन्तु,
चराचुरुङ्गी, जलउपयोग,
पर्यावरण तथा जैविक
विविधता
- ↪ खानी तथा खनिज
- ↪ विपद व्यवस्थापन

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

गाउँपालिकाको कार्यालय
तुर्माखाँद, अछाम
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल
२०७९

अध्यक्ष

- सामाजिक सुरक्षा तथा गरिबी निवारण
- व्यक्तिगत घटना, जन्म, मृत्यु, विवाह र तथ्याङ्क
- पुरातत्व, प्राचिन स्मारक र संग्रालय
- सुकुम्बासी व्यवस्थापन
- प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी
- सवारी साधन अनुमती

नेपाल राज्यको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहको हुने र राज्य शक्तिको प्रयोग तीनै तहले संविधान र कानून बमोजिम गर्ने गरी नेपालको संविधान बमोजिम तीनै तहको क्षेत्राधिकार र जिम्मेवारी किटान गरेको छ ।

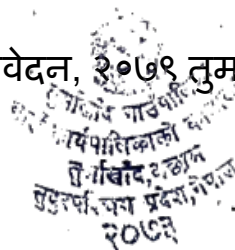
नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा तोकीएको गाउँपालिका तथा गाउँपालिकाको एकल अधिकार अनुसार स्थानीय शासन, निर्णय, विकास र सेवा प्रवाह सम्बन्धी २२ वटा अधिकार क्षेत्र रहेका छन् । यसै गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय तह साझा अधिकार

क्षेत्रबारे विधानको अनुसूची ९ मा उल्लेख भए अनुसार शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, सहकारी लगायत १५ वटा अधिकार क्षेत्रहरु रहेका छन् । नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषदले संविधान अनुसार तीन तहको अधिकार सूचीको विस्तृतीकरण गरे अनुसार स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र अन्तर्गत ३५७ वटा विषय क्षेत्र रहेका छन् ।

नेपालको संविधान तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐनले गाउँपालिका वा गाउँपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रको काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग गर्दा आवश्यकता अनुसार नीति, कानून, कार्यविधि, मापदण्ड तथा योजना बनाई लागू गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ । यसैगरी सङ्घ वा प्रदेशले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रको कुनै विषय गाउँपालिका वा गाउँपालिकालाई कानून बनाई निक्षेपण गर्न सक्ने समेत व्यवस्था रहेको छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ अनुसार एकल अधिकार क्षेत्रको सर्वसामान्यतामा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी गाउँपालिका तथा गाउँपालिकाको १८५ वटा काम, कर्तव्य र अधिकार तोकीएको छ । साथै संविधानको अनुसूची ९ मा उल्लेख भए बमोजिम गाउँपालिका तथा गाउँपालिकाले सङ्घ तथा प्रदेशसँगको सहकार्यमा प्रयोग गर्ने साझा अधिकार हुनेछन् । सङ्घ तथा प्रदेश कानूनको अधिनमा रही, साझा अधिकार क्षेत्रको सर्वसामान्यतामा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी गाउँपालिका तथा गाउँपालिकाको काम, कर्तव्य

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

(Signature)
अध्यक्ष

र अधिकार ७५ वटा निर्धारण गरिएको छ । यसका अतिरिक्त ७ वटा अधिकारहरु समेत गाउँपालिकालाई निक्षेपण गरिएको छ ।

२.२. गाउँपालिकाका सेवाग्राही/जनसंख्या

गाउँपालिकाले विषयगत शाखा, उपशाखा, वडा कार्यालय, सेवा केन्द्रहरु, तथा इकाईहरु मार्फत सेवा प्रदान गर्नुपर्ने कूल जनसंख्या २४९४० रहेको देखिन्छ । वि.सं. २०७८ को जनगणनाको प्रारम्भिक तथ्यांक अनुसार यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफल २३२.०७ वर्ग किमी र जनसंख्या ४०६५४ रहेको पाईन्छ ।

२.३. गाउँपालिकाको कूल वार्षिक बजेट/आय

गाउँपालिकाका माथि उल्लेखित जनसंख्यालाई सेवा प्रदान तथा विकास प्रयोजनका लागि गाउँपालिकासँग वार्षिक करिब ४७६१३७२२६.०४ रकम रहेको देखिन्छ ।

गाउँपालिकाको आय

क्र.सं	आय शिर्षक/स्रोत	२०७८/८० को यथार्थ आय	२०७९/को संसोधित आय अनुमान	थप जानकारी
१	आन्तरिक आय	१९०२६६८.३६	३००००००.	अल्या बाहेक
२	बाँडफाँडबाट प्राप्त (घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तर र अन्य बिक्री आय)-आन्तरिक आय	८५७२१०५७.६८	१०८५८१०००.	अल्या बाहेक
३	संघिय सरकार बाट प्राप्त हुने आय स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी सहित सबै	३७२४२४०००.००	३७०८०००००.	अल्या बाहेक
४	प्रदेश सरकार बाट प्राप्त हुने आय स्थानीय	१६०८९५००.००	१३१०१०००.	अल्या

	पूर्वाधार विकास साझेदारी सहित सबै			बाहेक
	कुल जम्मा	४७६१३७२२६.०४	४९५४८२०००.००	

स्रोत:

तुर्माखाँद गाउँपालिका, २०७९

२.४ विद्यमान संगठन संरचनाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्रस्तावित नमूना संगठन संरचना तथा कर्मचारी दरबन्दीलाई अनुशरण गर्ने प्रयास गरिएको छ । यसका साथै गाउँपालिकाको कार्यविभाजन नियमावली २०७४ मा समेत संगठन तथा संरचना र सो को जिम्मेवारी तोकिएको पाईन्छ । यसै गरी २०७४/०५/१३ मा विभिन्न शाखा प्रमुख तथा कर्मचारीहरूको कार्यविवरण तयार गरी कार्य संचालन गरेको समेत पाईन्छ ।

२.४.१ कार्यविभाजन नियममावली २०७४

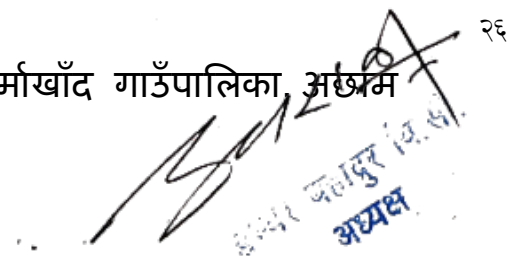
गाउँपालिकाको कार्यविभाजन नियमावली २०७४ मा विभिन्न ७ वटा शाखा, १२ वटा उपशाखा, ६ वटा वडा कार्यालय र ४ वटा इकाई र सोही अनुसार कार्यविवरण तोकिएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची १ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.४.२ वि.सं २०७४ मा तोकिएको कार्यविवरण अनुसार संगठन संरचना

यस गापामा २०७४ मा विभिन्न शाखा प्रमुख तथा कर्मचारीहरूको कार्यविवरण तयार गरेको समेत पाईन्छ । सो कार्यविवरणमा ७ शाखा, १२ उपशाखा र ४ वटा इकाई समेटिएको पाईन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

शाखा	उपशाखा	इकाई
१. शिक्षा, युवा तथा खेलकुद		खेलकुद इकाई

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

२६

 तुर्माखाँद जिला विकास
 अध्यक्ष

शाखा		
२. प्रशासन, योजना तथा अनुगमन शाखा	कर्मचारी प्रशासन उपशाखा	
३. पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा	जिन्सी उपशाखा	
४. आन्तरिक लेखापरिक्षण शाखा	सडक तथा अन्य पूर्वाधार विकास उपशाखा	
५. आर्थिक प्रशासन शाखा	भवन तथा वस्ती विकास उपशाखा	
६. स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास शाखा	विपद व्यवस्थापन उपशाखा	पोषण इकाई
शाखा	वातावरण तथा सरसफाई उपशाखा	रोजगार सेवाकेन्द्र, राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पंजिकरण इकाई

स्रोत: तुर्माखाँद गाउँपालिका, २०७९

२.४.३ हाल अभ्यासमा रहेको संगठन संरचना

यस गाउँपालिकामा हाल देहाय अनुसारका ७ वटा शाखा, १२ वटा उपशाखा, ६ वटा वडा कार्यालय र ४ वटा इकाई ६ वडा कार्यालय १ पशु तथा कृषि सेवा उप-केन्द्र १ आयुर्वेद

प्रशासन शाखा	कृषि विकास शाखा र पशु सेवा शाखा
जिन्सी उप शाखा	दर्ता चलानी र सोधपुछ कक्ष
आर्थिक प्रशासन शाखा	राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पंजिकरण इकाई,
योजना शाखा	न्यायिक समितिको सचिवालय निजि सचिवालय
प्राविधिक शाखा	रोजगार सेवा केन्द्र
घरनक्सा तथा वस्ती विकास	महिला तथा बालबालिका उपशाखा
स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास	सहकारी शाखा
शिक्षा तथा खेलकुद	

औषधालय र ५ स्वास्थ्य चौकी १ आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र अभ्यासमा कायम रहेको पाईन्छ । हाल गाउँपालिकामा कायम रहेका शाखा उपशाखा एकाई सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छः

स्रोतः संगठन तथा

व्यवस्थापन सर्वेक्षण, २०७९

२.५ गाउँपालिकाको संघबाट स्वीकृत दरबन्दी

यस गाउँपालिकाका लागि नेपाल सरकारले प्रदान गरेको कर्मचारी दरबन्दी स्वास्थ्य, कृषि तथा पशुपंक्षी तर्फका निकायहरु बाहेक ३६ जना रहेको देखिन्छ । १६ जना वडा कार्यालयका

लागि तोकिएको पाईन्छ । यसमा गापा कार्यालय तर्फका २० जना सहित कूल दरबन्दी ३६ जना रहेको देखिन्छ (स्वास्थ्य संस्था/केन्द्र बाहेक) ।

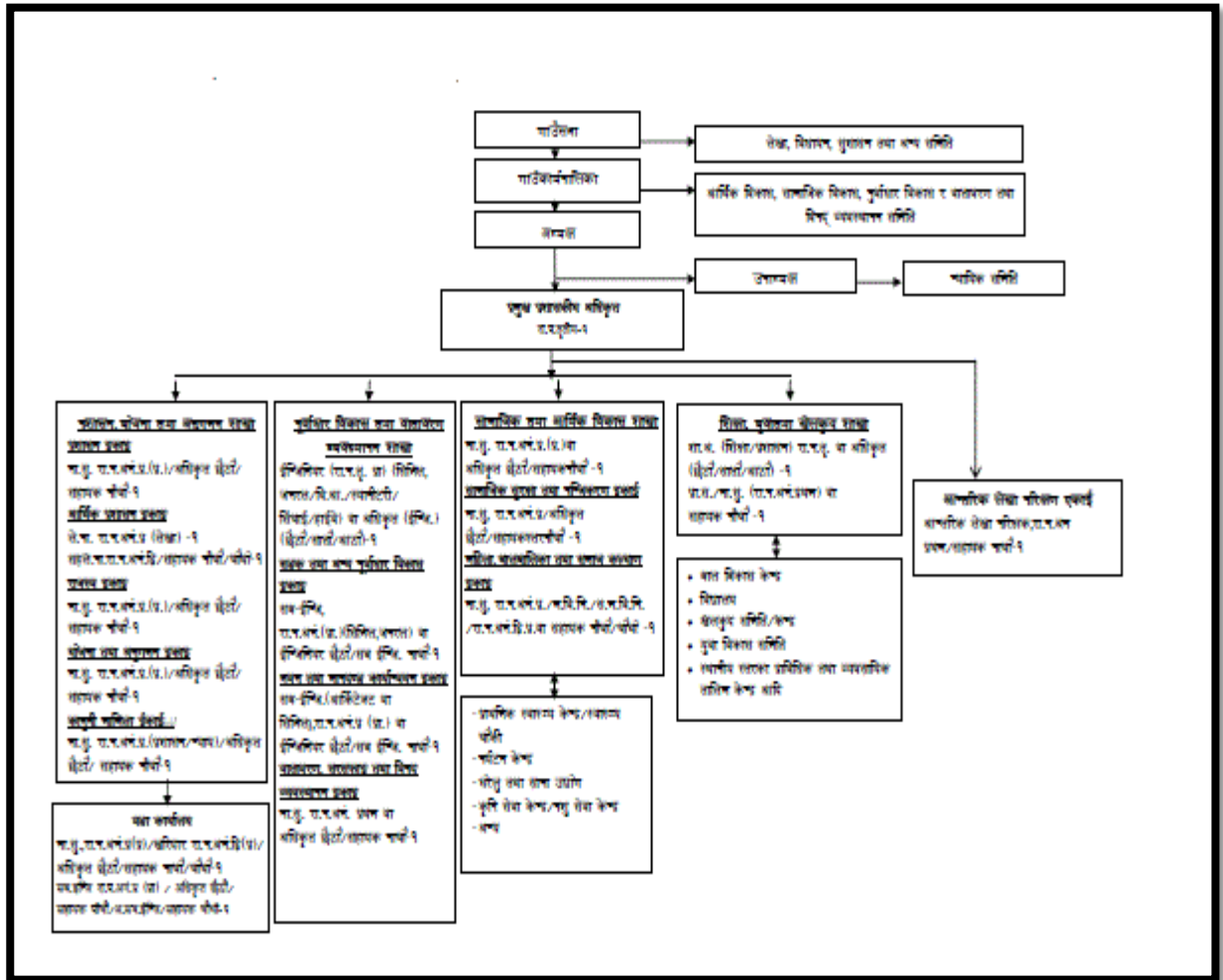
क्र.स.	पद	तह	सेवा	समूह	उप समूह	स्वीकृत दरबन्दी संख्या
१	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	८	प्रशासन	सा.प्र		१
२	अधिकृत	७/८	शिक्षा	शि.प्र.		१
३	इन्जिनियर	७/८	इन्जि.	सिभिल		१
४	लेखा अधिकृत	७/८	प्रशासन	लेखा		१
५	शिक्षा अधिकृत	७/८	शिक्षा	शि.प्र.		१
६	अधिकृत	६	प्रशासन	सा.प्र		२
७	आ.ले.प.	५	प्रशासन	लेखा		१
८	हेल्थ असिस्टेन्ट	५	स्वास्थ्य	हे.ई.		१
९	सहायक	५	प्रशासन	सा.प्र		४
१०	लेखा सहायक	५	प्रशासन	लेखा		१
११	कम्प्युटर अप्टर	५	विविध			१
१२	प्रा.स.	५	शिक्षा	शि.प्र.		१
१३	सव	५	इन्जि.	सिभिल		१

	इन्जिनियर					
१४	असव इन्जिनियर	४	इन्जि.	सिभिल		१
१५	खापासटे	४	इन्जि.	सिभिल	सेनेटरी	१
१६	सहायक महिला विकास निरीक्षक	४	विविध			१
गाउँपालिका कार्यालय तर्फ जम्मा						
१	सहायक	५	प्रशासन	सा.प्र र पाँचौ		३
२	सव इन्जिनियर	५	इन्जि.	सिभिल र पाँचौ		३
३	सहायक	४	प्रशासन	सा.प्र र चौथो		५
४	अ.सव इन्जिनियर	४	इन्जि.	सिभिल		५
५		-	प्रशासन	सा.प्र		८
वडा कार्यालय तर्फ जम्मा						१६
कुल जम्मा						३६

स्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५

२.६ मौजूदा संगठन संरचना र पदपूर्तीको अवस्था

यस गाउँपालिकामा सबै वडा कार्यालय, शाखा, उपशाखा, इकाई तथा स्वास्थ्य संस्था/केन्द्र सहित गरी १०१ जना कर्मचारी कार्यरत (पारिश्रमिक प्राप्त गर्ने) रहेको देखिन्छ । यस मध्ये ४१ जना स्थायी, ७० जना करार सेवामा कार्यरत रहेको देखिन्छ । विषयगत शाखा तथा उपशाखा अनुसार कर्मचारीको विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत छः

गाउँपालिकामा पदपूर्तीको अवस्था (सबै)

क्र.स	शाखा	तह									कैफियत
		नवौं	आठौं	सातौं	छैठौं	पाँचौं	चौथो	तेश्रो	श्रेणीविहिन	जम्मा	
१	प्रशासन(का.प्र. सहित)	-	-	१	२	१	१	-	१४	१९	का.स. १४ करार
२	शिक्षा शाखा	-	-	-	-	१	-	-	-	१	
३	स्वास्थ्य शाखा, केन्द्र तथा चौकी	-	-	-	५	१०	२५	-	१७	५७	करार हे.अ.२अहेव ४ अनमी १४ ल्या.व ३ कास २ स्वीपर ११
४	आयुर्वेद शाखा	-	-	-	-	-	२	-	१	३	३ करार
५	योजना शाखा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
६	प्राविधिक शाखा	-	-	-	-	-	५	-	-	५	अ.स.इ. ४ करार
७	घरनक्सा पास शाखा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

८	महिला तथा बालबालिका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
९	कृषि विकास शाखा	-	-	-	-	-	३	-	-	३	ना.प्रा.स. २ करार
१०	पशु सेवा शाखा	-	-	-	-	-	४	-	-	४	ना.प्रा.स. ३ करार
११	सहकारी शाखा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१२	उद्यम विकास (MEDPA)	-	-	-	-	-	२	-	-	२	२ जना करार
१३	सूचना प्रविधि शाखा	-	-	-	१	-	-	-	-	१	१ जना करार
१४	आर्थिक प्रशासन शाखा	-	-	-	-	१	-	-	-	१	
१५	आन्तरिक लेखा परीक्षण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१६	राजश्व शाखा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१७	राष्ट्रिय परिचयपत्र,	-	-	-	-	१	२	-	-	३	३ जना करार

	पञ्जीकरण										
१८	रोजगार सेवा केन्द्र	-	-	-	१	-	-	-	-	१	१ जना करार
१९	पोषण सहजकर्ता	-	-	-	-	-	१	-	-	१	१ जना करार
	जम्मा	-	-	१	९	१४	४५	-	३२	१०१	७० जना करार

नोट: तलबी विवरणमा १०७ जना देखिएको । यसमा शिक्षकको दरबन्दी समावेश गरिएको छैन ।

२.७ वडा कार्यालयहरूको दरबन्दी र पदपूर्तीको अवस्था

पद	तह	दरबन्दी संख्या [संघ बाट प्राप्त]	कार्यरत कर्मचारी संख्या	पदपूर्तीको किसिम र करार	रिक्त/बढी
वडा सचिव/सहायक	पाँचौं	३	—	करार	३
वडा सचिव/सहायक	चौथो	५	—	करार	५
सब-इन्जिनियर	पाँचौं	३	—	करार	३
असिस्टेन्ट सब-इन्जिनियर	चौथो	५	—	करार	५
कम्प्युटर अपरेटर	तेश्रो/चौथो		७	करार	
कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन		८	करार	
वडा कर्मचारी जम्मा	पाँचौं	१६	१५		१६

स्रोत: संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण, २०७९

२.८ संगठन व्यवस्थापन र कर्मचारी परिचालनमा देखिएका समस्या तथा बाधाहरू

गाउँपालिकामा मौजूदा कर्मचारीहरूमा जिम्मेवारी तथा भूमिका धेरै भएको देखिन्छ । तथापी विगतको तुलनामा पर्याप्त आर्थिक श्रोत रहेको अवस्थाका सवल पक्षहरू समेत देखिन्छ । यद्यपी सर्वेक्षणको क्रममा, गाउँपालिकाको संगठन संरचना, संगठन विकास, पदीय कार्य विवरण र कर्मचारी दरबन्दी, कर्मचारी परिचालनमा विभिन्न समस्या तथा बाधाहरू पहिचान भएका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेका छन्:

३५

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, २०७९ तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछाम

- यस गाउँपालिकाको संगठन संरचना तथा कर्मचारी दरबन्दी नेपाल सरकारले प्रदान गरेको ढाँचा अनुसार पूर्ण रूपबाट अभ्यासमा आउन नसकेको र स्थानीय परिवेश तथा आवश्यकता अनुसार अद्यावधिक समेत हुन नसकेको ।
- कार्यबोझ अनुसार वडा समितिको कार्यालयमा कानून सम्मत कार्यहरूको निक्षेपण तथा आवश्यक कर्मचारीको दरबन्दीको व्यवस्था हुन नसकेको ।
- वडा समितिको कार्यालय संरचनामा प्राविधिक र कृषि तथा पूर्वाधार प्राविधिक कर्मचारी रहने व्यवस्था नहुँदा जनअपेक्षा अनुरूप पूर्णरूपमा पुरा गर्न कठिनाई रहेको ।
- कृषि, स्वास्थ्य तथा राजश्व शाखा, उपशाखामा विशेषज्ञ वा माथिल्लो तहको कर्मचारी दरबन्दीको व्यवस्था नभएको ।
- सबै कर्मचारीलाई स्पष्ट कार्यविवरण उपलब्ध नभएको तथा उपलब्ध गराईएको कार्य विवरण पनि कार्य विश्लेषण गरी विस्तृतीकरण नगरिएको ।
- शाखा, उपशाखा, इकाई तथा सेवा केन्द्रको सांगठनिक कार्यविवरण तयार नभएको, केही पदलाई दिएको कार्यविवरण अनुसार कर्मचारीबाट कार्य सम्पादन हुँदै आएको ।
- संगठन विकासको अवधारणा, कार्य विश्लेषण अनुसार कार्यविभाजन, कार्यादेशको एकात्मकता, नियन्त्रणको सीमा, अधिकार प्रत्यायोजन, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन र सुपरिवेक्षण प्रणाली स्थापना नभएको ।
- राजश्व व्यवस्थापन, जिन्सी व्यवस्थापन र दर्ताचलानी इकाई तथा उपशाखाहरूको व्यवस्थापन तथा उपयुक्त पद अनुसारको जनशक्ति हुन नसकेको ।
- कर्मचारी समायोजन पश्चात उपलब्ध तथा कार्यरत कर्मचारीबाट कार्य सम्पादनको अभ्यास भैरहेको तर कर्मचारी उत्प्रेरणा र दक्षता न्यूनताको कारण अपेक्षा अनुरूप सरल, छिटो तथा दक्षता पूर्वक कार्य सम्पादन तथा सेवा सुचारु हुन नसकेको ।
- कर्मचारीको क्षमता तथा वृत्ती विकास लगायत उत्प्रेरणा अभ्यास शुरु नभएको र सो को लागि आवश्यक पहल हुन नसकेको ।
- संगठन संरचना, कार्यविभाजन र कार्यविवरणमा स्पष्टता नहुँदा कर्मचारी व्यवस्थापन प्रभाव हुन नसकेको र यसबाट गाउँपालिकाको विकास कार्यको सम्पादन र सेवा प्रवाहमा अपेक्षाकृत रूपान्तरण हुन नसकेको ।

- विद्यमान संगठन संरचना अनुसार संगठनात्मक कार्यविवरण तथा गाउँपालिकामा समायोजन भई आएका एवं कार्यरत कर्मचारीहरूलाई कार्य विश्लेषण एवं विस्तृतीकरण गाउँपालिकाको कार्य विवरण उपलब्ध गराईएको ।
- कार्यविभाजन नियमावली, गाउँपालिकाबाट तयार कार्यविवरण, संघीय सरकार बाट प्राप्त संगठन संरचना तथा दरबन्दी र हाल अभ्यासमा पाइएको संगठन संरचना तथा दरबन्दीमा फरक रहेको ।
- प्राविधिक शाखामा आवश्यक मात्रमा कर्मचारी व्यवस्थापन हुन नसकेको । शिक्षा तथा खेलकुद शाखामा एक जना मात्र कर्मचारी व्यवस्थापन गरिएको ।
- एम्बुलेन्स व्यवस्थापन र रोलर, डोजर तथा अन्य सवारी साधनको व्यवस्थापन सन्तोषजनक नरहेको ।
- गाउँपालिकाका धार्मिक, पर्यटकीय तथा सांस्कृतिक महत्वको स्थल भएको तर संस्कृति पर्यटन व्यवस्थापन सम्बन्धी उपयुक्त इकाई र जनशक्ति व्यवस्थापन अभाव रहेको
- गाउँपालिकाको वातावरण व्यवस्थापन, सरसफाई र विपद व्यवस्थापनमा महत्वपूर्ण जिम्मेवारी भएता पनि यसका लागि उचित संगठन तथा जिम्मेवारी कमि देखिएको ।
- तलव, भत्ता तथा कार्यालय संचालन खर्चका लागि संघीय ऐनले तोकेको राजश्व वाँडफाँड र आन्तरिक आयको सिमा न्यून रहेको ।

२.९ विकास व्यवस्थापन तथा कार्यसम्पादनमा रहेका समस्या तथा बाधा

अड्चनहरू

सर्वेक्षणको क्रममा परामर्श तथा लक्षित छलफलबाट गाउँपालिकाको विकास व्यवस्थापन र कार्यसम्पादनसँग सम्बन्धित समस्या तथा बाधा अड्चनलाई देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छः

- ✓ गाउँपालिका तथा वडास्तरीय विकास आयोजना कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह गर्ने दक्ष र सीपयुक्त कर्मचारी न्यून रहेको ।
- ✓ गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयमा कार्यबोझको तुलनामा जनशक्ति कमि भएको कारणबाट चुस्त दुरुस्त सेवा प्रवाह गर्न कठिनाई ।

- ✓ पालिका तथा वडाहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूमा कम्प्युटर तथा विद्युतीय माध्यममा आधारित सेवा प्रवाह र कार्यसम्पादन गर्ने कर्मचारी कमी भएको ।
- ✓ गाउँ कार्यपालिकामा प्राथमिकताका क्षेत्रहरू विशेष गरी कृषि विकास, पूर्वाधार, शिक्षा र स्वास्थ्यमा विशेषज्ञ तहका कर्मचारी कमि रहेको ।
- ✓ संविधान र संघीय कानूनले स्थानीय तहहरूमा वडा कार्यालयलाई सेवा प्रवाह केन्द्रको रूपमा रहने परिकल्पना गरेको र संगठन विकास, कर्मचारी समायोजन र व्यवस्थापन गर्दा यस तर्फ ध्यान पुग्न नसकेको ।
- ✓ गाउँपालिकाको समग्र विकासलाई मार्गदर्शन गर्ने आवधिक तथा विषय क्षेत्रगत गुरुयोजना, मध्यकालीन खर्च संरचना र लगायत रणनीतिक दस्तावेजहरू तयारीमा पर्याप्त पहल गर्न कमि रहेको ।
- ✓ विकास कार्य तथा सेवा प्रवाहलाई उपलब्धि तथा नतिजामूलक बनाउन आवश्यक तथा उपयुक्त नीति, ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्ड तथा औजारहरूको निर्माण अभ्यासको कमि रहेको ।
- ✓ गाउँपालिकाले संकलन गर्ने कर तथा गैर करको दायरा र दर तथा राजश्व प्रशासनलाई सरल, व्यवस्थित र सूचना प्रविधियुक्त हुन नसकेको ।

परिच्छेद ३

संगठन तथा सेवा व्यवस्थापनको प्रस्तावित प्रारूप

३.१ कार्य विश्लेषण

नेपालको संविधान अनुसार, गाउँपालिकाको शासन व्यवस्थाको सामान्य निर्देशन, सञ्चालन तथा नियन्त्रण गर्ने जिम्मेवारी गाउँ कार्यपालिकामा रहेको छ । कार्यकारिणी अधिकारको प्रयोग गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत कार्यविभाजन र कार्यसम्पादन नियमावली बमोजिम हुने व्यवस्था छ । संविधान तथा संघीय कानून प्रदत्त अधिकार र कार्य क्षेत्र एवं गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत कार्य विभाजन तथा कार्य सम्पादन नियमावली अनुसार सम्पादन गर्नुपर्ने कार्य तथा प्रवाह गर्ने सेवाको आधारमा गाउँपालिकाको कार्य

क्र.स	शाखा, उपशाखा, इकाई, केन्द्र	बार्षिक कार्य दिन	कैफियत
-------	-----------------------------	-------------------	--------

विश्लेषण गरिएको छ । संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको प्रक्रियाबाट गाउँपालिकाको संगठन संरचना, कर्मचारी दरबन्दी र कार्य विवरणको प्रस्ताव तयार गरिएको छ ।

३.१.१ गाउँपालिकाको कार्यबोझ विश्लेषण

गाउँपालिका तथा मातहतका निकायको मौजूदा कार्यबोझ विश्लेषण गर्दा हाल ती शाखा, उपशाखा र इकाईहरूबाट सम्पादन गरि राखिएको तथा गर्नुपर्ने कामको आधारमा गरिएको छ । यसरी तोकिएको कार्य अनुसार आवश्यक पर्ने समयलाई हिसाब गर्दा एउटा शाखा, उपशाखा र इकाईलाई न्यूनतम २५० कार्यदिन देखि अधिकतम ६७५० कार्यदिन सम्मको कार्यबोझ रहेको देखिन आउँछ । एक कर्मचारीले वर्षमा औषत २५० कार्यदिन बराबर न्यूनतम १ जना कर्मचारीको आवश्यकता पर्ने देखिन्छ । गाउँ कार्यपालिका कार्यालय अन्तर्गतका शाखा, उपशाखा र इकाईहरूको मौजूदा कार्यबोझ तथा आवश्यक न्यूनतम कर्मचारीलाई देहायअनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

१	पूर्वाधार विकास, प्राविधिक	२५००	
२	भवन तथा वस्ती विकास (घरनक्सा सहित)	२०००	
३	पशुपंक्षी विकास	१७५०	
४	कृषि विकास शाखा	२२५०	
५	शिक्षा तथा खेलकुद विकास	२५०	
६	स्वास्थ्य	६७५०	७ वटा स्वास्थ्यचौकी, वर्धीग सेन्टर तथा अस्पताल
७	व्यक्तिगत घटना तथा सामाजिक सुरक्षा, परिचयपत्र	१५००	
८	प्रशासन	२७५०	
९	कानून (न्यायिक समिति सचिवालय सहित)	४९०	
१०	राजश्व व्यवस्थापन	१२००	
११	लेखा व्यवस्थापन, आर्थिक प्रशासन	७५०	
१२	आन्तरिक लेखा परिक्षण	७५०	
१३	योजना तथा अनुगमन	१०५०	
१४	सहकारी तथा उद्यम	३५०	
१५	महिला, बालबालिका	३००	

१६	संघ, संस्था समन्वय	२५०	
१७	सूचना प्रविधि शाखा	५४०	
१८	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	६४०	
	जम्मा	२६३७०	

तुर्माखाँद गाउँपालिका , अछामको ८ वटा वार्डको वर्तमान कार्यबोझको अवस्था (२०७८ देखि २०७९ असार सम्म)

क्र. स	कार्यरत जनशक्ति संख्या	पञ्जिकरण संख्या	नागरिकता सिफारिस संख्या	अन्य सिफारिस संख्या	सामाजिक सुरक्षा संख्या	टोल संस्था संख्या	उपभोक्ता समिति गठन	संचालित योजना संख्या	योजना अनुगमन(पटक)	सर्जमिन	राजश्व संकलन रु
१	३	३८०	७५	२१०	१००५	७	११	११	२७	१२	९५८८७/-
२	२	११३	४७	२२१	३७३	४	१९	१९	५७	४	३५०११/०१
३	३	४०१	४७५	१७५ १	११४८	-	५१	५१	१५३	८३	२१३३००/-
४	३	४७३	९२	५८२	१०२४	-	३१	३१	९३	१७	१२५२७५ /-
५	२	३४८	१०६	८४५	८३५	-	२१	२१	६०	१२	१२२२०२/-
६	२	२६०	२००	६३०	७५८	-	२७	२७	५१	८	५२२६८/-
७	३	३८३	१०८	२५२	५३८	-	३८	३८	११४	१२	१०४३१५/-
८	४	५८५	२५३	१९५	११५७	४	२७	२७	१	२०	१८१६६०/-

तुर्माखाँद गाउँपालिका , अछाम

८ वटा वार्डको वर्तमान अवस्था

वडा नं	हाल कार्यरत जनशक्ति	बार्षिक बजेट २०७८/०८९	बार्षिक आन्तरिक आम्दानी	वडावासीको मुख्य पेशा	वडाको भवन	प्रबिधि उपकरण	र	वडाको संभावना	आवश्यक थप जनशक्ति	आवश्यक प्रविधि/उपकरण
१	३	५२५०००/-	९५८८ ७/-	कृषि	आफ्नै भवन	सोलारकम्प्युटर प्रिन्टर, ल्यापटप, स्क्यानर		कृषि , पशुपालन ,	कृषि १क म्प्युटर १ , प्रशासन १	रंगिन प्रिन्टर, ल्यापटप,
२	२	६१६३०००/-	४००००/-	कृषि	स्वास्थ्य केन्द्र भवनमा	कम्प्युटर(बिग्रे को) , प्रिन्टर, ल्यापटप,		कृषि , पशुपालन ,	कृषि १, पशु १, कम्प्युटर १	रंगिन प्रिन्टर, ल्यापटप,

३	३	६०००००/-	२१३३००/-	कृषि	कच्ची भवन	सोलार,कम्प्युटरप्रिन्टर,ल्यापटप,स्क्यानर	कृषि	प्रशासनि क २ , कृषि १	२००० बाट सोलार
४	३	५२५००००/-	१२५२७५ /-	कृषिव्यवसाय ,पशुपालन	आफ्नोभवन भयको	कम्प्युटर, डेस्कटप	कृषि उत्पादन	प्रशासनि क २	ल्यापटप थप
५	२	५२५००००/-	५२२६८/-	कृषि बैदेशिक रोजगार	भाडामा रहेको	कम्प्युटर , प्रिन्टर,	कृषि, पर्यटन	प्रशासनि क२, कृषि १	कम्प्युटर , प्रिन्टर, ल्यापटप
६	२	६००००००/-	१२२२०२/-	कृषि , व्यवसाय ,पशुपालन	भाडामा रहेको	कम्प्युटर , प्रिन्टर,	कृषि , पशुपालन ,	प्रशासनि क २, कृषि १ र	कम्प्युटर , प्रिन्टर, ल्यापटप
६	३	५००००००/-	१०४३१५/-	कृषि	आफ्नै भवन	कम्प्युटर,प्रिन्टर, ल्यापटप, स्क्यानर	तरकारी फल फुल	प्रशासनि क १	प्रोजेक्टर, हाजिरी उपकरण
७	३	५००००००/-	१८१६६० /-	कृषि	आफ्नै भवन	कम्प्युटर,	पशुपालन	१जना	सोलार,कम्प्युट

						डेस्कटप		शासनिक	र , प्रिन्टर, ल्यापटप,
--	--	--	--	--	--	---------	--	--------	---------------------------

3.2 संगठन संरचना तर्जुमा (प्रस्तावित)

गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण तथा कार्य विश्लेषण पश्चात तयार गरिएको प्रस्तावित संगठन संरचनामा छलफल र निर्णयको लागि गाउँ कार्यपालिकाको निर्णायार्थ पेश गरिएको छ । यस प्रस्ताव बमोजिम संगठन संरचनामा ४ वटा विषयगत शाखा, १८ वटा उपशाखा, १६ वटा इकाई/केन्द्र, स्वास्थ्य संस्थाहरु र ८ वटा वडा समितिको कार्यालय समावेश गरिएका छन् । संगठन संरचनामा नियन्त्रणको सिमाको अवधारणाबाट एक शाखा अन्तर्गत अधिकतम ५ वटा उपशाखा र ४ वटा सम्म इकाई समावेश गरिएका छन् । संगठन संरचनाको ढाँचा देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

शाखा	उपशाखा	इकाई/केन्द्र
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत / सचिवालय		१.१.१ सचिवालय
		१.१.२ नगर प्रहरी इकाई
		१.१.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्ककन इकाई
		१.१.४ आन्तरिक लेखा परीक्षण इकाई
		१.१.५ बजार नियमन तथा उपभोक्ता हित संरक्षण इकाई
		१.१.६ नागरिक सहायता इकाई
१. योजना , प्रशासन, अनुगमन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा	१.१ प्रशासन तथा मानव संशाधन	
	१.२ सम्पत्ती तथा जिन्सी व्यवस्थापन	
	१.३ कानून तथा वडा समन्वय	
	१.४ सूचना प्रविधि तथा अभिलेख	

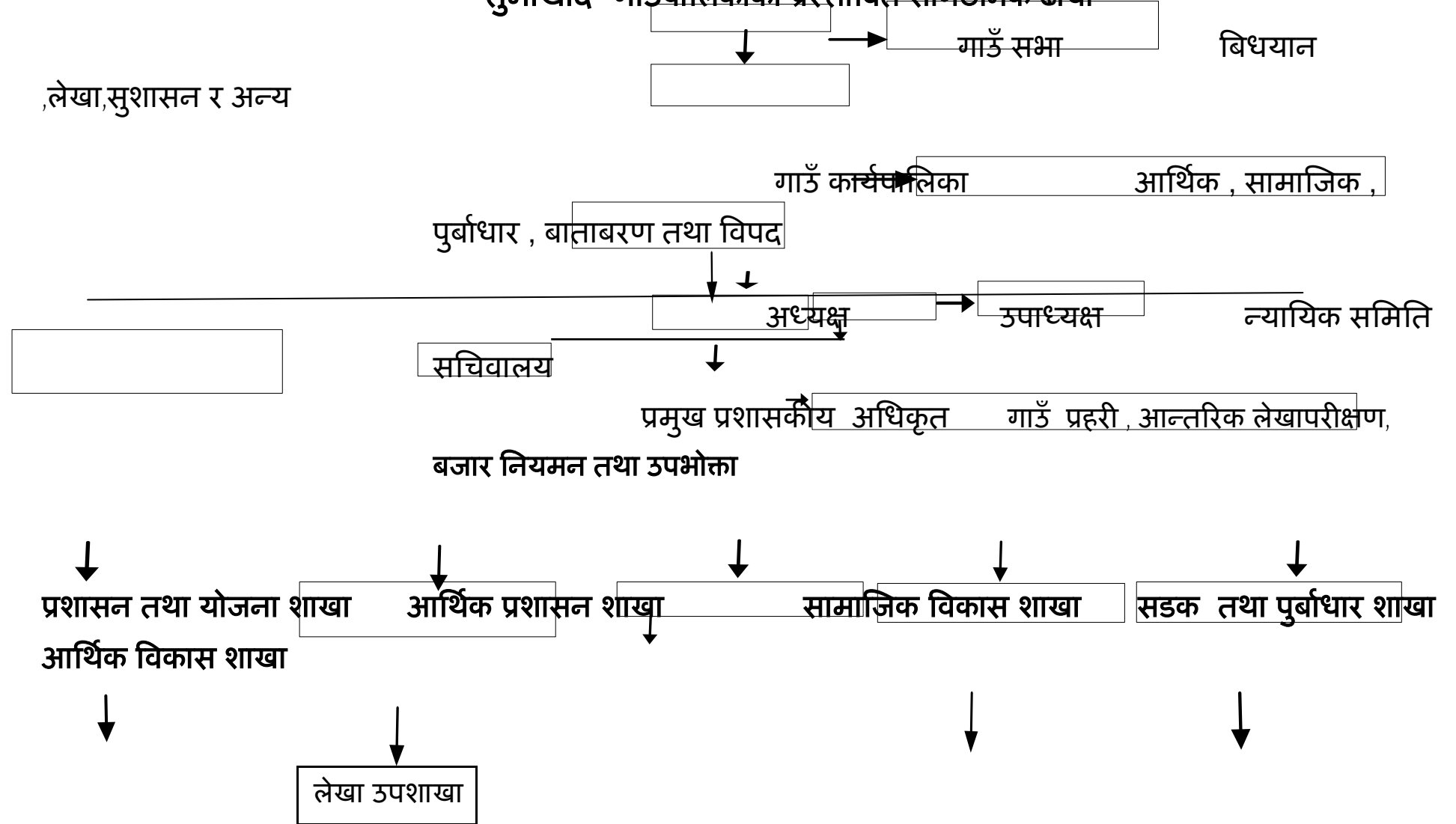
	१.५ योजना प्रशासन	
२.आर्थिक प्रशासन शाखा	२.१ लेखा व्यवस्थापन	
	२.२ राजश्व व्यवस्थापन	
३. सामाजिक विकास शाखा	३.१ शिक्षा तथा खेलकूद	३.१.१ विद्यालय प्रशासन
		३.१.२ विद्यालय निरीक्षण
		३.१.३ खेलकूद विकास इकाई
	३.२ स्वास्थ्य तथा अस्पताल समन्वय	३.२.१ आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र रस्वास्थ्य चौकी
		३.२.२ आधारभूत अस्पताल
		३.२.३ आयुर्वेद औषधालय
३.२.४ पोषण इकाई		
३.३ महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक (संघसंस्था व्यवस्थापन समेत)	३.३.१ व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा	
४. पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा	४.१ सडक तथा पूर्वाधार विकास	
	४.२ भवन तथा वस्ती विकास	
	४.३ वातावरण, सरसफाई तथा विपद व्यवस्थापन	४.३.१ स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र
५. आर्थिक विकास शाखा	५.१ कृषि विकास	
	५.२ पशुपंक्षी विकास	
	५.३ सहकारी तथा उद्योग	रोजगार, उद्योग , सहकारी , पर्यटन तथा रोजगार प्रवर्द्धन

नोट: भूमी व्यवस्थापन शाखाको काम हस्तान्तरण भइ आउन बाँकी हुनाले समावेश नगरीएको ।

अनुसूची -१

तुर्माखाँद गाउँपालिकाको प्रस्तावित सांगठनिक ढाँचा

,लेखा,सुशासन र अन्य

प्रशासन तथा मानव संसाधन उपशाखा
योजना प्रशासन उपशाखा
कानून तथा वडा समन्वय उपशाखा
सूचना प्रविधि तथा अभिलेख उपशाखा
सम्पत्ति तथा जिन्सी उपशाखा
दर्ता चलानी तथा नागरिक सहायता इकाई

राजश्व उप शाखा

आधारभूत अस्पताल
आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र / स्वास्थ्य चौकी
पोषण इकाई

शिक्षा ,युवा तथा खेलकुद
स्वास्थ्य तथा अस्पताल समन्वय उपशाखा
महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक उपशाखा
विद्यालय प्रशासन
विद्यालय निरीक्षण
खेलकुद विकास इकाई

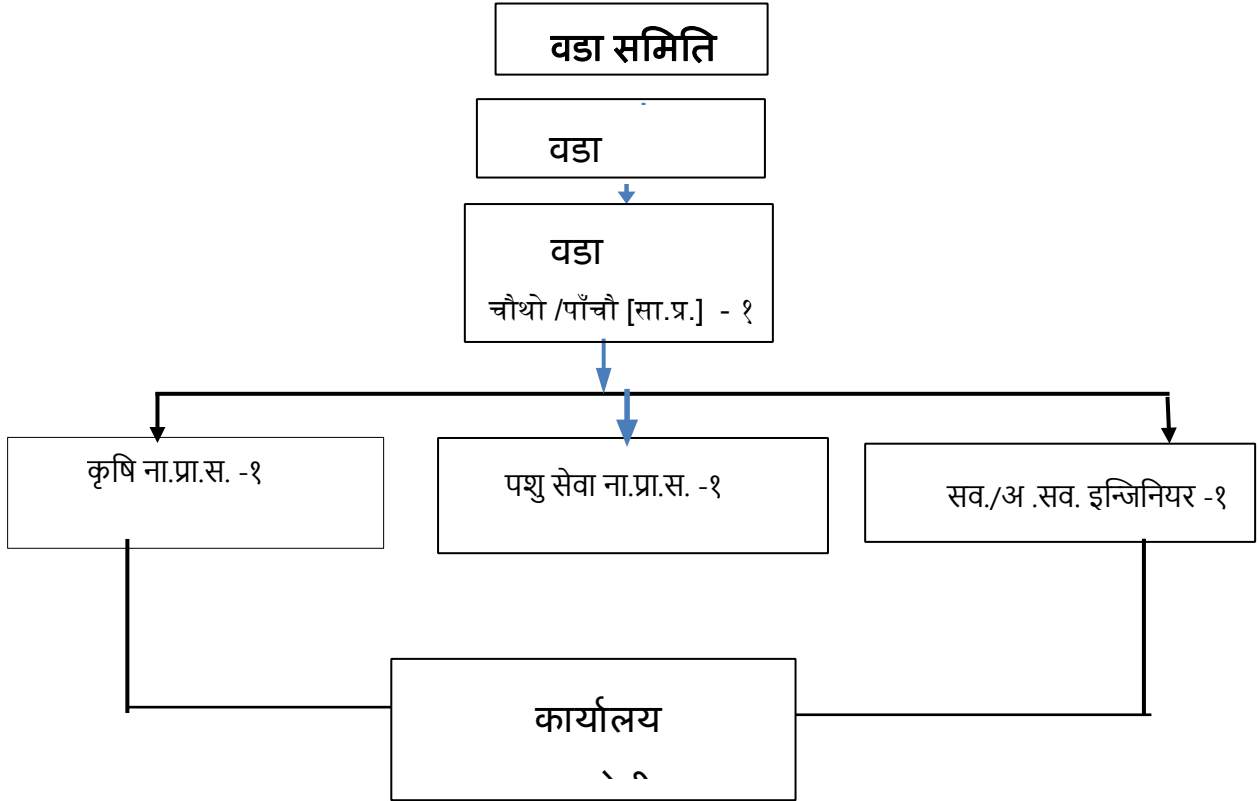
सडक तथा पूर्वाधार विकास
भवन तथा बस्ती विकास
वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

कृषि विकास उपशाखा
पशु सेवा उपशाखा
सहकारी ,उद्योग तथा पर्यटन उप शाखा

नक्सा पास इकाई

अनुसूची- २

वडा समितिको कार्यालय संरचना

3.3 मानव श्रोत योजना तर्जुमा

संविधान तथा संघीय कानून प्रदत्त अधिकार तथा गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत कार्यविभाजन तथा कार्य सम्पादन नियमावलीमा उल्लिखित कार्य क्षेत्रको आधारमा कार्य विश्लेषण गरी तयार संगठन संरचना बमोजिम मानव संसाधनको योजना (कर्मचारी दरबन्दी) तयार गरिएको छ । कुल प्रस्तावित कर्मचारी दरबन्दी संख्या १८१ जना रहेको छ । प्रस्तावित कर्मचारी दरबन्दी सम्बन्धी विवरण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

क] तुर्माखाँद गाउँपालिकाको कार्यलय [प्रस्तावित दरबन्दी]

क्र. सं.	शाखा/उपशाखा/इकाई	पद	तह	सेवा/समूह	प्रस्तावित
१	गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय				१२
	सचिवालय [अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्र.प्र .अ.]	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सातौं/आठौं	प्रशासन	१
		प्रशासन सहायक	चौथो/पाँचौं	प्रशासन/ सा.प्र.	२
१.१	नगर प्रहरी बल	नगर प्रहरी प्रमुख	चौथो/पाँचौं	प्रशासन/ सा.प्र.	१
		नगर प्रहरी सहायक	सहायक	प्रशासन/ सा.प्र.	२
		नगर प्रहरी	श्रेणी विहीन		४
१.२	आन्तरिक लेखा परिक्षण इकाई	आलेप सहायक	पाँचौं /छैठौं	प्रशासन/ लेखा	१
१.३	बजार नियमन तथा उपभोक्ता हित संरक्षण इकाई	बजार अनुगमन तथा उपभोक्ता हित सहायक	पाँचौं/ छैठौं	प्रशासन/ सा.प्र.	१

२	योजना, प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा				२४
२. १	प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन शाखा	प्रशासीकय अधिकृत	छैठौं/सातौं	प्रशासन/ सा.प्र.	१
		प्रशासन सहायक	पाँचौं	प्रशासन/ सा.प्र.	१
		भारी सवारी चालक	श्रेणी विहिन	प्रशासन/ सा.प्र.	२
		हल्का सवारी चालक	श्रेणी विहिन	प्रशासन/ सा.प्र.	२
		प्राविधिक सहायक	चौथो/पाँचौं	इलेक्ट्रिकल	१
		कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन/ सा.प्र.	७
		माली	सहयोगी	प्रशासन	१
		सरसफाई कर्मचारी(स्वीपर)	सहयोगी	प्रशासन	२
२. २	योजना प्रशासन उपशाखा	योजना अधिकृत	छैठौं/सातौं	प्रशासन/ सा.प्र.	१
		योजना प्रशासन सहायक	पाँचौं	प्रशासन/ सा.प्र.	१
२. ३	अनुगमन तथा मूल्यांकन उपशाखा	अनुगमन अधिकृत	पाँचौं/छैठौं	प्रशासन/ सा.प्र.	१
		अनुगमन तथा मूल्यांकन सहायक	चौथो/पाँचौं	प्रशासन/ सा.प्र.	१
२. ४	कानून तथा वडा समन्वय उपशाखा	कानून सहायक (फैसला	छैठौं/सातौं	कानून	१

		कार्यान्वयन)			
२. ५	सूचना प्रविधि तथा अभिलेख उपशाखा	सूचना प्रविधि अधिकृत	छैठौं/सातौं	प्रा./सूचना प्रविधि	१
		कम्प्युटर सहायक	चौथो/पाचौं	कम्प्यूटर/विविध	१
३	आर्थिक प्रशासन शाखा				५
३. १	लेखा उपशाखा	आर्थिक प्रशासन प्रमुख	छैठौं/सातौं	प्रशासन/लेखा	१
		लेखा सहायक	पाँचौं/छैठौं	प्रशासन/लेखा	१
३.२	राजश्व व्यवस्थापन उपशाखा	राजश्व सहायक	पाँचौं/छैटौं	प्रशासन/राजश्व	१
		राजश्व सहायक	चौथो/पाँचौं	कम्प्यूटर/विविध	१
३. ३	जिन्सी उपशाखा	जिन्सी सहायक	चौथो/पाँचौं	प्रशासन/जिन्सी	१
४	समाजिक विकास शाखा				१५
४.१	शिक्षा , खेलकुद उपशाखा				
४.१.१	विद्यालय प्रशासन इकाई	शाखा अधिकृत	छैठौं/सातौं	शिक्षा/प्रा.	१
		प्राविधिक सहायक	पाँचौं/छैठौं	शिक्षा/प्रा.	१
		स्टाफ नर्स (१मा.वि.१नर्स)	पाँचौं /छैठौं	प.हे.न.	५
४.१.२	विद्यालय निरीक्षण इकाई	विद्यालय निरीक्षक	छैठौं/सातौं	शिक्षा/प्रा.	१
		प्राविधिक	चौथो/ पाँचौं	शिक्षा/प्रा.	१

		सहायक			
४.१.३	खेलकुद विकास इकाई	खेलकुद सहायक	चौथो/पाँचौ	प्रशासन/ सा.प्र.	१
४.२	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उपशाखा	महिला विकास सहायक	चौथो/पाँचौ	प्रशासन/ विविध	१
४.३	स्वास्थ्य तथा अस्पताल समन्वय उप शाखा	जनस्वास्थ्य अधिकृत	सातौ/आठौ	हेई	१
		ज.स्वा.नि./सि .अ.हे.व	छैठौ/सातौ	हे.इं	१
		प.हे.नर्स	पाँचौ/छैठौ	प.हे.न./कं.नं/ ज.न.	१
		हे.अ./सि.अ.हे. व	पाँचौ/छैठौ	हे.इ.	१
५	पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा				८
५. १	सडक तथा पूर्वाधार विकास	सिभिल इञ्जिनियर	छैठौ/सातौ	प्रा /सि.ई.	१
		सब इञ्जिनियर	पाँचौ /छैटौ	प्रा /सि.ई.	१
५. २	भवन तथा वस्ती विकास विकास	आर्किटेक्ट इञ्जिनियर	छैठौ/सातौ	प्रा /आ.ई	१
		सब इञ्जिनियर	पाँचौ /छैटौ	प्रा /सि.ई.	१
		अमिन	चौथो/पाँचौ	प्रा/सर्वे	१
५. ३	वातावरण , पोषण , खानेपानी, सरसफाई	वातावरण/सरसफा ई सहयक	चौथो/पाँचौ	प्रा./वाताव रण	१
		खा.पा.स.टे.	चौथो/पाँचौ	प्रा/सि.ई./सेने टरी	१

		पोषण सहायक	चौथो/पाँचौ		१
६	आर्थिक विकास शाखा				८
६.१	कृषि विकास उपशाखा	कृषि विकास अधिकृत	छैठौं/सातौ	कृषि	१
		प्राविधिक सहायक	पाँचौ/ छैठौं	कृषि /कृषि प्रशार	१
		नायव प्राविधिक सहायक	चौथो/पाँचौ	कृषि /वागवानी	१
६.२	पशु सेवा उपशाखा	पशुपंक्षी विकास अधिकृत	छैठौं/सातौ	कृषि /भेट.	१
		पशुसेवा प्राविधिक	पाँचौ/ छैठौं	कृषि/ल्याव	१
		नायव पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	चौथो/पाँचौ	कृषि /भेट.	१
६.३	सहकारी ,उद्योग तथा पर्यटन विकास उपशाखा	उद्योग/सहकारी अधिकृत	छैठौं/ सातौं	प्रशासन /सा.प्र.	१
		उधम विकाश सहायक	चौथो /पाचौ	प्रशासन /सा.प्र	१
जम्मा					७२

ख] वाड समितिको कार्यालय

क्र.स.	पद	तह	सेवा	संख्या
१	वाड सचिव	चौथो /पाँचौ	प्रशासन/स.प्र.	८
२	सब/अ.स. इन्जिनियर	चौथो /पाँचौ	इन्जिनियर/सिभिल	८
३	कृषि प्राविधिक	चौथो /पाँचौ	प्रा ./कृषि	८
४	पशुसेवा प्राविधिक	चौथो /पाँचौ	प्रा./भेट.	८
५	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	प्रशासन	८
जम्मा				४०

ग] आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकी (७ वटा)

क्र.स.	पद	तह	सेवा	संख्या
१	ज.स्वा.नि./सि.अ.हे.व	छैठौं/सातौं	हे.इं	७
२	हे.अ./अहेव	पाँचौं /छैठौं	हे.इ	७
३	स्टाफ नर्स/अ.न.मी.	पाँचौं /छैठौं	प.हे.न.	७
४	अहेव	चौथो /पाँचौं	हेइ	७
५	असिस्टेन्ट/ल्याव टेक्निसियन	चौथो/पाँचौं	ल्याव	७
६	अनमी	चौथो /पाँचौं	प.हे.न	७
७	कार्यालय सहयोगी	सहयोगी	प्रशासन/ सा.प्र.	७
८	कुचीकार [सरसफाइ कर्मी]	सहयोगी	प्रशासन/ सा.प्र.	७
जम्मा				५६

घ] आयुर्वेद औषधालय

क्र.स.	पद	तह	सेवा	संख्या
१	कविराज/कविराज निरिक्षक	पाँचौं/छैठौं/सा तो	प्रा. (आयुर्वेद)	१
२	वैद्य	चौथो/पाँचौं/ छैठौं	प्रा.(आयुर्वेद)	१
३	अभ्याङ्गकर्ता(थेरापिष्ट)	चौथो /पाँचौं	प्रा.(आयुर्वे द)	१
४	कार्यालय सहयोगी	सहयोगी	प्रशासन	१
जम्मा				४

घ] १० शय्याको आधारभूत अस्पताल

क्र.स.	पद	तह	सेवा	संख्या
१	मेडीकल अधिकृत	आठौं	स्वा./ज.हे.स.	२
२	स्टाफ नर्स/सि.अ.न.मि	पाँचौं/छैठौं/सातौं	जनरल नर्सिंग	५
३	हेल्थ असिस्टेण्ट	पाँचौं/छैठौं/सातौं	हे.इ	३
४	असिस्टेण्ट/ल्याव टेक्निसियन	पाँचौं/छैठौं/सातौं	प्रा./ल्याव	३
५	रेडियो ग्राफर	पाँचौं/छैठौं/सातौं	रेडियो ग्राफी	१
६	फार्मसी सहायक	पाँचौं/छैठौं/सातौं	फार्मसी	३
७	अ.न.मि	चौथो /पाँचौं	जनरल नर्सिंग	३
८	डेण्टल हाइजिस्ट	पाँचौं/छैठौं/सातौं	डेन्टिस्ट	१
९	प्रशासन सहायक	पाँचौं	प्रशासन/सा.प्र.	१
१०	कार्यालय सहयोगी	सहयोगी	प्रशासन/सा.प्र.	३
११	कुचीकार	सहयोगी	प्रशासन/सा.प्र.	३
१२	सवारी चालक	श्रेणी विहिन	प्रशासन/	२

	(एम्बुलेन्स)		सा.प्र.	
जम्मा				३०

३.४ कार्य विवरण तर्जुमा

गाउँपालिकाको संवैधानिक तथा कानूनी अधिकार क्षेत्रको आधारमा कार्य विश्लेषण र सोही बमोजिम संगठन संरचना, कर्मचारी दरबन्दी तथा पदीय कार्य विवरण तयार गरिएको छ । पालिकामा रहेका ७ वटा स्वास्थ्य चौकीहरूको स्तरोन्नति गरी आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रका रूपमा संचालन गर्ने र वडा नं. ४ मा रहेको स्वास्थ्य संस्थालाई १० शैयाको आधारभूत अस्पतालमा समायोजन गरी विशेषज्ञ सेवा समेत दिने गरी पालिकाको संगठन संरचना तथा कार्यविवरण तर्जुमा गरिएको छ । यस क्रममा डेस्क अध्ययन, पदाधिकारी, कर्मचारी र नागरिक समाज सँगको परामर्श, लक्षित छलफल तथा सहभागितामूलक कार्यशाला प्रक्रियाबाट मस्यौदा प्रतिवेदन तयार गरी सुझाव संकलन मार्फत अन्तिम स्वरूप प्रदान गरिएको छ ।

३.४.१ संगठनात्मक कार्य विवरण

संगठन संरचना अनुसार शाखा, उपशाखा र इकाइको छुट्टाछुट्टै रूपमा संगठनात्मक कार्यविवरण तयार गरी अनुसूची १ मा संलग्न गरिएको छ ।

३.४.२ पदीय कार्य विवरण

सर्वेक्षण बाट तयार सांगठनिक कार्य विवरण अनुसार कर्मचारी दरबन्दी र पदीय कार्य विवरण तर्जुमा गरिएको छ । दरबन्दी अनुसारको पदीय कार्यविवरण अनुसूची २ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

परिच्छेद ४

संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ र १२ मा व्यवस्था भए बमोजिमका कार्यहरू सम्पादन गर्न स्थानीय तहमा ज्ञान, सीप र अनुभवयुक्त बलियो संगठनको

आवश्यकता दर्शाएको छ । साथै ऐनको दफा ८३ बमोजिम गाउँपालिका र गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यबोझ, राजश्व क्षमता, खर्चको आकार, स्थानीय आवश्यकता र विशिष्टतालाई ध्यानमा राखी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्नु पर्ने व्यवस्थालाई समेत औल्याएको छ । संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्दा हरेक वडा समितिको कार्यालयको समेत संगठन संरचना समावेश हुनु पर्ने अनिवार्य व्यवस्था गरेको छ ।

यसै परिवेशलाई मध्यनजर गर्दै तुर्माखाँद गाउँपालिका, अछामले गाउँवासीका नाममा प्रदान गर्ने सेवा सुविधालाई प्रभावकारी ढंगले संचालन गर्न वर्तमान संगठन, संरचना तथा कार्य सम्पादनको अवस्थामा आवश्यक परिमार्जन गरी कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवा/सुविधामा प्रभावकारिता वृद्धि गर्न गाउँमा स्पष्ट रूपमा शाखा, उपशाखा तथा इकाईहरू निर्धारण तथा कार्य विवरण तयार गरी कार्यान्वयन गर्न प्रयोजनका लागि यो संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

४.१ पदसोपान, सुपरिवेक्षण तथा कार्यसम्पादन

सर्वेक्षण बाट तयार संगठन संरचना अनुसार पदसोपान तयार गरी कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गरिएको छ । संगठन संरचना अनुसार पदसोपान तयार गर्दा आदेशको एकात्मकता, अधिकार प्रत्यायोजन, अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण र ज्ञान हस्तान्तरण लाई समेत मध्येनजर गरिएको छ । संगठन व्यवस्थापनमा संगठन तथा व्यवस्थापनका मुलभूत पक्षहरू श्रोत साधन, कार्य विभाजन, संचार र समन्वय, नेतृत्व तथा समूह गतिशिलता, समय व्यवस्थापन, सूचना तथा संचार प्रविधि उपलब्धता र प्रयोगको अवस्था अन्तरसम्बन्ध र परिपूरकतालाई समेत विश्लेषण गरिएको छ ।

४.२ दरबन्दी मिलान तथा पदपूर्ति

कर्मचारी दरबन्दी तथा मानव स्रोत योजना तयार गर्दा समायोजन पछि गाउँ कार्यपालिका कार्यालय र वडा समितिको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारी तह तथा संख्या, सम्पादन गर्दै आएको जिम्मेवारी र वृत्ति विकासको अवसर समेत सिर्जना हुने गरी तयार गरिएको छ । कर्मचारी व्यवस्थापनमा हाल कार्यरत रहेको पद, सम्पादन गरेको जिम्मेवारी भविष्यमा वृत्ति विकासको आवश्यकतालाई सम्बोधन हुने गरी सर्वेक्षणको सिफारिशबाट स्वीकृत संगठन संरचना, कर्मचारीको दरबन्दी र कार्य विवरण अनुसार कर्मचारीको दरबन्दी मिलान

गरी प्राथमिकताका आधारमा कर्मचारीको वृत्ती विकास समेतका आधारमा कर्मचारीको पदपूर्तिको लागि कानून अनुसार प्रदेश लोक सेवा आयोगमा माग प्रस्ताव गरी सो अनुसार सेवा व्यवस्थापन र कार्य सम्पादनको व्यवस्था मिलाउनु उपयुक्त हुनेछ ।

४.३ कार्यात्मक ठाडो तथा तेर्सो अन्तर सम्बन्ध

संगठनमा ठाडो तथा तेर्सो सम्बन्धको कार्यसम्पादनको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ । संगठन संरचना तथा पदसोपान, आदेशको एकात्मकता, अधिकार प्रत्यायोजन र अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण ठाडो सम्बन्ध व्यवस्थापन गर्नु पर्ने हुन्छ । सो को लागि शाखा प्रमुख सम्बन्धित शाखाको पदसोपान अन्तर्गतको कर्मचारी व्यवस्थापन, कार्य सम्पादनमा जिम्मेवार हुनेछ भने उपशाखा र इकाइ प्रमुख सो अन्तर्गतका कर्मचारीको व्यवस्थापन, कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहमा जिम्मेवार हुनेछ । सो अनुसार कार्य विभाजन हुने गरी कार्य विवरण तयार गर्ने र कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनमा समेत पदसोपानलाई आधार लिइनेछ ।

शाखा, उपशाखा, इकाइ, केन्द्र बीचको अन्तरसम्बन्ध हुने गरी शाखा, उपशाखा, केन्द्र र इकाइ बीच समन्वयको आधार तयार गर्नु पर्नेछ । मासिक बैठक, अनुभव आदान प्रदान, प्रगति विवरण र सिकाईको माध्यमद्वारा तेर्सो सम्बन्धलाई व्यवस्थित बनाउनु उपयुक्त हुनेछ । प्रतिस्पर्धात्मक र कार्यसम्पादन आधारित प्रोत्साहनको वातावरण सिर्जनाका लागि प्राथमिकता र आवश्यकताको आधारमा अन्तरशाखा, उपशाखा र इकाईका कार्यरत कर्मचारीलाई खटनपटन गर्ने तथा सरुवा र बढुवाको अवसर समेत मिलाउनु आवश्यक हुनेछ ।

४.४ समन्वय र प्रतिवेदन

सेवा प्रवाह तथा कार्यसम्पादन प्रक्रिया र प्रगतिका लागि सम्बन्धित कर्मचारी, इकाई, उपशाखा र शाखा प्रमुख बीच अन्तरक्रिया गरी प्रतिवेदनको व्यवस्था मिलाउनु उपयुक्त हुनेछ । नतिजामा आधारित भई पटके, नियमित तथा आवधिक प्रतिवेदन गर्ने र समन्वय प्रणालीको विकास गर्नु प्रभावकारी हुने देखिन्छ । प्रतिवेदन प्रणालीलाई अन्तरक्रिया, सिकाई र क्षमता अभिवृद्धी आवश्यकता पहिचान र कार्यक्रमसँग जोडेर संचार गर्नु आवश्यक हुनेछ । कार्य सम्पादन, प्रतिवेदन र समन्वयलाई संगठनको गतिशिलताको आधारको रूपमा विकास गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

४.५ स्रोत साधनको उपलब्धता र आवश्यकता

अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐनमा आन्तरिक आय र राजश्व बाँडफाँडबाट उपलब्ध हुने रकमको सीमा भित्र स्थानीय सरकारले प्रशासनिक खर्च गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाको गत आर्थिक वर्षको अनुदान, आन्तरिक आय र राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम र प्रशासनिक खर्च विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छः

क) अनुदान			
क्र.सं	आय शिर्षक	आ.व. २०७८/०७९ (वास्तविक रु)	आ.व. २०७९/०८० को (संसोधित अनुमान रु)
१	संघीय सरकार वित्तीय समानिकरण	९७६०००००.००	१०४००००००.००
२	प्रदेश सरकार वित्तीय समानिकरण	६७४८०००.००	७१०१०००.००
३	संघीय सरकार सशर्त अनुदान	२५०३२४०००.००	२५०१०००००.००
४	प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान	०.००	०.००
५	विशेष अनुदान (संघ र प्रदेश)	२२००००००.००	१२००००००.००
६	समपुरक अनुदान (संघ र प्रदेश)	११८४१५००.००	११००००००.००
कुल अनुदान		३८८५१३५००.००	३८४२०१०००.००

ख) राजश्व बाडफाड र आन्तरिक आय			
क्र.सं	आय शिर्षक	आ.व.२०७८/०७९ (वास्तविक रु)	आ.व. २०७९/०८० को (संसोधित अनुमान रु)
१	राजश्व बाडफाँड संघीय सरकार	८५७२१०५७.६८	१०६३६४०००.००
२	राजश्व बाडफाँड प्रदेश सरकार	१८३८८६५.३७	२२१७०००.००
३	आन्तरिक आय	१९०२६६८.३६	३००००००.००
कुल अनुदान		८९४६२५९१.४१	१११५८१०००.००

ग) गाउँपालिकाको आय

क्र.सं	आय शिर्षक/स्रोत	२०७८/०७९ को यथार्थ आय	२०७८/०७९ को संसोधित अनुमान आय	थप जानकारी
१	आन्तरिक आय	१९०२६६८.३६	३००००००.००	अल्या बाहेक
२	बाँडफाँडबाट प्राप्त (घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तर र अन्य बिक्री आय)-आन्तरिक आय	८५७२१०५७.६८	१०८५८१०००.००	अल्या बाहेक
३	संघिय सरकार बाट प्राप्त हुने आय स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी सहित सबै	३७२४२४०००.००	३७०८०००००.००	अल्या बाहेक

४	प्रदेश सरकार बाट प्राप्त हुने आय स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी सहित सबै	१६०८९५००.००	१३१०१०००.००	अल्या बाहेक
कुल जम्मा		४७६१३७२२६ ०४	४९५४८२००० ००	

ग) मौजूदा औसत खर्च			
क्र.सं	तह	मासिक तलव भत्ता	१३ महिनाको जम्मा
	सातौं देखि दशौं तह सम्मको जम्मा	७२०७०.००	९३६९१०.००
२	छैठौं तहको औसत	५७६५५८.००	७४९५२५४.००
३	पाँचौं तहको औसत	१०२७००८.००	१३३५११०४.००
४	चौथो तहको औसत	२८४०८५३.००	३६९३१०८९.००
५	श्रेणी विहिन	१६२००००.००	२१०६००००.००
कुल औसत खर्च		६१३६४८९.००	७९७७४३५७.००

४.६ निष्कर्ष तथा सुझाव

सर्वेक्षणका निष्कर्षहरू तथा सुझावहरू देहाय अनुसार रहेका छन् :

४.६.१ निष्कर्षहरू

गाउँ कार्यपालिका कार्यालयका संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको निष्कर्ष देहाय अनुसार बुँदामा प्रस्तुत गरिएको छः

- संविधानको अधिकार सूचना, नेपाल सरकारको कार्यविस्तृतीकरण प्रतिवेदन, स्थानीय सरकार संचालन ऐन तथा स्वीकृत कार्यविभाजन तथा कार्यसम्पादन

नियमावली बमोजिम गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको कार्य विश्लेषणको विस्तृतीकरण गरिएको छ ।

- कार्य विस्तृतीकरण अनुसार गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको संगठन संरचना र दरबन्दीको प्रस्ताव गरिएको छ ।
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको संगठन संरचना अनुसार ६वटा शाखा, सो अन्तर्गत १४ वटा उपशाखा र १२ वटा इकाई/केन्द्र/स्वास्थ्य संस्थाहरु र ८ वटा वडा समितिको कार्यालय समावेश रहेका छन् ।
- वडा समितिको कार्यालयको कार्य विस्तृतीकरण अनुसार वडा समितिको कार्यालयको संगठन संरचना प्रस्ताव गरिएको छ ।
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समेत ४५ जना कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गरिएको छ ।
- वडा कार्यालय अन्तर्गत ४० जना ,अस्पताल ,स्वास्थ्य संस्था एवं आयुर्वेदमा कूल (अस्पताल समेत) ७६ जना / अन्य शाखाहरुमा प्रस्ताव गरिएको छ । जस अनुसार कूल प्रस्तावित जनशक्ति १८१ जना हुन आउछ ।
- संगठनात्मक कार्यविवरण अनुसार प्रस्तावित कर्मचारीको पदीय कार्य विवरणको प्रस्ताव गरिएको छ । पदीय कार्य विवरणमा संगठनात्मक कार्य विश्लेषण, पदसोपान, अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणलाई आधार लिइएको छ ।
- कार्य विश्लेषण, संगठन संरचना, कर्मचारी दरबन्दी र कार्य विवरणलाई आगामी ५ देखि ७ वर्षको अवधिको लागि प्रस्ताव गरिएको छ ।

४.६.२ सुझावहरु

गाउँ कार्यपालिका कार्यालय संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको सुझाव देहायअनुसार बुँदामा प्रस्तुत गरिएको छः

- गाउँपालिकाको प्राथमिकता अनुसार कार्य विश्लेषण, संगठन संरचना, कर्मचारीको दरबन्दी, कार्य विवरणको प्रस्तावलाई आवधिक रूपमा अद्यावधिक गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणबाट कर्मचारीको आन्तरिक समायोजन आधार समेत तयार भएको छ । प्रस्तावित संगठन संरचना, कर्मचारी दरबन्दी, कार्यविवरण अनुसार कर्मचारीको आन्तरिक समायोजन गर्न सकिनेछ र सो को लागि कर्मचारी

आन्तरिक समायोजन कार्यविधि तयार तथा स्वीकृत गरी सो अनुसार आन्तरिक समायोजन गर्न सकिनेछ ।

- प्रदेश लोक सेवा मार्फत स्थायी पदपूर्ति नहुँदासम्म सेवा करार मार्फत प्राविधिक कर्मचारीको नियुक्ती गरी कार्यसम्पादनको व्यवस्था गर्न सकिने छ ।
- गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले सम्पादन गर्ने गाउँ सरसफाई, फोहोरमैला व्यवस्थापन, नियमित मर्मत सम्भार लगायतका कार्य सम्पादन तथा सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक व्यवस्थापन कार्य सेवा करारबाट व्यवस्था गर्न सकिने छ ।
- प्रस्तावित संगठन संरचना र कर्मचारी दरबन्दी आगामी ५ देखि ७ वर्ष भित्रमा क्रमशः पुरा गर्दै जान सकिने छ ।
- गाउँपालिकाको वर्तमान आन्तरिक राजश्व क्षमता कमजोर रहेको देखिन्छ । त्यसैले राजश्व क्षमता सुधार गर्नुपर्ने र अवस्था सुधारसँगै कर्मचारी दरबन्दी प्रस्तावमा पनि परिमार्जन गर्दै लैजानु उपयुक्त हुनेछ ।

अनुसूची- ३

संगठनात्मक कार्यविवरण

१. सचिवालय अन्तर्गत

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको प्रत्यक्ष रेखदेख र नियन्त्रणमा रही देहायका कार्यहरु पालिका तथा वार्ड कार्यालयबाट प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ :

१.१. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन इकाई

यस शाखाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको प्रत्यक्ष रेखदेख र नियन्त्रणमा रही देहायका कार्यहरु शाखा तथा मातहतका उपशाखा, इकाई र वडा कार्यालयबाट प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ :

- योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी नीति ऐन, नियम र निर्देशिकाहरु तर्जुमा,
- योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन मूल्यांकन तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी,

- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना र नियमन,
- स्थानीय विकास नीति, अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन विकास योजना तर्जुमा अनुगमन तथा मूल्यांकन,
- आवधिक, विषयक्षेत्रगत रणनीतिक गुरुरोजना, मध्यमकालिन खर्च संरचना र वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा,
- एकीकृत वार्षिक कार्ययोजना तर्जुमा र आयोजना तथा कार्यक्रम सचालन तथा कार्यान्वयन,
- आयोजना तथा कार्यक्रमको प्रक्रिया, पालना तथा नतिजा अनुगमन तथा उपलब्धि समीक्षा र प्रभाव मूल्याङ्कन,
- गाउँपालिका विकासका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र तथा प्राथमिकता निर्धारणका आधार तर्जुमा,
- संघीय र प्रादेशिक आयोजना, परियोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग,
- ऐन तथा कार्यविभाजन नियमावली तोकेका जिम्मेवारी तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतबाट प्रत्यायोजित अन्य कार्यहरू ,

१.२ आन्तरिक लेखा परीक्षण इकाई

यस शाखाले गाउँपालिका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ :

क] नीति, कानून र कार्यविधि सम्बन्धी

- आन्तरिक लेखा परीक्षण सम्बन्धी नीति, कानून र निर्देशिका अध्ययन,
- आन्तरिक लेखापरीक्षण संचालन सम्बन्धी कार्यविधि तर्जुमा ।

ख] राजश्व दाखिला र अभिलेख अनुगमन सम्बन्धी

- राजश्व दाखिला तथा र अभिलेख अनुगमन,
- राजश्व प्रशासन सुधार सम्बन्धी परामर्श र सुझाव ।

ग] आन्तरिक लेखा परीक्षण सम्बन्धी

- आन्तरिक तथा पूर्व लेखापरीक्षण,
- पेशकी तथा बेरुजुको लगत अद्यावधिक,

- पेशकी तथा बेरुजुको फछ्र्यौट,
- लेखापरीक्षण विवरण (बेरुजुको लगत समेत) को अभिलेख व्यवस्थापन ।

घ] अन्तिम लेखा परीक्षण सम्बन्धी

- अन्तिम लेखापरीक्षण कार्यमा सहयोग, समन्वय र सहजीकरण,
- लेखापालन सम्बन्धी क्षमता विकास कार्य ।

१.३नगर प्रहरी इकाइ

यस इकाईले उपशाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ :

- गाउँपालिकाको नीति, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड तथा निर्णयको कार्यान्वयन,
- गाउँपालिकाका नाममा रहको चल अचल सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण,
- स्थानीय स्तरमा हुने सभा समारोह, परम्परा तथा जात्रा चाडपर्वमा आवश्यक सुरक्षा प्रबन्ध,
- गाउँ सफाई सम्बन्धी मापदण्ड कार्यान्वयनका लागि आवश्यक सम्पूर्ण कार्य, न्यायिक समितिल गरेका मिलापत्र तथा निर्णयको कार्यान्वयन व्यवस्था,
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक सम्पत्ति सजस्तै बाटो, ढल, पाटी, पौवा, मठ, मन्दिर, पेटी, चउर आदिको हानी नोक्सानी अतिक्रमण हुन नदिन नियमित रूपमा रेखदेख गर्ने र अतिक्रमण हानी नोक्सानी गरेको भेटिएमा सो बारे आफ्नो सुझाव सहितको प्रतिवेदन उपशाखा प्रमुख मार्फत शाखा प्रमुख समक्ष पेश,
- सार्वजनिक आवागमनमा बाधा पुर्याउने गरी थुपारेका निर्माण सामग्रीहरु हटाउने व्यवस्था एवं अटेर गरेमा सोको बारेमा कार्यालयलाई प्रतिवेदन बुझाउने,
- घर बहाल कर तथा हाट बजार सेवा शुल्क उठाउने कार्यमा आवश्यक सहयोग,
- बजार क्षेत्र भित्र गाउँपालिकाद्वारा निर्धारित अन्य कर, शुल्क, दस्तुर, दण्ड जरिवाना राजश्व उपशाखा प्रमुखको निर्देशनमा उठाउने तथा सोको रेकर्ड राख्ने र उक्त रकम यथासिद्ध छिटो राजश्व उपशाखामा दाखिला,
- ईजाजत वेगर पेशा व्यवसाय गरेको तथा विज्ञापन गरेको भेटिएमा आवश्यक कार्यवाहीका लागि प्रतिवेदन सहित सम्बन्धित उपशाखा प्रमुख समक्ष पेश,
- छाडा चौपायाहरुलाई कान्जी हाउस पुर्याउने व्यवस्था,

- कार्यालयको अत्यन्त जरूरी पत्र बुझाउने काममा सहयोग,
- कानूनद्वारा निषेधित खाद्य तथा पेय पदार्थ (जस्तै: सडे गलेका, वासी आदि) बिक्री गरेको फेला परेमा आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित व्यक्तिहरूलाई कार्यालयमा उपस्थितिको व्यवस्था,
- कानूनले मनाही गरेका जीवजन्तु काटमार गर्नेलाई कारवाहीको लागि कानून उपशाखामा बुझाउने व्यवस्था,
- सार्वजनिक क्षेत्र अतिक्रमण गरी बिना ईजाजत जथाभावी बसोबास गर्ने, टहरा, छाप्रा, आदि बनाई बस्ने प्रचलनलाई समाप्त गर्न निर्देशन भए अनुसारका आवश्यक कार्यहरू,
- जथाभावी फोहर गर्नेहरूलाई (व्यक्ति, परिवार, पसल, होटेल, उद्योग आदि) सम्झाउने बुझाउने र नमानेमा आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित शाखा, उपशाखालाई सिफारिस,
- फोहर फैलाउने साना उद्यानहरूलाई फोहर निश्चित स्थानमा मात्र थुपार्न लगाउने तथा नमान्नेलाई कारवाहीको लागि पेश,
- अनैतिक पेशा व्यापारमा रोक लगाउने र अटेर गरेमा प्रारम्भिक कारवाहीको लागि राय पेश,
- गाउँ क्षेत्रमा सञ्चालित विकास निर्माण कार्यमा अवरोध उत्पन्न भएमा समाधानको व्यवस्था,
- गाउँ क्षेत्रको सुरक्षा सम्बन्धी विषयमा प्रहरी कार्यालयसँग समय समयमा आवश्यक समन्वय राखी सहयोगको आदनप्रदान,
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको सुरक्षाको व्यवस्थापन,
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेका अन्य कार्य ।

१.४ बजार नियमन तथा उपभोक्ता हित संरक्षण इकाई

यस इकाईले सचिवालय प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ:

क] आपूर्ति व्यवस्थापन अनुगमन सम्बन्धी

- स्थानीय व्यापार, वाणिज्य, वस्तुको माग, आपूर्ति व्यवस्थापन तथा अनुगमन,
- स्थानीयस्तरमा बजार तथा हाट बजार व्यवस्थापन,

- उपभोक्ता अधिकार तथा हित सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन,
- स्थानीय वस्तुहरूको उत्पादन, आपूर्ति तथा निकासी प्रक्षेपण, मूल्य निर्धारण र अनुगमन,
- स्थानीय व्यापार र वाणिज्य सम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण,
- स्थानीय व्यापार प्रवर्द्धन सहजीकरण र नियमन ।

ख] बजार मूल्य तथा गुणस्तर सम्बन्धी

- स्थानीय वस्तु र सेवा व्यापारको मूल्य तथा गुणस्तरको अनुगमन र नियमन,
- उपभोक्ता सचेतना, लक्षित उपभोक्ताको लगत व्यवस्थापन,
- स्थानीय वस्तु तथा सेवाको गुणस्तर परीक्षण,
- खाद्य पदार्थको गुणस्तर नियन्त्रण,
- खानेपानीको गुणस्तर नियन्त्रण ।
- बौद्धिक सम्पत्ती संरक्षण सम्बन्धी
- स्थानीय बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण, प्रवर्द्धन र अभिलेखाङ्कन ।

अनुसूची ४

विषयगत शाखाहरू

१. योजना तथा प्रसाशन शाखा

क] नीति, ऐन, नियम तथा कार्यविधि र मापदण्ड सम्बन्धी

- संगठन विकास सम्बन्धी नीति ऐन, नियम र निर्देशिकाहरु तर्जुमा,
- सभा तथा कार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्ने विभिन्न नीति, नियम तथा कानूनको मस्यौदामा संयोजन,
- अन्तर सम्बन्धित विषयहरुको स्थानीय नीति, कानून र योजनामा समायोजन,
- नेपाल पक्ष भएका अन्तराष्ट्रिय सन्धी, अभिसन्धी र आलेखको विषयको कार्यान्वयन,
- उपलब्ध नीति नियम र कानूनी व्यवस्था अनुसार उजुरी तथा गुनासो सुनुवाई ,
- सूचनाको हक, सुशासन ऐनको व्यवस्था कार्यान्वयन ।

ख] संगठन तथा स्थानीय सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी

- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, सेवा शर्त, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,
- सङ्गठन संरचना, कर्मचारी दरबन्दी र संगठन र पदीय कार्य विवरण अद्यावधिक,
- स्थानीय सेवा तथा कर्मचारी व्यवस्थापन, सरुवा, बढुवा, वृत्ती विकास र अवकाश व्यवस्थापन,
- कर्मचारीको बैठक संचालन र निर्णय कार्यान्वयन,
- कार्यालयको संस्थागत सुदृढीकरण, प्रभावकारी कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाह,
- कर्मचारीहरुको वृत्ति विकास कार्ययोजना तयारी, स्वीकृति र कार्यान्वयन,
- कर्मचारीको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम तथा वृत्ती विकास कार्यक्रम संचालन,
- बैठक व्यवस्थापन सम्बन्धी गाउँ सभा, कार्यपालिका बैठक तथा समिति/उपसमितिका बैठक संचालन र माईन्युटिङ्ग,
- गाउँपालिकामा आयोजना तथा संचालन हुने विभिन्न बैठकहरुको निर्णय कार्यान्वयन,
- वडा समितिको कार्यालयको कार्य तथा सेवा प्रवाहको सुपरिवेक्षण, अनुगमन, निरीक्षण तथा निर्देशन,
- क्षमता विकास रणनीति तथा योजना तर्जुमा, अद्यावधिक तथा क्षमता विकास गतिविधि संचालन
- स्थानीय तह, प्रदेश र संघसँगको सम्बन्ध र समन्वय तथा वडासँगको समन्वय सम्बन्धी

- संघ तथा प्रदेश तहमा संविधान तथा कानून बमोजिमको सहभागिता तथा प्रतिनिधित्व,
- जिल्ला समन्वय समिति सँगको समन्वय, क्षमता विकास र अनुगमन,
- वडा तहसँगको सम्पर्क र समन्वय, पत्राचार, सभा, समारोह, शिष्टाचार, नागरिक शिक्षा सम्बन्धी

१.१. प्रशासन तथा मानव संसाधन उपशाखा

यस उपशाखाले शाखा प्रति उत्तरदायी भई उपशाखा र मातहतका इकाईहरूबाट देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ:

क] सामान्य प्रशासन सम्बन्धी

- कर्मचारीको व्यवस्थापन तथा कर्मचारी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन,
- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
- गाउँपालिकाको सङ्गठन संरचना तथा दरबन्दी निर्धारण, जनशक्ति व्यवस्थापन र वृत्ति विकास,
- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापनमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोग, प्रवर्द्धन र नियमन,
- मानव संसाधन विकासका लागि अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन योजना तर्जुमा,
- जनसम्पर्कको लागि सोधपुछ काउण्टर तथा दर्ता चलानी इकाई प्रभावकारी रूपमा संचालनको व्यवस्था,
- कार्यालयको र पदाधिकारीहरूको छाप सुरक्षित साथ प्रयोगको आवश्यक व्यवस्था,
- कार्यपालिकाको कार्यालयमा प्राप्त हुने पत्र दर्ता गरी सम्बन्धित पदाधिकारी, शाखा, उपशाखा, इकाई तथा केन्द्रमा बुझाई सो को रेकर्ड कायम,
- कार्यपालिकाको कार्यालयबाट प्रेषित हुने तथा प्राप्त हुने पत्रको आ.व.अनुसारको रेकर्ड कायम, शाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्यहरू

ख] स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी

- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, सेवा शर्त, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,
- समायोजन पश्चात मौजुदा कर्मचारीको व्यवस्थापन, उपयोग र समन्वय,
- सङ्गठन विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र वृत्ति विकास सम्बन्धी कार्य,

- स्थानीय कानून बमोजिम सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी सङ्गठन संरचना तथा दरबन्दी निर्धारण,
- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापनमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोग, प्रवर्धन र नियमन,
- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य ।

ग] सार्वजनिक खरीद तथा सम्पत्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी

- सार्वजनिक खरीद तथा सामान, निर्माण कार्य, परामर्श तथा अन्य सेवा खरीद व्यवस्थापन,
- सेवा तथा निर्माण व्यवसायको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,
- गाउँपालिका भित्रको सार्वजनिक तथा सरकारी सम्पत्ति, सामुदायिक सम्पत्ति, भवन, सडक, पसल, व्यवसाय, पूर्वाधार, उद्योग, खानी तथा खनीज, वनको विवरण सहितको अद्यावधिक अभिलेख व्यवस्थापन,
- गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेख,
- गाउँपालिका स्थित सरकारी सम्पत्तिको एकीकृत विवरण तयारी ।

घ] स्थानीय तह, प्रदेश र संघसँगका सम्बन्ध र समन्वय तथा वडासँगको समन्वय सम्बन्धी

संघ तथा प्रदेश तहमा संविधान तथा कानून बमोजिमका सहभागिता तथा प्रतिनिधित्व, जिल्ला समन्वय समितिसँगको समन्वय,

ङे] बैठक व्यवस्थापन सम्बन्धी

- कार्यपालिका तथा सभाको बैठक व्यवस्थापन,
- कार्यपालिकाको निर्णयहरूको विद्युतिय माध्यमबाट अभिलेखीकरण तथा प्रकाशन,
- कार्यपालिकाका विभिन्न समिति, उपसमिति, कार्यदलको बैठक व्यवस्थापन,
- कार्यपालिकाको निर्णयहरूको विद्युतिय माध्यमबाट अभिलेखीकरण तथा प्रकाशन,
- कार्यपालिकाका विभिन्न समिति, उपसमिति, कार्यदलको बैठक व्यवस्थापन ।
- कर्मचारीहरूको अभिलेख तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी
- कर्मचारीहरूको हाजिर गर्ने व्यवस्था तथा प्रत्येक महिनामा हाजिरी विवरण आर्थिक प्रशासन शाखामा पठाउने तथा विदा रेकर्ड व्यवस्थापन,

- आ.व. समाप्त भएको मितिले ७ दिन भित्र कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने, कार्य सम्पादनको मूल्यांकनको व्यवस्थापन,
- कार्यबोझको आधारमा जनशक्ति वितरणको व्यवस्थापन,
- कर्मचारीहरूको काजको व्यवस्थापन,
- कर्मचारी बढुवा र अनिवार्य अवकाश सम्बन्धी कारवाहीको व्यवस्थापन,
- गाउँपालिकामा कार्यरत तथा नयाँ नियुक्त समेत सबै कर्मचारीहरूको विवरण प्रष्ट हुने गरी आवश्यक प्रमाण तथा कागजातहरू (सरुवा, बढुवा, काज, तालीमको प्रमाण पत्र, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन (मूल्यांकन आदिको सक्कल वा नक्कल) सिलसिलेवार ढंगबाट राखी व्यक्तिगत फाईलको व्यवस्थापन,
- बरबुझारथको रेकर्ड व्यवस्थापन । विदा, उत्सव, उर्दी, जात्रा, पर्व, उपाधी, विभूषण सम्बन्धी
- गाउँपालिकामा हुने सभा समारोह, परम्परा तथा जात्रा चाडपर्वको व्यवस्थापनमा सहयोग,
- स्थानीय चाडपर्व, सार्वजनिक विदा, उत्सव, जात्रा, उर्दी आदिको व्यवस्थापन,
- उपाधी तथा विभूषण सम्बन्धी सिफारिश, अभिलेख कायम ।

१.१.१ नागरिक सहायता इकाई

यस इकाइले उपशाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ:

- प्रथम सूचना दर्ताको र सोको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्था,
- गाउँपालिकामा आउने सबै आगन्तुकहरूलाई विनम्र र सदाचार व्यवहार तथा जिज्ञासा समाधानका लागि सम्बन्धित व्यक्ति तथा शाखा/ उपशाखासँग समन्वयको व्यवस्था,
- गाउँपालिकामा आउने जनतालाई आवश्यकता अनुसार गाउँपालिका सम्बन्धी समान्य जानकारी प्रदान,
- गाउँपालिकामा विभिन्न कामले आउने गाउँपालिकाका वासीहरूलाई गापाका विभिन्न काम तथा प्रकृया बारे जानकारी प्रदान,
- गाउँवासीहरूबाट प्राप्त सिकायत तथा सुझावहरूको टिपोट तथा सो टिपोटलाई प्रमाणित गराई र आवश्यक यथार्थ शाखा प्रमुख मार्फत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश,
- नागरिकको सहयोगको लागि पिउने पानी, शौचालय तथा विश्राम कक्षको व्यवस्था,

- अशक्त, अपांगता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिकलाई सहज ढंगबाट सेवा प्रवाहको व्यवस्थापन ।

१.२ सम्पत्ती तथा जिन्सी व्यवस्थापन उपशाखा

यस उपशाखाले शाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।

क] सम्पत्ती विवरण र अभिलेख सम्बन्धी

- अचल सम्पत्ती परिचालन सम्बन्धी कानून, कार्यविधि र मापदण्ड तयारी,
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको अचल सम्पत्ती (जग्गा, भवन, मठ मन्दिर, पाटी पौवा, पोखरी) पहिचान गरी अभिलेख तयारी,
- पूर्वाधार विकास शाखासँग समन्वय गरी पूँजिगत सम्पत्ती भवन, गाडी, मेशिन र औजारको अद्यावधिक अभिलेख तयारी र परिचालन,
- गाडी तथा मेशिन संचालनका लागि कार्यविधि लगायत लगबुक तयार गरी अभिलेख अद्यावधिकरण ।

ख] जिन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धी

- सम्पत्ती र जिन्सी अभिलेख अद्यावधिकरण,
- नियमानुसार कागज धुल्याउने कार्य,
- मर्मत संभार व्यवस्थापन,
- नियमानुसार सामान लिलाम र मिन्हा सम्बन्धीको कार्य,
- आवश्यकता टेण्डर लगायतको कार्य ,
- कार्यालयको जिन्सीसम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य गर्ने ।
- खरिद योजना र खरिद व्यवस्थापन र आपूर्ति सम्बन्धी वस्तु तथा सेवाको सप्लायर्सको सुचि दर्ता,
- खेर जाने सरसामानको खरिद योजना बनाई खरिद, दाखिला र वितरणको व्यवस्था,
- जिन्सिको खरिद, बासलात, अद्यावधिक अभिलेख तयारी,
- सम्पत्ती र जिन्सीको अनुगमन गरी आवधिक प्रतिवेदन तयारी र पेश,
- मागको आधारमा कार्यालयलाई आवश्यक पर्ने सामान खरिद र माग आपूर्ति गर्ने,

१.३ कानून तथा वडा समन्वय उपशाखा

यस उपशाखाले शाखा प्रति उत्तरदायी भई उपशाखा र मातहतका इकाईहरूबाट देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछः

क] न्याय तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन सम्बन्धी

- न्याय तथा कानूनी राज्यको परिपालना,
- मानव अधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन,
- व्यक्ति र समुदाय बीच मेलमिलाप र मध्यस्थताको व्यवस्थापन,
- न्यायिक निर्णय तथा फैसला कार्यान्वयन । विधायन सम्बन्धी
- कार्यपालिका तथा सभामा पेश गर्नुपर्ने विभिन्न नीति, नियम तथा कानूनको मस्यौदामा संयोजन र समन्वय,
- नीति, कानूनको प्रमाणीक प्रतिको संरक्षण, प्रकाशन र अभिलेख,
- विधायन सम्बन्धी अन्य कार्य ।

ख] न्याय समितिको सचिवालय सम्बन्धी

न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन, मेलमिलाप र मध्यस्थता, निर्णय तथा फैसला कार्यान्वयन, न्यायिक समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य ।

ग] कानूनी मामिला सम्बन्धी

- नीति, कानून, मापदण्ड, निर्णयहरू कार्यान्वयनमा सहयोग,
- टोल बस्ती सरसफाई सम्बन्धी मापदण्डको कार्यान्वयन र कसूर उपर छानविन र अनुसन्धान,
- स्थानीय न्यायिक समितिले गरेका आदेश र फैसला कार्यान्वयनमा सहयोग,
- कार्यालय परिसर, सम्पदा, सार्वजनिक ऐलानी, पर्ति जग्गा, सार्वजनिक भवन र भौतिक पूर्वाधार संरक्षण र सुरक्षा,
- अपराध रोकथाम तथा अनुसन्धानमा सहयोग,
- फूटपाथ व्यवस्थापन,
- निर्माण नियमन तथा गुणस्तर नियन्त्रण
- नीति, कानूनको प्रमाणीक प्रतिको संरक्षण, प्रकाशन,
- स्थानीय पूर्वाधार, नीति, मापदण्ड र कानून निर्माण सम्बन्धी कार्यहरू ।

१.४ सूचना, प्रविधि तथा अभिलेख उपशाखा

यस उपशाखाले शाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ :

क] तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी

- तथ्याङ्क संकलन, व्यवस्थापन तथा प्रयोग सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,
- सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालन,
- स्थानीय तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, अभिलेखिकरण तथा वितरण
- आधारभूत तथ्याङ्क संकलन र व्यवस्थापन: आधारभूत तथ्याङ्क सङ्कलन र प्रशोधन गरी सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पार्श्व चित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक एवं अभिलेख,
- बेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन,
- स्थानीय व्यापार व्यवसायको तथ्याङ्क प्रणाली व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान,
- सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क र सूचना व्यवस्थापन,
- सम्पन्न भएका तथा चालू आयोजनाको विवरण,
- विषयगत सूचना, तथ्याङ्कको संकलन, अभिलेख,
- प्रदेश तथा संघ सँग तथ्याङ्क एवं सूचना आदानप्रदान र समन्वय
- सम्भाव्य प्राकृतिक श्रोत तथा साधनको अभिलेख (प्रोफाइल) व्यवस्थापन,
- गाउँपालिकाको आवधिक तथा वार्षिक कार्यक्रम र बजेट सम्बन्धी कार्यहरु,

ख] एफ.एम. प्रसारण र संचार प्रविधि सम्बन्धी

आफ्नो क्षेत्रभित्र इन्टरनेट सेवा, टेलिसेन्टर, केबुल तथा तारविहीन टेलिभिजन प्रसारणको अनुमति, नवीकरण र नियमन,

एक सय बाट सम्मको एफ.एम. रेडियो सञ्चालन अनुमति, नवीकरण र नियमन, आफ्नो क्षेत्रभित्र पत्रपत्रिकाको प्रकाशन अनुमति, अभिलेख तथा नियमन ।

ग] सूचना तथा संचार प्रविधि सम्बन्धी

- अभिलेख व्यवस्थापनमा नवीनतम सूचना प्रविधिको प्रयोग,
- सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा सर्वसाधारण जनताको सहज र सरल पहुँच तथा सूचना प्रविधिको विकास र विस्तार सम्बन्धी कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन,

- वैज्ञानिक अध्ययन, अनुसन्धान र प्रविधि विकासमा लगानी,
- सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क व्यवस्थापन ।

१. ५ योजना प्रशासन उपशाखा

यस उपशाखाले शाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछः

क] योजना व्यवस्थापन सम्बन्धी

- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना र नियमन,
- स्थानीय विकास नीति, अल्पकालीन, मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तर्जुमा,
- आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वातावरणीय, प्रविधि र पूर्वाधारजन्य विकासका लागि आवश्यक आयोजना तथा परियोजनाहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन,
- तथ्याङ्क संकलन, व्यवस्थापन तथा प्रयोग,
- योजना सम्बन्धी सूचनाको अभिलेखीकरण,
- सम्पन्न भएका तथा चालू आयोजनाको विवरण अद्यावधिक,
- विषय क्षेत्रगत सूचना, तथ्यांकको संकलन, अभिलेखन,
- वार्षिक विकास कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन,
- विकास निर्माण प्रक्रियामा स्थानीय जनसहभागिता अभिवृद्धिका कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- विकास योजनाहरूको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन,
- उपभोक्ता समिति गठन, क्षमता विकास र परिचालन,
- गाउँपालिका विकासका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र तथा प्राथमिकता निर्धारणका आधार तर्जुमा,
- संघीय र प्रादेशिक आयोजना, परियोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग,
- योजनाहरूको लागि आवश्यकता अनुसार बोलपत्र, दरभाउपत्र आव्हान गर्ने र सम्बन्धित पक्षसँग सम्झौता गर्ने,

- बोलपत्र दरभाउपत्र मूल्यांकन समितिमा सहयोग गर्ने,
- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धी अन्य कार्य ।

२.आर्थिक प्रशासन शाखा

यस शाखाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रति उत्तरदायी भई राजश्व र आर्थिक प्रशासन र सम्पत्ती व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

क] नीति, कानून, कार्यविधि तर्जुमा र नियमन सम्बन्धी

- आन्तरिक आय (कर र गैर कर) सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन, बाँडफाँड, संकलन र नियमन,
- सार्वजनिक खर्च तथा प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा नियमन र सोको सङ्कलन तथा बाँडफाँड,
- आफ्नो क्षेत्रभित्र राजश्वका दर अन्य शुल्क निर्धारण, संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम प्राकृतिक स्रोत साधन र सेवा शुल्क जस्ता रोयल्टी सङ्कलन, समन्वय र नियमन,
- स्थानीय राजश्व नीति, कानून र कार्यविधि तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन,
- स्थानीय कर, गैर कर राजश्व व्यवस्थापन कार्यविधि तर्जुमा,
- आर्थिक ऐन र विनियोजन ऐनको प्रस्ताव तयारी,
- प्राकृतिक स्रोतको उपयोग सम्बन्धी नीति निर्धारण र कार्यान्वयन तथा प्रदेश र संघीय मापदण्ड पालना

ख] आय व्यय, स्रोत अनुमान र प्रक्षेपण सम्बन्धी

- तीन वर्षको विवरण प्रक्षेपण समेत आगामी आर्थिक वर्षको आय व्ययको अनुमान तयारी र पेश,
- मध्यमकालिन खर्च संरचना तर्जुमा,
- आय-व्ययको विवरण सार्वजनिकीकरण,
- राजश्वको सम्भाव्यता अध्ययन, विश्लेषण र प्रक्षेपण र परिचालन,
- आन्तरिक आय वृद्धिको संभावना तथा स्रोत विश्लेषण र राजश्व प्रशासनमा सुधार,

- वार्षिक आयव्यय र विकास कार्यको विवरण वेवसाइट, वुलेटिन वा स्थानीय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन ।

ग] योजना तथा बजेट तर्जुमा सम्बन्धी

- श्रोत अनुमान तथा आवश्यकताको आधारमा अगामी वर्षको बजेटको मस्यौदा तयारी,
- योजना तथा बजेट तर्जुमा समितिमा पेश,
- योजना तथा बजेट तर्जुमा प्रक्रिया सहयोग र सहजीकरण,
- गाउँ सभामा प्रस्तुत गरिने लेखा समितिको वार्षिक प्रतिवेदन तयारी,
- वार्षिक आय व्यय विवरण तयार गरी गाउँसभामा पेश ।

घ] स्रोत परिचालन सम्बन्धी

- आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँट, अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण र गैससको सहयोग स्रोत परिचालन,
- बेरुजु लगत अद्यावधिक, फछ्यौट, नियमित असूल उपर सम्बन्धी कार्यहरू,
- स्थानीय राजश्व प्रशासन र अभिलेख तथा नगद व्यवस्थापन,
- आम्दानी तथा खर्चहरूको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार र पेश,
- राजश्व परामर्श समिति तथा सार्वजनिक नीजि साझेदारी प्रवर्द्धन समिति सचिवालय सम्बन्धी कार्य,
- वित्तीय स्रोत साधनको समतामूलक बाँडफाँड ।

ङ] खरिद व्यवस्थापन सम्बन्धी

- खरीद व्यवस्थापन तथा आदेश,
- आवश्यक पर्ने निर्माण सामग्री खरीद व्यवस्थापन, भण्डारण र वितरण ।

चा] संचित कोष व्यवस्थापन र खाता संचालन सम्बन्धी

- गाउँपालिकाको संचित कोष खाता र खर्च खाताहरूको संचालन,
- रकम निकास माग र नियमानुसार खर्च मास्केवारी तयारी र पेश,
- पेशकी बाँकी रहेको असूल उपर तथा फछ्यौट,
- गाउँपालिकाको आय व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यमा सहयोग,
- स्विकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार को.ले.नि.का. कार्यालयबाट निकास माग र खर्च व्यवस्थापन,

- संचित कोषको आय व्ययको श्रेस्ता तयारी ।

२.१ आर्थिक व्यवस्थापन उपशाखा

यस उपशाखाले राजश्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछः

क]आर्थिक नीति, कार्यविधि तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी

- आर्थिक (कार्यविधी) नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन,
- समष्टिगत आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण,
- आयव्यय विवरण तथा बजेट तर्जुमा सम्बन्धी,
- राजश्व तथा व्ययको अनुमान,
- बजेट सीमा निर्धारण, बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयन, आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन कोष,

ख] खाता र नगद व्यवस्थापन सम्बन्धी

- स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम निकासा माग,
- आम्दानी र खर्चको श्रेस्ता तयारी,
- सञ्चित कोष तथा आकस्मिक कोषको व्यवस्थापन,
- लेखा व्यवस्थापन,
- खर्च, राजश्व, धरौटी, कार्यसंचालन कोष तथा अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्तिको एकीकृत विवरण,
- वकृत वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम स्थानिय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणालीमा प्रविष्ट र संचालन,
- खर्चको फाँटवारी, वैक स्टेटमेन्ट, पेट्रोल र आयव्ययको विवरण तयारी ।

ग] आर्थिक कारोबार र नियमन्त्रण र लेखापरीक्षण सम्बन्धी

- वार्षिक आय व्ययको श्रेस्ता तयार गरी म.ले.प.को कार्यालयबाट लेखा परिक्षण,
- बेरुजुको लगत राखी समपरीक्षण,
- ऋण तथा अनुदानको व्यवस्थापन र नियमन,
- लगानी प्रक्षेपण (सहकारी, सहकारी तथा निजी) र वित्तीय व्यवस्थापन,
- कारोबारको लेखांकन, नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन,

- लगानी र लाभांशको व्यवस्थापन,
- बेरुजु फछ्यौट,
- आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य विषय ।

२.२ राजश्व व्यवस्थापन उपशाखा

यस उपशाखाले राजश्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछः

क] स्थानीय राजश्व नीति तथा व्यवस्थापन कार्यविधि सम्बन्धी

- सम्पत्ति कर, घरबहाल कर, घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, सेवा शुल्क दस्तुर, पर्यटन शुल्क, विज्ञापन कर, व्यवसाय कर, भूमिकर (मालपोत), दण्ड जरिवाना, मनोरञ्जन कर, बहालविटौरी कर, घरजग्गा कर, मृत वा मारिएको जीवजन्तुको हाड, सिंग, प्वाँख, छालामा कर, प्राकृतिक स्रोत साधन, व्यवसायिक कर
- सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन, बाँडफाँड, संकलन र नियमन, अन्य आय व्यवस्थापन,
- सार्वजनिक खर्च तथा प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा नियमन र सोको सङ्कलन तथा बाँडफाँड,
- आफ्नो क्षेत्रभित्र राजस्वका दर अन्य शुल्क निर्धारण, संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम प्राकृतिक स्रोत साधन र सेवा शुल्क जस्ता रोयल्टी सङ्कलन, समन्वय र नियमन,
- स्थानीय पूर्वाधार सेवा र उपयोगमा सेवा शुल्क तथा दस्तुर (नीति, कानून, मापदण्ड, नियमन, शुल्क निर्धारण, संकलन तथा व्यवस्थापन)

ख] स्थानीय राजश्व प्रशासन र अभिलेख सम्बन्धी

- मालपोत संकलन,
- कानून बमोजिम ढुंगा, गिट्टी, वालुवा, माटो, नुन, स्लेट, फायरक्ले जस्ता खानी खनीज पदार्थको सर्वेक्षण, अन्वेषण, उत्खनन र सो सम्बन्धी रोयल्टी सङ्कलन,
- ट्रेकिङ्ग, कायाकिङ्ग, क्यानोनिङ्ग, बञ्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर, क्याफिटिङ्ग शुल्क संकलन,
- सामुदायिक वनको सञ्चालन र व्यवस्थापनबाट प्राप्त रोयल्टी सङ्कलन,
- पानीघट्ट, कूलो, पैनी जस्ता सेवा सञ्चालनबाट प्राप्त रोयल्टी सङ्कलन,

- प्रचलित कानून बमोजिम दण्ड जरिवाना,
- बाँकी बक्यौता रकमको लगत र असुल उपर,
- कर विजक तयारी र करदातालाई जानकारी,
- राजश्व सम्बन्धी सफ्टवेयर संचालन
- वडा समितिको कार्यालयसमेत संकलित रकमको बैंक दाखिला ।

ग] राजश्व संभाव्यता सम्बन्धी

- राजश्व परामर्श समिति सचिवालय सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय राजश्व प्रवर्द्धन तथा करदाता प्रोत्साहन,
- राजश्वको संभाव्यता अध्ययन,
- राजश्व सूचना तथा तथ्याङ्कको आदान प्रदान,
- संघीय तथा प्रदेश कानून बमोजिम बजेट घाटापूर्तिको स्रोत व्यवस्था,

३ . सामाजिक विकास शाखा

यस शाखाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको प्रत्यक्ष रेखदेख र नियन्त्रणमा रही देहायका कार्यहरू शाखा तथा मातहतका उपशाखा, इकाई र वडा कार्यालयबाट प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछः

३ .१ शिक्षा तथा खेलकुद उप शाखा

३ .१.१. विद्यालय प्रशासन इकाई यस उपशाखाले शाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ

- माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक कार्यक्रमको समन्वय र नियमन,
- पुस्तकालय एवं पत्रपत्रिका,
- स्थानीय पुस्तकालय, वाचनालय तथा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,
- शिक्षाको गुणस्तर बढाउनको लागि शिक्षक, प्रधानाध्यापक तथा व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूको समय समयमा बैठक, गोष्ठी वा तालिम संचालन,
- स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गर्न सम्बन्धित विद्यालयलाई सहयोग,
- विद्यालयले स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक लागू गरे/नगरेको सम्बन्धमा निरीक्षण

- सरकारी तथा गैरसरकारी शैक्षिक परियोजनाहरूको निरीक्षण तथा समन्वय,
- शिक्षकको तालिम तथा अन्य शैक्षिक क्रियाकलाप संचालन,
- स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गर्न सम्बन्धित विद्यालयलाई सहयोग तथा सोको नियमन,
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयबाट विद्यालयलाई निकासी भएको रकम सदुपयोग भए नभएको अनुगमन,
- कार्यपालिका, सामाजिक विकास शाखाबाट निर्देशित वा प्रत्यायोजित कार्य ।

३ .१.२ विद्यालय निरीक्षण इकाई

यस उप शाखाले शाखाप्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ:

क] शैक्षिक नीति, गुणस्तर मापदण्ड र योजना सम्बन्धी

- प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विद्यालय शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षा, खुला तथा वैकल्पिक शिक्षा (गुरुकुल, मदरसा, गुम्बा आदि), निरन्तर सिकाइ तथा विशेष शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजनाको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन,
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको योजना तर्जुमा, सञ्चालन, अनुमति र नियमन,
- विद्यालयको नक्साङ्कन, अनुमति, स्वीकृति, समायोजन तथा नियमन ।

ख] शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी

- पाठ्यक्रम र पाठ्यसामग्रीको वितरण तथा कार्यान्वयन,
- विद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारी व्यवस्थापन,
- शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण र मर्मत सम्भार,
- आधारभूत तह (कक्षा ८) को परीक्षा व्यवस्थापन,
- विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धिको परीक्षण र व्यवस्थापन,
- विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन,
- शैक्षिक परामर्श सेवाको अनुमति तथा नियमन,
- स्थानीयस्तरको शैक्षिक ज्ञान, सीप र प्रविधिको संरक्षण, प्रवर्द्धन र स्तरीकरण ।

ग] विद्यालय अनुगमन तथा सिकाई सम्बन्धी

- गाउँपालिका भित्र रहेका कम्पनी ऐन वा गुठी अन्तर्गत दर्ता भएका संस्थागत विद्यालयहरूको शैक्षिक कार्ययोजनाको समन्वय र अनुगमन,
- ऐन, नियम तथा कार्यविधि बमोजिम विद्यालयहरूको नियमन,
- विद्यालय प्रशासन, अनुगमन तथा शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी कार्यक्रम र कार्ययोजना तयार,
- विद्यालय सुधार योजना तर्जुमा गर्ने र गाउँ शिक्षा योजना प्रक्रियालाई सहजीकरण गर्ने,
- स्वीकृत शैक्षिक विकास, गुणस्तर, अनौपचारिक शिक्षा, विशेष शिक्षा र शिक्षाको लागि खाद्य कार्यक्रमको अनुगमन,
- स्वीकृत कार्य योजना अनुसार विद्यालय सञ्चालन भए/नभएको सम्बन्धमा नियमित रूपले निरीक्षण र सुपरीवेक्षण,
- विद्यालय र प्रारम्भिक बाल शिक्षा केन्द्रको निरीक्षण,
- सरकारी तथा गैरसरकारी शैक्षिक परियोजनाहरूको निरीक्षण तथा समन्वय,
- विद्यालयको वार्षिक शैक्षिक कार्यक्रमको नियमित रूपमा अनुगमन ।

३.१.३ खेलकुद विकास इकाई यस इकाईले शाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ

- स्थानीयस्तरमा खेलकूद प्रशासन तथा सङ्घ संस्थाको नियमन र समन्वय,
- खेलकुदको संरचनाको पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन तथा विकास,
- खेलकूदको विकास र प्रवर्द्धन
- खेलकूद प्रतियोगिता आयोजना र सहभागिता,
- स्थानीय कला, भाषा, साहित्य, संस्कृतिको संरक्षण, संवर्द्धन तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन,
- अतिरिक्त क्रियाकलाप सम्बन्धी विषय ।

३.२ स्वास्थ्य तथा अस्पताल समन्वय उपशाखा

यस शाखाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको प्रत्यक्ष रेखदेख र नियन्त्रणमा रही देहायका कार्यहरू शाखा तथा मातहतका उपशाखा,

इकाई र वडा कार्यालयबाट प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।

क] आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई नीति, कानून र योजना सम्बन्धी

- आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजनाको निर्माण, कार्यान्वयन तथा नियमन,
- राष्ट्रिय तथा प्रदेशस्तरीय लक्ष्य र मापदण्ड बमोजिम स्थानीयस्तरको स्वास्थ्य सम्बन्धी लक्ष्य र गुणस्तर निर्धारण,
- राष्ट्रिय र प्रादेशिक मापदण्ड अनुरूप जनरल अस्पताल, नर्सिङ्ग होम, निदान केन्द्र तथा अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरूको क्लिनिक दर्ता, सञ्चालन अनुमति र नियमन ।

ख]आधारभूत स्वास्थ्य सेवा संचालन सम्बन्धी

- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सञ्चालन र प्रवर्द्धन,
- आधारभूत अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना तथा सञ्चालन,
- स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी भौतिक पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन,
- सरसफाई सचेतनाको अभिवृद्धि,
- रक्त सञ्चार सेवा तथा स्थानीय र आधारभूत स्वास्थ्य सेवा ।

ग] स्वास्थ्य सेवा र औषधी नियमनसम्बन्धी

- औषधि पसल सञ्चालन र नियमन,
- औषधिजन्य वनस्पति, जटीबुटी र अन्य औषधिजन्य वस्तुको उत्पादन, प्रशोधन र वितरण,
- स्वास्थ्य बीमा लगायतका सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको व्यवस्थापन,
- औषधि तथा अन्य मेडिकल उत्पादनहरूको न्यूनतम मूल्य निर्धारण र नियमन,
- औषधिको उचित प्रयोग र सूक्ष्म जीव निरोधक प्रतिरोध न्यूनीकरण,
- औषधि र स्वास्थ्य उपकरणको खरीद, भण्डाण र वितरण,
- स्वास्थ्य सूचना प्रणालीको व्यवस्थापन,
- जनस्वास्थ्य गाउँ नी (पब्लिक हेल्थ सर्भिलेन्स),
- प्रवर्द्धनात्मक , प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक, पुनस्थापनात्मक र प्यालिएटिभ स्वास्थ्य सेवाको सञ्चालन,
- स्वस्थ जीवनशैली, पोषण, शारीरिक ब्यायाम, योग अभ्यास, स्वास्थ्य वृत्तको पालना, पञ्चकर्म लगायतका जनस्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन,
- जुनोटिक र कीटजन्य रोगको नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन,

- सुर्ति, मदिरा र लागू पदार्थजन्य वस्तुको प्रयोग नियन्त्रण तथा सचेतना अभिवृद्धि,
- आयुर्वेदिक, युनानी, आम्ची, होमियोप्याथिक, प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका परम्परागत स्वास्थ्य उपचार सेवाको व्यवस्थापन,
- जनस्वास्थ्य, आपत्कालीन स्वास्थ्य तथा महामारीको नियन्त्रण योजना र कार्यान्वयन,
- सरुवा तथा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम,
- आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह ।

घ] जनस्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी

- परिवार नियोजन, मातृशिशु, परिवार स्वास्थ्य, खोप जस्ता परिवार स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन,
- महिला स्वयंसेविका परिचालन,
- नसालु पदार्थ सेवन, मध्यपान, धुमपान जस्ता दुर्व्यसन र जुवातास जस्ता कुलत युवा तथा बालिबालिकालाई संरक्षण प्रदान गर्न सचेतना अभियान संचालन,
- खुल्ला दिसामुक्त अभियान तथा पूर्ण खोप अभियान जस्ता सामाजिक परिवर्तन कार्यक्रमसम्बन्धी समन्वय र संचालन,
- खाद्य सुरक्षा, गुणस्तर नियन्त्रण तथा उपभोक्ता हित संरक्षण,
- एच.आई. भी. एडस तथा वाल श्रम न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्यहरूमा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण,

३.२.१ आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र

- स्वास्थ्य केन्द्रबाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सेवा तथा कार्यक्रम संचालन,
- प्रवर्धनात्मक, प्रतिरोधात्मक र निरोधात्मक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह,
- स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिको निर्णय कार्यान्वयनमा सहयोग,
- स्वास्थ्य शिक्षा तथा जनस्वास्थ्य सेवाको प्रवर्धन,
- मातृ तथा शिशुहरूको पोषण तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्य संचालन,
- गर्भजाँच, सुरक्षित प्रसुती, सुत्केरी जाँच सेवा प्रदान गर्ने,
- क्षयरोग, कुष्ठरोग, औलो, कालाजार, डेङ्गी, जापानिज ईन्सेफलाइटिस, एचआईभि र एड्स जस्ता संक्रामक रोगहरूको रोकथाम र नियन्त्रण व्यवस्थापन,
- विद्यालय शिक्षा समेत स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा व्यवहार परिवर्तनसम्बन्धी कार्य संचालन,

- पोषण, खोप, झाडापाखाला नियन्त्रण, स्वास प्रस्वास, मलेरिया र कालाज्वर रोकथाप र उपचार,
- महामारी रोकथाम र नियन्त्रणसम्बन्धी कार्य संचालन,
- वडा र स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिको राय परामर्शमा स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्य र सवा प्रवाह,
- नियमित तथा आवधिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने,

३.३ महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उपशाखा

यस उपशाखाले शाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछः

क] लैंगिक समानता सम्बन्धी

- महिला हक सम्बन्धी नीति, योजना कार्यान्वयन, समन्वय र नियमन,
- महिलाको आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक सशक्तिकरण, क्षमता विकास,
- लैंगिक हिंसा निवारणका लागि निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक , संरक्षणात्मक उपाय र पुर्नःस्थापना,
- लैंगिक उत्तरदायी बजेट निर्माणमा सहयोग ।
- महिला, बालबालिका, दलित, आदिवासी/जनजाती, मुस्लिम, अल्पसंख्यक तथा पछाडि परेका अन्य लक्षित वर्गको
- समावेशकीरण सम्बन्धी योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन कार्यको संयोजन,
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी कार्यहरु योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी शिक्षा तथा सामाजिक सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन ।

ख] बालबालिका तथा किशोर किशोरी सम्बन्धी

- बालबालिकाको हकहीत संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,
- बालबालिकाको हकहीत संरक्षण,
- बालमैत्री शासकीय प्रबन्ध, बाल क्लब, बाल संरक्षण समिति तथा बाल सञ्जाल,

- बालबालिकाको हकहीत संरक्षण सम्बन्धमा संघ, प्रदेश तथा अन्य निकायसँग सम्पर्क, समन्वय तथा सहकार्य,
- बालबालिकाका परिवारलाई सहयोग,
- बैकल्पिक स्याहार पद्धतिको कार्यान्वयन,
- बाल न्याय,
- बाल गृह, पुनःस्थापना केन्द्र, शिशु स्याहार केन्द्र र बाल विकास केन्द्र व्यवस्थापन,
- असहाय बालबालिकाका, सडक बालबालिका व्यवस्थापन,
- बाल हिंसा नियन्त्रण,
- बालसुधार तथा पुनःस्थापना केन्द्र स्थापना, संचालन अनुमती र नियमन,
- आपत्कालीन बाल उद्धार कोष स्थापना र व्यवस्थापन ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको क्षमता विकास गरी जीवन धान्न सक्ने तुल्याउन क्षमता, सीप र आयमूलक कार्यक्रमहरु संचालन,
- स्थानीय लोपोन्मुख जाती, भाषा, संस्कृतिक संरक्षण र प्रवर्धनका कार्यक्रम संचालन,
- बालबालिकाको अधिकार संरक्षण र बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन,
- महिला तथा बालबालिका कार्यालय, जिल्ला बालकल्याण समिति र सम्बन्धित निकाय र सम्बद्ध पक्षसँग समन्वय र महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन,
- कमजोर आर्थिक अवस्था भएका वर्गका लागि क्षमता तथा सीप विकास, आय आर्जन, स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम संचालन,

ग] अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिक सम्बन्धी

- जेष्ठ नागरिकको लगत, परिचयपत्र, सम्मान, स्वास्थ्य सुविधा, सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्य,
- जेष्ठ नागरिक क्लव, दिवा सेवा केन्द्र, भेटघाट स्थल, आश्रय केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,
- सङ्घ तथा प्रदेशसँगको समन्वयमा अपाङ्गता पुनःस्थापना केन्द्र तथा असक्त स्याहार केन्द्रको सञ्चालन र व्यवस्थापन,
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा असहायको लगत अद्यावधिक, परिचयपत्र वितरण, सामाजिक सुरक्षा तथा सुविधाको व्यवस्थापन तथा वितरण,

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिमैत्री पूर्वाधार निर्माण तथा सञ्चालन,
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असक्तहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य,
- एकल महिला सम्बन्धी कार्य ।

घ] स्थानीय स्तरमा समाज कल्याणसँग सम्बन्धी

- गैरसरकारी, सामाजिक तथा सामुदायिक संघसंस्थाको दर्ता, नवीकरण तथा नियमन,
- गुठी, कोष तथा अन्य ट्रष्टहरूको व्यवस्थापन,
- निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग समन्वयर सहकार्य,
- सामाजिक संघसंस्था सम्बन्धी अन्य कार्य ।

३ .२.१ व्यक्तिगत घटनादर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा इकाई

यस इकाईले शाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु गराउनु पर्नेछ:

- सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, नियमन र अध्ययन अनुसन्धान,
- सङ्घ तथा प्रदेशले निर्धारण गरेको मापदण्ड बमोजिम सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन,
- सामाजिक सुरक्षाको कार्यान्वयनको लागि सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय सङ्घ संस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य,
- स्थानीय सामाजिक सुरक्षा योजना र व्यवस्थापन तथा आवश्यक तथ्यांक संकलन एवं व्यवस्थापन,
- आधुनिक प्रविधि मार्फत व्यक्तिगत घटना दर्ता (जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई, सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपुत्र धर्मपुत्री), अभिलेख व्यवस्थापन तथा प्रतिवेदन ।

४ . पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा

यस शाखाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको प्रत्यक्ष रेखदेख र नियन्त्रणमा रही देहायका कार्यहरू शाखा तथा मातहतका उपशाखा, इकाई र वडा कार्यालयबाट प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।

क] पूर्वाधार विकास नीति, मापदण्ड र योजना सम्बन्धी

- गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक विकास, पूर्वाधार र वातावरण व्यवस्थापन रणनीतिक योजना तर्जुमा,
- यातायात, आवास, वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन, खानेपानी तथा सरसफाई, बजार तथा ढल व्यवस्थापन, नदी नियन्त्रण, विद्युतीकरण, स्थानीय आर्थिक विकास योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा,
- कानून तथा स्वीकृत नीति अनुसार आयोजनाहरूको पूर्व संभाव्यता र संभाव्यता अध्ययन सर्वेक्षण,
- गाउँपालिकाले अवलम्बन गर्ने विभिन्न विषयक्षेत्रगत नीति तर्जुमा गर्ने सहयोग,
- राष्ट्रिय आधारभूत विकास नीति, भू-उपयोग नक्शा, भूउपयोग योजना, भौतिक विकास योजना, गाउँ यातायात गुरुयोजना तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- एकीकृत आधारभूत विकास सम्बन्धी प्रचलित कानून तथा नीति अनुरूप मापदण्ड तयार,
- जग्गा विकास तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड र जग्गा विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन,
- भवन नक्शापास सम्बन्धी कानूनी र नीतिगत व्यवस्था,
- सिँचाई सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमा,
- नदीकरणीय तथा वैकल्पिक ऊर्जा सम्बन्धी सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,
- भवन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा ।

ख] प्राविधिक सहयोग र सुपरीवेक्षण सम्बन्धी

- बस्ति विकास, आवास र सुरक्षित निर्माण तथा पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्यहरूमा आवश्यक प्राविधिक राय परामर्श, सल्लाह र सहयोग ।
- वातावरणमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, अपाङ्गता र लैङ्गिक मैत्री यातायात प्रणालीको प्रवर्द्धन ।

ग] नक्शाङ्कन तथा सूचना प्रणाली सम्बन्धी

- तथ्याङ्क संकलन, व्यवस्थापन तथा प्रयोग सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,

- गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण, भौगोलिक सूचना प्रणाली, स्रोत नक्शा आदि तयार तथा अद्यावधिक ,
- गाउँपालिका क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार, मठमन्दिर, सडक नाला, ढल, पार्क, चौतारा, विद्यालय, खुल्लास्थान, पुलपुलेसा, भौतिक विकासको वितरण स्पष्ट देखिने गरी भौतिक नक्शा तयार ।

घ] समन्वय, सम्बन्ध विकास र अन्य सम्बन्धी

- आधारभूत यातायात सम्बन्धमा प्रदेश सरकारसँग समन्वय,
- यातायात क्षेत्रमा वातावरणमैत्री प्रविधिलाई प्रोत्साहन,
- आधारभूत योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी एवं नीजि क्षेत्रका सम्बद्ध, निकायहरूसँग समन्वय र सहयोग सम्बन्ध विकास र विस्तार,
- मातहतका उपशाखा र इकाईहरूबाट सम्पादन भएका कार्य प्रगति विवरण तयारी र पृष्ठपोषण ।

४.१ सडक तथा पूर्वाधार विकास उपशाखा

यस उपशाखाले शाखा प्रति उत्तरदायी भई उपशाखा र मातहतका इकाईहरूबाट देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ।

क] सडक तथा यातायात व्यवस्था सम्बन्धी

- स्थानीय सडक, कृषि सडक तथा यातायात सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा नियमन,
- स्थानीय सडक, कृषि सडक, झोलुङ्गे पुल, पुलेसा र तटबन्धन सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र स्तरोन्नतिका आयोजनाको पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन, मर्मत, सम्भार,
- यातायात सुरक्षा व्यवस्थापन र नियमन,
- स्थानीय सार्वजनिक यातायातको रुट निर्धारण, अनुमति, नवीकरण, खारेजी, सेवाको गुणस्तर, भाडा दर निर्धारण र नियमन,
- ट्याक्सी सेवा अनुमती, व्यवस्थापन र नियमन,
- वातावरणमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, अपाङ्गता र लैङ्गिकमैत्री यातायात प्रणालीको प्रवर्द्धन,

- आधारभूत यातायात सम्बन्धमा प्रदेश सरकारसँग समन्वय,
- यातायात क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि,
- यातायात सुविधामा नागरिकको सरल, सहज र समान पहुँच अभिवृद्धि,
- यातायात क्षेत्रमा वातावरणमैत्री प्रविधिलाई प्रोत्साहन,
- निजी यातायात नियमन व्यवस्थापन ।

ख] सिँचाई तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण सम्बन्धी

- सिँचाई सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड निर्धारण र नियमन,
- सिँचाई सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र स्तरोन्नतिका आयोजनाको पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन, मर्मत, सम्भार र नियमन,
- स्थानीय साना, सतह तथा भूमिगत सिँचाई प्रणालीको सञ्चालन निर्माण, सुधार, मर्मत सम्भार तथा सेवा शुल्कको निर्धारण र सङ्कलन व्यवस्थापन,
- जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण सम्बन्धी स्थानीय ,
- तटबन्ध, नदी नियन्त्रण तथा नदीको व्यवस्थापन र नियमन,
- साना जल उपयोग सम्बन्धी आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन ।

ग] सार्वजनिक निजी साझेदारी इकाइ

- स्थानीय सार्वजनिक-निजी साझेदारी सम्बन्धी स्थानीय नीति, योजना निर्माण,
- स्थानीय सार्वजनिक-निजी साझेदारीका आयोजना छनौट तथा कार्यान्वयन,
- सार्वजनिक सामुदायिक साझेदारी,
- स्थानीय विकासमा निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धन ।

४.२ भवन तथा वस्ती विकास उपशाखा

यस उपशाखाले शाखा प्रति उत्तरदायी भई उपशाखा र मातहतका इकाईहरूबाट देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ।

क] भू-उपयोग तथा वस्ती विकास सम्बन्धी

- बढ्दो शहरीकरण, बस्ती विकास सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा सो सम्बन्धी योजना तर्जुमा, आयोजना पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन र नियमन,
- आधारभूत आवासका योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन,

- गाउँपालिकामा अव्यवस्थित बसोबास व्यवस्थापन कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- आधारभूत बसोबास सम्बन्धमा प्रदेश सरकारसँग समन्वय,
- योजनाबद्ध र व्यवस्थित वस्ती विकासका कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- एकीकृत वस्ती विकासका लागि जग्गाको एकीकरण तथा जग्गा विकास र व्यवस्थापन,
- आफ्नो क्षेत्रको भूउपयोग नीति, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- व्यवस्थित वस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्वासी पहिचान र अभिलेख व्यवस्था,
- स्थानीय स्तरमा सुकुम्वासी सम्बन्धी जीविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्था,
- एकीकृत वस्ती विकासका लागि जग्गाको एकीकरण तथा जग्गा विकास र व्यवस्थापन ।

ख] भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण इजाजत (डिजाइन समेत) सम्बन्धी

- भवन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा सो सम्बन्धी योजना तर्जुमा, आयोजना पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन र नियमन,
- राष्ट्रिय भवन संहिता तथा मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण अनुमति र नियमन,
- भवन निर्माणको नक्शा स्वीकृति, संशोधन, नियमन,
- पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र सँगहालय संरक्षण, संवर्द्धन र पुनःनिर्माण,
- सरकारी भवन, विद्यालय, सामुदायिक भवन, सभागृह तथा अन्य सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण र मर्मत

४.३ वातावरण, सरसफाई तथा विपद् व्यवस्थापन उपशाखा

यस उप शाखाले देहायका कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछः

- स्थानीय सरसफाई सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,
- गाउँपालिकाको जलश्रोत, खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी रणनीतिक योजना तर्जुमामा आवश्यक पहल,
- सार्वजनिक स्थलमा पिउने पानी व्यवस्थापन,
- स्वच्छ खानेपानी आपूर्ति सम्बन्धी अन्य विषय,

- वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन, खानेपानी तथा सरसफाई, बजार तथा ढल व्यवस्थापन, खानेपानीका मुहान संरक्षण सम्बन्धी योजना तर्जुमा ,
- खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी गा.पा. ले प्रत्यायोजन गरेका अन्य कार्य,
- खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजनाको कार्यान्वयन र नियमन,
- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, माटो, नुन, स्लेट, खरीढुङ्गा, फायरक्ले जस्ता खानीजन्य वस्तु सर्वेक्षण, अन्वेषण, उत्खनन,
- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, माटो, खरीढुङ्गा, फायरक्ले, स्लेट तथा नुन, आदि खानीजन्य वस्तुको संरक्षण, विकास, उत्खनन र उपयोग सम्बन्धी दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी र व्यवस्थापन ।

क] वन, जैविक विविधता संरक्षणसम्बन्धी

- वन, जंगल, वन्यजन्तु, चराचुरुङ्गी, जल उपयोग, वातावरण, पर्यावरण तथा जैविक विविधता सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,
- सामुदायिक, ग्रामीण तथा शहरी, धार्मिक, कबुलियती वनको संरक्षण, संवर्द्धन, उपयोग र नियमन,
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको व्यवस्थापन,
- मध्यवर्ती क्षेत्र, सामुदायिक, धार्मिक र कबुलियती वनको व्यवस्थापन,
- जडीबुटी र अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावारको सर्वेक्षण, उत्पादन, सङ्कलन, प्रवर्द्धन, प्रशोधन र बजार व्यवस्थापन,
- वनबीउ बगैँचा स्थापना, व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन,
- नर्सरी स्थापना, बिरुवा उत्पादन, वितरण, रोपण र प्रवर्द्धन,
- वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गीको संरक्षण, व्यवसायिक पालन, उपयोग र अनुगमन,
- वन्यजन्तुबाट स्थानीय समुदायमा पर्ने प्रभाव रोकथाम, व्यवस्थापन,
- स्थानीय प्राणी उद्यान (चिडियाखाना) को स्थापना र सञ्चालन,
- स्थानीय वन्यजन्तु पर्यटन र आयआर्जन,
- स्थानीय स्तरमा आखेटोपहारको व्यवस्थापन,
- वन, वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीको अभिलेखाङ्कन र अध्ययन अनुसन्धान,
- रैथाने प्रजातिको संरक्षण र प्रवर्द्धन,
- मिचाहा प्रजातिको नियन्त्रण,

- जैविक विविधताको अभिलेख,
- आय आर्जनमा आधारित जडीबुटीको संरक्षण, प्रवर्द्धन, व्यवस्थापन ।

ख] हरियाली तथा सुन्दरता प्रवर्द्धन सम्बन्धी

- नदी किनार तथा सडक किनारमा वृक्षारोपण व्यवस्थापन,
- सार्वजनिक खाली जग्गा, पाखा वा क्षेत्रमा वृक्षारोपण, सम्भार, उपयोग र व्यवस्थापन,
- वृक्षारोपण, हरियाली तथा हरित क्षेत्रको प्रवर्द्धन ।

ग] पर्यावरण एवं जलाधारक्षेत्र संरक्षण सम्बन्धी

- सामुदायिक भूसंरक्षण र सोमा आधारित आय आर्जन कार्यक्रम,
- भूसंरक्षण र जलाधार व्यवस्थापनजन्य सामुदायिक अनुकूलन,
- पहिरो नियन्त्रण तथा रोकथाम,
- बाँध तथा नदी नियन्त्रण,
- वायु, ध्वनी र जल प्रदूषण नियन्त्रण,
- हानिकारक पदार्थहरूको नियमन तथा नियन्त्रण,
- वातावरणीय जोखिम न्यूनीकरण,
- न्यून कार्बनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास अवलम्बन,
- वातावरण संरक्षण क्षेत्र निर्धारण र व्यवस्थापन,
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यक्रम ।

४.३.१ स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र

क] संकटासन्नता नक्शाकन सम्बन्धी

- विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा बस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण,
- जोखिम विश्लेषण, स्तरीकरण, क्षमता विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी,
- विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान ।

ख] विपद् न्यूनीकरण, पूर्वतयारी र प्रतिकार्य सम्बन्धी

- प्राकृतिक प्रकोपको पूर्व तयारी तथा रोकथाम,
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन,

- विपद् व्यवस्थापनमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय समुदाय, संघ संस्था, निजीक्षेत्रसँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य,
- स्थानीय विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना र जोखिम न्यूनीकरण कार्य योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- विपद् पूर्व तयारी, खोज तथा उद्धार, राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण, वितरण र समन्वय,
- विपद् कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत साधनको परिचालन,
- बारुणयन्त्र तथा एम्बुलेन्सको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,
- विपद् पश्चात् स्थानीयस्तरको पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण,
- स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन प्रणाली संचालन ।

५. आर्थिक विकास शाखा

यस शाखाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रति उत्तरदायी भई कृषि, पशु विकास, उद्योग तथा व्यवसाय, पर्यटन तथा संस्कृति

क्षेत्रसँग सम्बन्धित देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

क] नीति, कानून तथा कार्यविधि तर्जुमा

- आर्थिक विकाससँग सम्बन्धित नीति, कानून, कार्यविधि, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,
- नीति, कानून, कार्यविधि, मापदण्ड र योजना तयारीमा महिला, वातावरण, जनसंख्या व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, सामाजिक समावेशीकरण जस्ता विषयहरूको समायोजन ।

ख] बेरोजगारी तथा सुकुम्बासी सम्बन्धी

- गाउँ सभा तथा कार्यपालिका बैठक, आर्थिक विकास समितिमा पेश गर्ने प्रस्ताव तयार,
- आर्थिक विकास समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य,
- सुकुम्बासीको पहिचान र अभिलेख व्यवस्थापन,
- सुकुम्बासी सम्बन्धी जीविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्थापन,
- बेरोजगार विवरण तयारी, रोजगार प्रवर्धन कार्यक्रम व्यवस्थापन र संचालन ।

ग] अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण, प्राविधिक परामर्श र कार्य सम्पादन मूल्यांकन

- शाखा मातहतका कर्मचारीहरूको सामान्य रूपमा नियमित रेखदेख तथा नियन्त्रण,
- माताहत कार्यरत कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनमा सहजीकरण, कार्यसम्पादन मापन र वृत्ति विकास,
- प्रगती विवरण तयारी र पेश ।

घ] कार्यक्रम कार्यान्वयन

- आर्थिक विकाससँग सम्बन्धी स्थानीय प्रविधिको विकास एवं प्रवर्द्धन,
- कृषि, पशु विकास, सहकारी, पर्यटन, घरेलु तथा साना उद्योग, खानी, पर्यटन र संस्कृतिसँग सम्बन्धित आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन, सुपरीवेक्षण र गुणस्तर नियमन ।

ङ] समन्वय र सम्बन्ध विकास

- अन्य शाखा र यस शाखा अन्तर्गतका उपशाखा, इकाई र वडा समितिको कार्यालयसँग तेर्सो तथा ठाडा सम्बन्धको विकास र समन्वय,
- नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र गाउँ कार्यपालिकाबाट संचालित रोजगार/ स्वरोजगार कार्यक्रमको संयोजन र संचालन,
- प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले प्रत्यायोजन गरेका अन्य कार्यहरू ।

५.१ कृषि विकास उपशाखा

यस उपशाखाले शाखाप्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछः

क] नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा सम्बन्धी

- कृषि, कृषि प्रसार, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन ।

ख] कृषि बजार, पूर्वाधार र सामाग्री सम्बन्धी

- कृषि बजार सूचना, कृषि बजार तथा हाटबजारको पूर्वाधार निर्माण, साना सिँचाई निर्माण, तालिम, प्रविधि प्रसार, प्राविधिक टेवा, कृषि सामाग्री आपूर्ति
- उच्च मूल्ययुक्त कृषिजन्य वस्तुको प्रवर्द्धन, विकास तथा बजारीकरण,

- कृषि बीडविजन, नक्ष, मलखाद र रसायन तथा औषधिहरूको आपूर्ति, उपयोग र नियमन,
- शीत भण्डारणको व्यवस्थापन ।

ग] कृषि प्रसार र प्रविधि हस्तान्तरण सम्बन्धी

- कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको सञ्चालन,
- कृषिजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण,
- कृषि वातावरण संरक्षण तथा जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन,
- कृषि प्रसार तथा जनशक्तिको प्रक्षेपण, व्यवस्थापन र परिचालन ।

घ] कृषि सूचना, सेवा, संस्थागत क्षमता विकास सम्बन्धी

- कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि, प्राविधिक सेवा, टेवा, सीप विकास र सशक्तीकरण,
- कृषक समूह, कृषि सहकारी र कृषि सम्बन्धी स्थानीय सङ्घ संस्थाहरूको समन्वय, व्यवस्थापन र नियमन,
- कृषि सम्बन्धी प्रविधिको संरक्षण र हस्तान्तरण,
- कृषि तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सूचना प्रणाली तथा कृषि सम्बन्धी सूचनाको प्रचारप्रसार,
- कृषि स्रोत केन्द्रको स्थापना र व्यवस्थापन,
- कृषि सम्बन्धी वीमा र कर्जा सहजीकरण ।

५.२ पशु सेवा उपशाखा

यस उपशाखाले शाखा प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछ

क) नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी

- पशुपालन र पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन ।

ख] पशुपंक्षी तथा मत्स्य बजार, पूर्वाधार, सुविधा र आपूर्ति सम्बन्धी

- पशुपंक्षीबजार सूचना, हाटबजारको पूर्वाधार निर्माण,
- पशु बधशाला, माछा पोखरी, शीत भण्डारणको व्यवस्थापन र नियमन,

- स्थानीय चरन व्यवस्थापन,
- पशु आहारको गुणस्तर नियमन ।

ग] सूचना, प्राविधिक सेवा तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी

- प्राविधिक टेवा तथा कृषक तालिम,
- कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको सञ्चालन र नियमन,
- पशुनक्ष सुधार पद्धति विकास र व्यवस्थापन,
- स्थानीयस्तरमा पशुपंक्षी सम्बन्धी तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सूचना प्रणाली ।

घ] पशुपंक्षी चिकित्सालय

- पशुपंक्षी चिकित्सा सेवाको व्यवस्थापन,
- पशुपंक्षीजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण,
- पशुपंक्षी सम्बन्धी बीमा र कर्जा सहजीकरण,
- पशुपालन तथा पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी अन्य कार्य ।

५.३ सहकारी तथा उद्यम प्रवर्द्धन उपशाखा

यस उपशाखाले शाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु पर्नेछः

क] उद्योग तथा उद्यमशिलता विकास सम्बन्धी

- लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको दर्ता, नवीकरण, खारेजी र नियमन,
- लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धन,
- उद्यमशिलता प्रवर्द्धन,
- व्यापारिक फर्म, पसलको दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी र नियमन,
- सीप विकास सम्बन्धी कार्यको प्रवर्द्धन ।

ख] सहकारी दर्ता, नविकरण र नियमन सम्बन्धी

- सहकारी संस्था सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्डको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन,
- स्थानीय सहकारी संस्थाको दर्ता, अनुमति, खारेजी र विघटन,
- सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धी स्थानीय मापदण्ड निर्धारण र नियमन ।

ग] सहकारी व्यवस्थापन सम्बन्धी

- सहकारी सम्बन्धी राष्ट्रिय, केन्द्रीय, विषयगत, प्रादेशिक र स्थानीय संघ संस्थासँग समन्वय र सहकार्य,
- सहकारी सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान,
- स्थानीय सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि,
- स्थानीय सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन, विकास र परिचालन,
- खानी तथा खनिज पदार्थ सम्बन्धी सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन, अभिलेखन तथा व्यवस्थापन,
- भौगर्भिक नक्सा प्रकाशन ।

घ] पर्यटन प्रवर्द्धन तथा संस्कृति संरक्षण सम्बन्धी

- भाषा, संस्कृति र ललितकला संरक्षण र विकास सम्बन्धी स्थानीयस्तरको नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,
- पुरातत्व, प्राचीन स्मारक तथा सङ्ग्रहालयको संरक्षण, सम्भार, प्रवर्द्धन र विकास,
- परम्परागरत रूपमा चलिआएका जात्रा तथा पर्वको सञ्चालन र व्यवस्थापन,
- स्थानीय महत्वका धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन,
- पर्यटकीय महत्वका स्थल तथा सम्पदाको पहिचान, संरक्षण र प्रवर्द्धन,
- पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा प्रोत्साहन,
- पुरातात्विक, धार्मिक महत्वका सम्पदाहरूको संरक्षण तथा संवर्द्धन,
- प्रचलित कानून बिरुद्धका कुरिती तथा कुसंस्कार बिरुद्ध सामाजिक परिचालन कार्य,
- भाषा, संस्कृति, जात्रा, पर्व, ललितकलाको संरक्षण र विकास सम्बन्धी अन्य कार्य ।

५.३.१ रोजगार सेवा केन्द्र

- गरिबी निवारण सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, नियमन र अध्ययन अनुसन्धान,
- गरिबी निवारणको स्थानीय रणनीति तर्जुमा,
- गरिब घरपरिवार पहिचान सम्बन्धी स्थानीय सर्वेक्षण, सूचना व्यवस्थापन र नियमन,
- गरिबी निवारण सम्बन्धी राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय संस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य,
- रोजगार तथा बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन र सूचना प्रणालीको स्थापना,

- स्थानीय स्तरमा रहेका विदेशी श्रमिकको लगत सङ्कलन तथा सूचना व्यवस्थापन,
- पहिचान भएका गरिब घरपरिवार एवं लक्षित समूह सम्बन्धी स्थानीय योजना, कार्यक्रम, स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन,
- संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्बासीको पहिचान र अभिलेख व्यवस्थापन,
- सुकुम्बासी सम्बन्धी जीविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्थापन,
- रोजगारीका अवसर सिर्जना सम्बन्धी अन्य कार्य ।

८. वडा समितिको कार्यालय

गाउँपालिका, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वडा समिति र प्रशासन प्रति उत्तरदायी भई वडा समितिको कार्यालयले देहायअनुसार कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु गराउनु पर्नेछः

क] योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन सम्बन्धी

- बस्ती तथा टोलस्तरीय योजनाको माग सङ्कलन, प्राथमिकता निर्धारण तथा छनौट,
- टोल विकास संस्थाको गठन र परिचालन,
- वडाभित्र सञ्चालन हुने योजनाहरूका लागि उपभोक्ता समितिको गठन तथा सोको अनुगमन,
- वडाभित्रका योजना तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण, मर्मत सम्भार, रेखदेख तथा व्यवस्थापन ।

ख] तथ्याङ्क अद्यावधिक र संरक्षण सम्बन्धी

- निजी घर तथा घर परिवारको लगत अद्यावधिक,
- ऐतिहासिक, पुरातात्विक सांस्कृतिक तथा धार्मिक महत्वका सम्पदा, प्राचीन स्मारक, सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन, सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ती जग्गाको अभिलेख तथा संरक्षण,
- निजी घर तथा घर परिवारको लगत राख्ने,
- ऐतिहासिक, पुरातात्विक, सांस्कृतिक तथा धार्मिक महत्वका सम्पदा, प्राचीन स्मारक, सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन, सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ती जग्गाको लगत राख्ने तथा संरक्षण गर्ने,

- खुला क्षेत्र, चोक, घाट, पाटी, पौवा, सत्तल, धर्मशाला, धार्मिक तथा सांस्कृतिक स्थल, डाँडापाखा, चरनक्षेत्र, पानीको मूल, पोखरी, तलाउ, इनार, कुवा, धारा, ढुँगेधारा, गुठीघर, बाटो, सडक, पुल पुलेसा, कुलो नहर, पानी घट्ट, मिलको तथ्याङ्क सङ्कलन, लगत अद्यावधिक र संरक्षण,
- खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचना सहितको वडाको पार्श्वचित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्ने ।

ग] विकास काय सम्बन्धी

- अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम, शिशु स्याहार तथा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र सञ्चालन र व्यवस्थापन,
- पुस्तकालय, वाचनालय, सामुदायिक सिकाई केन्द्र, बालक्लव तथा बालसञ्जालको सञ्चालन र व्यवस्थापन,
- वडा तहको स्वास्थ्य संस्था तथा सेवाको व्यवस्थापन र आधारभूत तथा ग्रामीण स्वास्थ्य क्लिनिकको सञ्चालन,
- खोप सेवा तथा पोषण कार्यक्रमको सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा समन्वय,
- स्वास्थ्य जनचेतना विकास तथा स्वास्थ्य सूचना र शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन,
- सार्वजनिक शौचालय, स्नान गृह तथा प्रतिक्षालयको निर्माण र व्यवस्थापन,
- सामुदायिक धाराको प्रबन्ध, कुवा, इनार तथा पोखरीको निर्माण, संरक्षण र गुणस्तर नियमन,
- फोहरमैलाको सङ्कलन र व्यवस्थापन, चोक तथा गल्ली सरसफाई र ढल निकास,
- सतही पानीको निकास तथा पानीको स्रोत संरक्षण,
- कृषि तथा फलफूल नर्सरीको स्थापना, प्रवर्धन र अगुवा कृषक तालिमको अभिमुखीकरण,
- कृषिमा लाग्ने रोगहरूको विवरण सङ्कलन तथा कृषि बीउ विजन, मल तथा औषधी माग संकलन,
- पशुपंक्षी विकास तथा छाडा चौपायाको व्यवस्थापन, वडाभित्रको चरन क्षेत्र संरक्षण तथा व्यवस्थापन,
- स्थानीय समुदायका चाडपर्व, भाषा संस्कृतिको विकास,
- स्थानीय मौलिकता झल्किने साँस्कृतिक रितिरिवाज संरक्षण तथा प्रवर्धन,
- खेलकुद पूर्वाधारको विकास, अन्तर विद्यालय तथा क्लव मार्फत खेलकुद कार्यक्रमको सञ्चालन,

- बाटोघाटोमा बाढी, पहिरो, हुरी तथा प्राकृतिक प्रकोपबाट उत्पन्न अवरोध व्यवस्थापन,
- घरेलु उद्योगको लगत सङ्कलन तथा सम्भाव्यता पहिचान, घरेलु उद्योगको प्रवर्धन,
- सामाजिक र आर्थिक उत्थान, सामाजिक सदभाव र सौहार्दता र सामाजिक कुरिती न्यूनीकरण,
- असक्त, बेवारिस वा असहाय व्यक्तिको औषधोपचार,
- असहाय वा वेवारिस व्यक्ति दाह संस्कारको व्यवस्था,
- सडक बालबालिकाको उद्धार र पुनस्थापनाको लागि लगत सङ्कलन,
- वडाभित्रको सामुदायिक वन, वनजन्य सम्पदा र जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्धन,
- वडा, टोल, बस्तीस्तरमा हरियाली क्षेत्र बिस्तार र वाल उद्यान संचालन,
- प्राङ्गारिक कृषि, सरसफाई, वातावरणमैत्री तथा बालमैत्री शासन प्रवर्धन,
- वडाभित्र घरबास पर्यटन (होम स्टे) कार्यक्रम प्रवर्द्धन

घ) नियमन कार्य

- व्यक्तिगत घटना दर्ता, अद्यावधिक तथा सो को अभिलेख सङ्कलन तथा संरक्षण,
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण तथा अभिलेख अद्यावधिक,
- कर र गैरकर राजश्व संकलन,
- सडक अधिकार क्षेत्रमा अवरोध र अतिक्रमण नियन्त्रण,
- वडाभित्र संचालिन विकास आयोजना, कार्यक्रम तथा उपभोक्ता समितिका कार्यको अनुगमन तथा नियमन,
- सिक्की, डककीलाई भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्बन्धी तालिम,
- खाद्यान्न, माछा, मासु, तरकारी, फलफूल, पेय पदार्थ तथा उपभोग्य सामग्रीको गुणस्तर र मूल्यसूची अनुगमन, उपभोक्ता हित संरक्षण,
- वडाभित्रका उद्योग धन्दा र व्यवसायको प्रवर्द्धन र लगत अद्यावधिक,
- हाट बजारको व्यवस्थापन,
- विद्युत चुहावट तथा चोरी नियन्त्रणमा सहयोग,
- सिफारिस लगायतका अन्य कार्य सम्बन्धी,
- स्थानीय सरकार संचालन ऐनले तोकेका सिफारिस ३ प्रकारका सिफारिस सँग सम्बन्धित प्रशासनिक कार्य,
- वडा समितिको बैठक संचालन,

- वडा समितिले गरेका निर्णयहरुको कार्यान्वयन

अनुसूची ५

पदीय कार्यविवरण

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पद	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	सातौँ आठौँ /प्रशासन/सामान्य प्रशासन

कार्य विवरण प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले प्रचलित संघीय तथा प्रदेश कानून र स्थानीय कानून एवं गाउँ सभाबाट स्वीकृत कार्यविभाजन तथा कार्यसम्पादन नियमावली २०७४ को सामान्यतया असर नगर्ने गरी गाउँ कार्यपालिका, गाउँपालिका अध्यको मार्गदर्शन अनुसार देहायका कार्यहरू गर्नु गराउनु पर्नेछः

- प्रदेश कानून अनुसार गाउँ सभाको बैठक बोलाउने र सभाको बैठक संचालन सम्बन्धी व्यवस्था मिलाउने,
- प्रस्ताव तयार गर्ने र सभाको बैठकको उपस्थिति र छलफल र निर्णय प्रमाणिकरण र राजपत्रमा प्रकाशनको व्यवस्था गर्ने,
- कानून अनुसार गाउँ कार्यपालिकाको बैठक बोलाउने/ प्रस्ताव तयार गर्ने
- उपस्थिति छलफल तथा निर्णय पुस्तिका तयार गर्ने
- सभा र कार्यपालिकाको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने/ गराउने
- प्रमुखको निर्देशनमा वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने/ गराउने
- कोष तथा आर्थिक कारोबारको हिसाब तथा अभिलेख दुरुस्त राख्ने/ राख्न लगाउने
- लेखा परीक्षण गराउने तथा बेरुजु फर्छ्यौट गर्ने/गराउने
- आयोजनाहरूको फरफारकका लागि प्रतिवेदन तयार गरी कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्ने
- गाउँपालिकाको चलअचल सम्पत्तिको संरक्षण गर्ने लगत राख्ने तथा अद्यावधिक गर्ने/ गराउने
- अध्यक्ष निर्देशनमा कार्यपालिका तथा सभाको बैठक बोलाउने र बैठक सम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने/ गराउने
- कार्यपालिकाको निर्णय प्रमाणित गर्ने र सभा र कार्यपालिकाको निर्णयको अभिलेख सुरक्षित गर्ने
- न्यायिक समितिबाट भएको मिलापत्र तथा निर्णय सम्बन्धी मिसिल संरक्षण गर्ने /गराउने
- गाउँपालिकाको प्रशासकीय तथा आर्थिक नियन्त्रण गर्ने
- सार्वजनिक खरिद योजना तयार गरी खरिद सम्बन्धी कार्य गर्ने/गराउने
- सभा वा कार्यपालिकाले तोकेको अन्य कार्य गर्ने/गराउने

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	योजना तथा प्रशासन शाखा
पद	प्रशासकीय अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	छैठौं /सातौं /प्रशासन
<p>कार्य विवरण प्रशासन सहायकले शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई देहायमा उल्लिखित कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु गराउनु पर्नेछ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ कर्मचारी तथा आन्तरिक प्रशासन सम्बन्धी नीतिहरू तर्जुमा गर्न आवश्यक पर्ने सूचना विवरण तयार गर्न उपशाखा प्रमुखलाई सहयोग गर्ने, ▪ गाउँपालिका कार्यालय अन्तर्गतका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन सूचक तथा कार्यतालिका तयार गर्न उपशाखा प्रमुखलाई सहयोग गर्ने, ▪ गाउँपालिका को स्वीकृत संगठन संरचना अनुसारको कार्य विवरण सम्बन्धित शाखा, उपशाखा तथा इकाइ अन्तर्गतका कर्मचारीहरूलाई उपलब्ध गराउने, ▪ कर्मचारीहरूको हाजिरी, विदा, काज, सरुवा, बढुवा तथा अवकाश सम्बन्धी व्यक्तिगत विवरणको अभिलेख तयार गरी अद्यावधिक गर्ने, ▪ कार्यालयका कर्मचारीहरूको हाजिरी नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने, ▪ कार्यालयको सरसफाई, सुरक्षा तथा दैनिक निरीक्षणको व्यवस्था मिलाउने, ▪ गाउँपालिकाले आयोजना गर्ने बैठकहरू व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा उपशाखा प्रमुखलाई आवश्यक सहयोग पुर्याउने , ▪ कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी अन्य सम्पूर्ण कार्यहरू गर्ने, ▪ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले दिएका निर्देशनहरूको पालना गर्ने । 	

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	सामान्य प्रशासन तथा मानव संसाधन उपशाखा
-----------------------------------	--

पद	प्रशासन तथा मानव संसाधन सहायक
तह/ सेवा/समूह	सहायक पाँचौं/ प्रशासन/सामान्य प्रशासन
<p>कार्य विवरण प्रशासन तथा मानव संसाधन सहायकले उपशाखा प्रमुख भई उपलब्ध मानव संशासन, भौतिक सुविधा, सूचना प्रविधि तथा नीति नियमको अधिनमा रही देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ कर्मचारी तथा आन्तरिक प्रशासन सम्बन्धी नीतिहरु तर्जुमा गर्न सूचना विवरण तयार गर्ने तथा शाखालाई सहयोग गर्ने, ▪ गाउँपालिका कार्यालय अन्तर्गतका सम्पूर्ण कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन सूचक तथा कार्यतालिका तयार गरी शाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने, ▪ स्वीकृत संगठन संरचनामा आवश्यक कर्मचारी दरबन्दी थपघट गर्नुपर्ने भएमा कार्य विवरण र पुष्ट्याई साथ पेश गर्ने ▪ गाउँपालिका बाट उपलब्ध गराउनु पर्ने प्रशासनिक प्रकृतिका सिफारिसहरु समयमै उपलब्ध गराउने, ▪ आवश्यकता अनुसार गोष्ठी, सेमिनारमा बैठकमा भाग लिने र शाखा प्रमुखलाई प्रतिवेदन दिने, ▪ कर्मचारीको क्षमता विकास योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा शाखालाई सहयोग गर्ने, ▪ वडा कार्यालयको कामको सुपरीवेक्षण, अनुगमन र निर्देशन गर्ने कार्यमा शाखा प्रमुखलाई आवश्यक सूचना उपलब्ध गराउने तथा सहयोग गर्ने, वडा कार्यालयबाट प्राप्त प्रतिवेदन उपर कारवाही गर्ने, ▪ वार्षिक सभा, समारोह र उत्सवहरुको आयोजना गर्ने र गराउने र निष्कर्ष अभिलेखन तथा सार्वजनिक गर्ने, ▪ गाउँ प्रहरीको परिचालन तथा समन्वय गर्ने, ▪ गाउँपालिकाले आयोजना गर्ने बैठकहरु व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा शाखा प्रमुखलाई आवश्यक सहयोग पुर्याउने, ▪ कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी अन्य सम्पूर्ण कार्यहरु गर्ने, ▪ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शाखा प्रमुखले दिएका निर्देशनहरुको पालना गर्ने । 	

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	दर्ता चलानी इकाई
पद	प्रशासन सहायक
तह/ सेवा/समूह	सहायक चौथो /प्रशासन /सामान्य प्रशासन
<p>कार्य विवरण</p> <p>उपशाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई प्रशासन सहायकले देहायमा उल्लिखित कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्रथम सूचना दर्ताको र सोको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने, • कार्यालयको र पदाधिकारीहरूको छाप सुरक्षित साथ प्रयोगको आवश्यक व्यवस्था गर्ने, • कार्यपालिकाको कार्यालयमा प्राप्त हुने पत्र दर्ता गरी सम्बन्धित पदाधिकारी, शाखा, उपशाखा, इकाइ तथा केन्द्रमा बुझाई सो को रेकर्ड कायम गर्ने, • कार्यपालिकाको कार्यालयबाट प्रेषित हुने तथा प्राप्त हुने पत्रको आ.व.अनुसारको रेकर्ड कायम राख्ने, शाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने । 	

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	नागरिक सहायता इकाई
पद	नागरिक सहजकर्ता
तह/ सेवा/समूह	
<p>कार्य विवरण</p> <p>उपशाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई सेवा प्रदायकले देहायमा उल्लिखित कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • जनसम्पर्कको लागि सोधपुछ काउण्टर इकाइ प्रभावकारी रूपमा संचालनको व्यवस्था गर्ने, • गाउँपालिकामा आउने सबै आगन्तुकहरूलाई विनम्र र सदाचार व्यवहार तथा जिज्ञासा समाधानका लागि सम्बन्धित व्यक्ति तथा शाखा /उपशाखासँग समन्वयको व्यवस्था गर्ने, • गाउँपालिकामा आउने जनतालाई आवश्यकता अनुसार गाउँपालिका सम्बन्धी 	

समान्य जानकारी प्रदान गर्ने,

- गाउँपालिकामा विभिन्न कामले आउने गाउँवासीहरूलाई गा.पा.का विभिन्न काम तथा प्रकृया बारे जानकारी प्रदान गर्ने,
- गाउँवासीहरूबाट प्राप्त सिकायत तथा सुझावहरूको टिपोट तथा सो टिपोटलाई प्रमाणित गराई र आवश्यक कार्यार्थ शाखा प्रमुख मार्फत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने,
- नागरिकको सहयोगको लागि पिउने पानी, शौचालय तथा विश्राम कक्षको व्यवस्था गर्ने,
- अशक्त, अपांगता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिकलाई सहज ढंगबाट सेवा प्रवाहको व्यवस्थापन गर्ने,
- शाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	बजार नियमन तथा उपभोक्ता हित संरक्षण इकाई
पद	बजार अनुगमन तथा उपभोक्ता हित संरक्षक
तह/ सेवा/समूह	सहायक पाँचौं/ प्रशासन/सामान्य प्रशासन
<p>कार्य विवरण</p> <p>उपशाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई इकाइ प्रमुखको रुपमा बजार अनुगमन सहायकले सम्बन्धित समिति, शाखा, उपशाखा र इकाईसँग समन्वय गरी देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रुपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none">• बजार अनुगमन तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यविधिको मस्यौदा गर्ने,• बजार अनुगमन समितिको सचिव भई कार्य गर्ने,	

- आपूर्ति व्यवस्थापन अनुगमन सम्बन्धी कार्य गरी अत्यावश्यक वस्तुको आपूर्ति सुनिश्चित गर्ने,
- स्थानीय व्यापार, वाणिज्य, वस्तुको माग, आपूर्ति व्यवस्थापन तथा अनुगमन गर्ने
- स्थानीयस्तरमा बजार तथा हाट बजार व्यवस्थापन गर्ने,
- उपभोक्ता अधिकार तथा हित सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन कार्य गर्ने,
- स्थानीय वस्तुहरूको उत्पादन, आपूर्ति तथा निकासी प्रक्षेपण, मूल्य निर्धारण र अनुगमन गर्ने,
- स्थानीय वस्तु र सेवा व्यापारको मूल्य तथा गुणस्तरको अनुगमन र नियमन गर्ने,
- उपभोक्ता सचेतना, लक्षित उपभोक्ताको लगत व्यवस्थापन गर्ने,
- स्थानीय वस्तु तथा सेवाको गुणस्तर परीक्षण गर्ने,
- खाद्य पदार्थको गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने,
- खानेपानीको गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने,
- स्थानीय बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण, प्रवर्द्धन र अभिलेखाङ्कन गर्ने,
- उपशाखा प्रमुखले गरेका निर्देशनको पालना गर्ने

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	गाउँ प्रहरी इकाई
पद	प्रमुख ,कमान्डर
तह/ सेवा/समूह	सहायक पाँचौ
<p>कार्य विवरण यस इकाईका सहायक निरिक्षकले उपशाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई आफना मातहतका कर्मचारीहरुको रेखदेख एवं नियन्त्रणमा देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक सम्पत्ति जस्तै बाटो, ढल, पाटी, पौवा, मठ, मन्दिर, पेटी, चउर आदिको हानी नोक्सानी /अतिक्रमण हुन नदिन नियमित रुपमा रेखदेख गर्ने र अतिक्रमण /हानी नोक्सानी गरेको भेटिएमा सो बारे आफ्नो सुझाव सहितको प्रतिवेदन शाखा प्रमुख मार्फत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने, सार्वजनिक आवागमनमा बाधा पुर्याउने गरी थुपारेका निर्माण सामग्रीहरु हटाउने व्यवस्था एवं अटेर गरेमा सोको बारेमा कार्यालयलाई प्रतिवेदन बुझाउने, घर बहाल कर तथा हाट बजार सेवा शुल्क उठाउने कार्यमा आवश्यक सहयोग गर्ने, बजार क्षेत्र भित्र गाउँ पालिकाद्वारा निर्धारित अन्य कर, शुल्क, दस्तुर, दण्ड जरिवाना राजश्व उपशाखा प्रमुखको निर्देशनमा उठाउने तथा सोको रेकर्ड राख्ने र उक्त रकम यथासिध छिटो राजश्व उपशाखामा दाखिला गर्ने, ईजाजत वेगर पेशा व्यवसाय गरेको तथा विज्ञापन गरेको भेटिएमा आवश्यक कार्यवाहीका लागि प्रतिवेदन सहित सम्बन्धित उपशाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने, छाडा चौपायाहरुलाई कान्जी हाउस पुर्याउने व्यवस्था गर्ने, कार्यालयको अत्यन्त जरुरी पत्र बुझाउने काममा सहयोग गर्ने, कानूनद्वारा निषेधित खाद्य तथा पेय पदार्थ (जस्तै: सडे गलेका,वासी आदि) विक्री गरेको फेला परेमा आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित व्यक्तिहरुलाई कार्यालयमा उपस्थितिको व्यवस्था गर्ने, कानूनले मनाही गरेका जीवजन्तु काटमार गर्नेलाई कारवाहीको लागि कानून उपशाखामा बुझाउने व्यवस्था गर्ने, सार्वजनिक क्षेत्र अतिक्रमण गरी बिना ईजाजत जथाभावी बसोबास गर्ने, टहरा, छाप्रा, आदि बनाई बस्ने प्रचलनलाई समाप्त गर्न निर्देशन भए अनुसारका आवश्यक कार्यहरु गर्ने, 	

- जथाभावी फोहर गर्नेहरूलाई (व्यक्ति, परिवार, पसल, होटल, उद्योग आदि) सम्झाउने बुझाउने र नमानेमा आवश्यक कारवाहीका लागि सम्बन्धित शाखा, उपशाखालाई सिफारिस गर्ने,
- गाउँमा फोहर फैलाउने साना उद्योगहरूलाई फोहरे निश्चित स्थानमा मात्र थुपार्न लगाउने तथा नमान्नेलाई कारवाहीको लागि पेश गर्ने,
- अनैतिक पेशा व्यापारमा रोक लगाउने र अटेर गरेमा प्रारम्भिक कारवाहीको लागि राय पेश गर्ने,
- गाउँ क्षेत्रमा सञ्चालित विकास निर्माण कार्यमा अवरोध उत्पन्न भएमा समाधानको व्यवस्था गर्ने,
- गाउँ क्षेत्रको सुरक्षा सम्बन्धी विषयमा प्रहरी कार्यालयसँग समय समयमा आवश्यक समन्वय राखी सहयोगको आदनप्रदान गर्ने,
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको सुरक्षाको व्यवस्थापन गर्ने,
- मातहतका अन्य गाउँ प्रहरी कर्मचारीलाई कामको बाँडफाँड गरी जिम्मेवारी प्रदान गर्ने,
- शाखा प्रमुखले दिएका निर्देशनहरूको पालना गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	सचिवालय
पद	प्रशासन सहायक [स्वकिय सचिव , प्रमुख तथा उप प्रमुख सचिवालय]
तह/ सेवा/समूह	सहायक चौथो/पाँचौ

कार्य विवरण

स्वकीय सचिवले प्रमुख तथा उप प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई प्रमुखलाई निजको कार्य सम्पादनमा सहयोग पुर्याउनु पर्दछ।

- भेटघाट गर्न आउने आगन्तुकहरूसँग विनम्रपूर्वक विषय वस्तुस्थिति बुझी प्रमुख तथा उप प्रमुख सँग व्यवस्थित तवरले भेट गराउने वा तिनीहरूको कामको व्यवस्था गर्ने,
- प्रमुख तथा उप प्रमुखको भेटघाटको लागि व्यक्ति, संघ, संस्था र सरकारी कार्यालयहरूको दिन, समय, विषय निश्चित गर्ने र त्यसको जानकारी प्रमुखलाई दिने,
- पाहुना, भेटघाट गर्नु पर्ने व्यक्ति, संघ, संस्थाहरू तथा भ्रमणको बारेमा कार्यक्रम निश्चित गर्ने र त्यसको स्वीकृती अलाई गराएर सम्बन्धित पक्षलाई जानकारी गराउने,
- प्रमुख तथा उप प्रमुखलाई कार्यक्रमहरूको बारेमा समय समयमा जानकारी गराउने र समय व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने,
- बैठक, भेटघाट, भ्रमणमा तथा उप प्रमुखलाई आवश्यक पर्ने सूचना र कागजात (फाईल, प्रस्ताव, रिपोर्ट) तयार गर्ने/गराउने,
- बैठकमा प्रस्तुत गरिने विषय वस्तु तथा एजेण्डाको सारांश प्रमुख तथा उप प्रमुखलाई उपलब्ध गराउने,
- शाखा तथा उपशाखाहरूबाट कारवाहीको लागि आएको फाईलहरू बुझी अभिलेख राखी प्रमुखसमक्ष पेश गर्ने तथा कारवाही सकिए पछि फाईलहरू सम्बन्धित शाखा उपशाखाहरूमा पुर्याउने व्यवस्था मिलाउने,
- प्रमुख तथा उप प्रमुखबाट निर्देशन तथा स्वीकृती लिएर व्यक्तिगत, सरकारी तथा गैर सरकारी संघ, संस्थाहरू सँग पत्राचार गर्ने,
- प्रमुख तथा उप प्रमुखले पठाउनु पर्ने पत्रहरूको आवश्यकता अनुसार मस्यौदा गर्ने, टाईपिड गराउने,
- प्रमुख तथा उप प्रमुखलाई भेटघाट गर्न आउने र अन्य निकायहरू बाट प्राप्त कागज पत्रहरू सुरक्षित साथ राख्ने तथा राख्ने व्यवस्था मिलाउने,
- पत्रपत्रिका, समाचारमा र गाउँमा गाउँपालिका सम्बन्धी उठेका विषय वस्तुको जानकारी प्रमुख तथा उप प्रमुखलाई दिने,
- वाह्य सहयोग सम्बन्धी निवेदनको आवश्यक कागजात र जानकारी सहित प्रमुखतथा उप प्रमुख समक्ष पेश गर्ने,
- प्रमुख तथा उप प्रमुखलाई गरिएको टेलिफोन सुन्ने र आवश्यकता अनुसार लाईन

दिने,

- प्रमुख तथा उप प्रमुखको अनुपस्थितिमा टेलिफोन गर्नेको नाम ठेगाना तथा सूचना टिपोट गरी जानकारी गराउने,
- प्रमुख तथा उप प्रमुखले दिएको अन्य निर्देशन पालना गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	सम्पत्ती तथा जिन्सी व्यवस्थापन उपशाखा
पद	सम्पत्ती तथा जिन्सी व्यवस्थापन सहायक
तह/ सेवा/समूह	सहायक चौथो/ प्रशासन/सामान्य प्रशासन

कार्य विवरण

- सम्पत्ती तथा जिन्सी व्यवस्थापन सहायकले उपशाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछ,
- खरिद गरी वा वस्तुगत सहायता वा कुनै पनि प्रकारबाट प्राप्त मालसामान प्राप्त भएको मितिले तीन दिन भित्र आम्दानी बाँध्ने,
- खरिद आदेश बमोजिम सामान खरिद गर्ने, दाखिला गर्ने र स्वीकृत आदेश बमोजिम भण्डार निकासी गर्ने,
- नयाँ आर्थिक वर्ष सुरु भएको १५ दिन भित्र अघिल्लो वर्षको जिम्मेवारी सार्ने, जिन्सी मौज्दातको वार्षिक विवरण तयार गर्ने र प्रमाणित गराउने,
- प्रत्येक शाखा, उपशाखा, वडा समितिको कार्यालय तथा इकाईबाट स्वीकृत माग फाराम अनुसार माग भई आएको जिन्सी सामान मौज्दातमा भए उपलब्ध गराउने, मौज्दात नभए आवश्यक प्रक्रिया पुर्याइ बजारबाट खरिद गरी उपलब्ध गराउने,
- जिन्सी सामानको संरक्षण एवं उचित मर्मतसंभार, लिलाम विक्री र मिन्हाको व्यवस्था गर्ने गराउन,
- प्रत्येक शाखा, उपशाखा र इकाईहरूमा रहेका जिन्सी मालसामानको अभिलेख दुरुस्त राख्ने,
- व्यक्तिगत र सहायक जिन्सी खाता नियमित गरी राख्ने,
- संचालित आयोजनाको लागी आवश्यक पर्ने निर्माण सामाग्री खरीद गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउने, सुरक्षित भण्डार गर्ने तथा आवश्यकता र निर्णय अनुसार उपलब्ध गराउने,
- नगदी रसिद तथा अन्य आवश्यक रसिदहरू समयमै छुपाई गरी उपलब्ध गराउने र सो को रेकर्ड रसिद नियन्त्रण खातामा राख्ने,
- सवारी साधन तथा ढुवानी साधनहरूको ब्लू बुक राख्ने र नविकरण गर्ने तथा लगवुक राख्ने,
- दैनिक खर्च हुने सामानको माग फाराम अनुसार खर्चको अभिलेख राख्ने,
- जिन्सी सामान खरीद भई विल भुक्तानी गर्ने आवश्यक कागजपत्र समेत संलग्न गरी आर्थिक प्रशासन शाखा पठाउने,

- कार्यालयको जिन्सी सामानहरु जस्तै सवारी साधन, ट्याक्टर, कम्प्युटर, फोटोकपी, फ्याक्स मेशिन, टाइपराइटर, फर्निचर आदि मर्मत गर्नुपर्ने अवस्थामा शाखा, उपशाखासँग, समन्वय कायम गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने आदेशअनुसार मर्मत गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउने,
- उपशाखा प्रमुखको निर्देशन तथा भैपरी आउने अन्य कार्य गर्ने,

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	सूचना प्रविधि तथा अभिलेख उपशाखा
पद	सूचना प्रविधि अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौं/ सूचना प्रविधि इन्जिनियरिङ्ग

कार्य विवरण

सूचना तथा संचार प्रविधि उपशाखा प्रमुखको रूपमा सूचना तथा संचार तथा संचार अधिकृतले योजना, प्रशासन तथा अनुगमन शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरू गर्नु गराउनु पर्नेछः

- कार्यालयबाट भएका विकास निर्माणका कार्यहरू, तालिम कार्यक्रम, संगठन विकास कार्यक्रमहरू जस्तै महत्वपूर्ण कामहरूको सूचना तथा तथ्याङ्कहरू राख्ने,
- गाउँ क्षेत्रका विभिन्न पक्षहरूको तथ्याङ्क तथा सूचनाहरू संकलन गर्ने,
- गाउँपालिका सम्बन्धी विभिन्न पत्र पत्रिकामा प्रकाशित समाचार, टिप्पणीहरू, सुझावहरू संकलन गर्ने,
- गाउँपालिकामा संकलित सूचना तथा तथ्याङ्कहरूको विश्लेषण गरी सारांश प्रकाशित गरी आवश्यकता अनुसार सम्बद्ध पक्षलाई उपलब्ध गराउने,
- प्राप्त सूचनाको ग्राफ तथा प्रगति चार्टहरू बनाई समीक्षालयको स्थापनाको लागि पहल गर्ने,
- गाउँपालिकाबाट प्रकाशित हुने बुलेटीन सम्बन्धी सामग्री संकलन गरी उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने,
- गाउँपालिकाको बुलेटीन नियमित रूपमा प्रकाशित गर्न समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गर्ने,
- गाउँपालिका सम्बन्धी सूचना तथा जानकारीहरू प्रकाशित गर्न संचार माध्यमहरूलाई सूचना प्रवाह गर्ने,
- कार्यालयबाट गरिने प्रचार प्रसार सम्बन्धी काममा चाहिने महत्वपूर्ण कार्यहरूको विवरण उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने,
- गाउँ कार्यपालिकाको वेवसाईट अद्यावधिक गरिराख्ने,
- कार्यपालिका कार्यालय तथा वडा समितिको कार्यालयमा ईन्टरनेट, एसएमएस सेवा, नेटवर्किंग, सफ्टवेयर संचालनमा आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने,
- स्थानीय क्षेत्र भित्र इन्टरनेट सेवा, टेलिसेन्टर, केबुल तथा तारविहीन टेलिभिजन प्रसारणको अनुमति, नविकरण र नियमनको व्यवस्था गर्ने गराउने,
- स्थानीय क्षेत्रमा सूचना प्रविधिको विकास र प्रवर्धनका कार्य संचालन गर्ने/गराउने,
- शाखा प्रमुखको अन्य निर्देशनको पालन गर्ने

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	कानून तथा समन्वय उपशाखा
पद	कानून अधिकृत [अभिलेख प्रशासक सहित]
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौं [कानून]

कार्य विवरण शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई कानून सहायकले देहायमा उल्लिखित कार्यहरु उपलब्ध मानव संसाधन, भौतिक साधन, सूचना प्रविधिको परिचालन गरी प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछ :

- गाउँपालिकालाई विपक्षी बनाई अदालतमा परेका मुद्दामामिला सम्बन्धी विषयमा कानूनी सल्लाहकार मार्फत आवश्यक प्रतिउत्तर लगाउने लगायतको कानूनी कारवाही गर्ने,
- गाउँपालिकामा दर्ता भएका मुद्दामामिलाहरु ऐन नियमको परिधी भित्र रही छिनोफानो गर्ने, मध्यस्थता गराउने र सिफारिशसहित सम्बन्धित निकायमा पठाउने,
- व्यक्ति र संस्थाहरु बीच पर्न आएका विवादित विषयमा मध्यस्थताकर्ता सम्बन्धी कार्यमा सहजीकरण गर्ने,
- गाउँपालिकामा पेश भएका मुद्दामामिला, विवाद तथा मिलापत्र सम्बन्धी विषयहरुको अभिलेख राख्ने,
- शाखा, उपशाखा तथा इकाइहरुबाट माग भएका विषयमा आवश्यक कानूनी राय उपलब्ध गराउने
- अन्य कार्यालयबाट अनुरोध भई आएका कार्यहरुकालागि प्रतिनिधी तथा साक्षी बस्ने,
- मुद्दा मामिला सम्बन्धी कार्यवाही शुरु गर्ने, मिसिल र कागजातहरु सुरक्षित साथ राख्ने,
- मुद्दा मामिला सम्बन्धी आवश्यक सर्जमिन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउने,
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको निर्देशनमा भैपरी आउने तथा अन्य काम गर्ने ।
- गाउँपालिकालाई विपक्षी बनाई अदालतमा परेका मुद्दामामिला सम्बन्धी विषयमा कानूनी सल्लाहकार मार्फत आवश्यक प्रतिउत्तर लगाउने लगायतको कानूनी कारवाहीमा शाखा प्रमुखलाई सघाउने
- गाउँपालिकामा दर्ता भएका मुद्दामामिलाहरु ऐन नियमको परिधी भित्र रही छिनोफानो गर्ने, मध्यस्थता गराउने र सिफारिशसहित सम्बन्धित निकायमा पठाउने कार्यमा शाखा प्रमुखलाई सघाउने
- व्यक्ति र संस्थाहरु बीच पर्न आएका विवादित विषयमा मध्यस्थताकर्ता सम्बन्धी कार्यमा सहजीकरण गर्ने कार्यमा शाखा प्रमुखलाई सघाउने
- गाउँपालिकामा पेश भएका मुद्दामामिला, विवाद तथा मिलापत्र सम्बन्धी विषयहरुको अभिलेख राख्ने,
- शाखा, उपशाखा तथा इकाइहरुबाट माग भएका विषयमा आवश्यक कानूनी राय

उपलब्ध गराउने

- अन्य कार्यालयबाट अनुरोध भई आएका कार्यहरूका लागि प्रतिनिधी तथा साक्षी बस्ने,
- मुद्दा मामिला सम्बन्धी कार्यवाही शुरु गर्ने, मिसिल र कागजातहरू सुरक्षित साथ राख्ने,
- मुद्दा मामिला सम्बन्धी आवश्यक सर्जिमीन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउने,
- शाखा तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको निर्देशनमा भैपरी आउने तथा अन्य काम गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	सूचना प्रविधि तथा अभिलेख उपशाखा
पद	सूचना प्रविधि सहायक

तह/ सेवा/समूह	पाँचौ / कम्प्यूटर /विविध
<p>कार्य विवरण</p> <p>कम्प्यूटर सहायकले उपशाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरु गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • आवश्यक फाँटवारीहरु (कर्मचारी सम्बन्धी सूचना) कम्प्यूटर राख्ने र कम्प्यूटर संचालन गर्न कर्मचारीहरुलाई प्रशिक्षण दिने काममा सहयोग गर्ने, • कम्प्यूटर तथा सहायक सामग्रीहरुको संचालन तथा मर्मत सम्भार गर्ने, गराउने, • गाउँपालिकालाई आवश्यक कम्प्यूटर र सहायक सामग्रीहरुको छनौट तथा खरीदका लागि उपशाखा प्रमुख मार्फत माग गर्ने, • गाउँपालिकाको प्रयोजनको लागि विकास भएको सफ्टवेयरहरुको प्रयोग र संचालन उपयुक्त प्रयोगका लागि भई रहेको छ, छैन रेकर्ड राख्ने, • गाउँपालिका सम्बन्धी महत्वपूर्ण सूचनाका साथै तुरुन्त प्रयोग गर्ने तथ्याङ्कहरु कम्प्यूटर अभिलेखमा राख्ने, • कम्प्यूटरमा भएको सूचना र तथ्याङ्कको सूचि तयार गरी सम्बन्धित शाखा उपशाखाहरुलाई उपलब्ध गराउने, • कम्प्यूटर सम्बन्धी अन्य आवश्यक कार्यहरु गर्ने, • कार्यालयमा आईपरेका अन्य कार्यहरु गर्ने, • प्रत्येक आर्थिक वर्षको अन्तमा कार्य सम्पादन प्रतिवेदन लिखित रुपमा उपशाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने, • उपशाखा प्रमुखको अन्य निर्देशनको पालन गर्ने । 	

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	आर्थिक प्रशासन शाखा
पद	लेखा अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	सातौँ /प्रशासन/लेखा
<p>कार्य विवरण आर्थिक प्रशासन अधिकृतले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतप्रति उत्तरदायी भई उपलब्ध मानव संसाधन, भौतिक सुविधा, नीति, कानून तथा कार्यविधि बमोजिम</p>	

मातहतका शाखा, उपशाखा र इकाइ मार्फत देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- विद्यमान शाखा वा उपशाखाबाट श्रोत अनुमान तथा आवश्यकता संकलन गरी अगामी वर्षको बजेटको मस्यौदा योजना तथा प्रशासन शाखाको समन्वयमा तयार गरी समितिमा पेश गर्ने,
- गाउँपालिकाको स्रोत परिचालन गर्नका लागि कर, शुल्क तथा दस्तुर असुली, ठेक्कापट्टा र सो सम्बन्धी कार्य गर्न सहयोग पुर्याउने,
- गाउँपालिकाको श्रेस्ता लेखा परीक्षण हुदा औँल्याइएका बेरुजुहरु अद्यावधिक गर्न लगाउने, बेरुजु फछ्यौट गर्न लगाउने, नियमित गर्नुपर्ने भए नियमित गर्ने, असूलउपर गर्नु भए असूलउपर गरी बेरुजु फछ्यौट गर्न गराउन आवश्यक कार्यहरु गर्ने गराउने,
- गाउँपालिकामा प्राप्त हुने सबै आन्तरिक आम्दानीहरु नियमित र व्यवस्थित आम्दानी बाँध्ने, अभिलेख राख्ने र बैक दाखिला गरी आय श्रेस्तालाई दुरुस्त राख्ने व्यवस्था मिलाउने र सोको नियमित अनुगमन गर्ने गराउने,
- गाउँपालिकाको आय-व्यवको विवरण प्रत्येक चौमासिकमा सार्वजनिक गर्ने गराउने,
- राजश्वको सम्भाव्यता अध्ययन, विश्लेषण र प्रक्षेपण गरी परिचालनको लागि सिझारिस गर्ने,
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले प्रत्यायाजन गरेको रकमको सिमाभित्र रही जिन्सी सामानको माग फारम, खरीद आदेश तथा दाखिला रिपोर्ट स्वीकृत गर्ने,
- जिन्सी श्रेस्ता अद्यावधिक गर्न लगाउने, जिन्सी सामानको संरक्षण एवं उचित मर्मत संभार गर्ने र लेखापरीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
- सम्पत्ती व्यवस्थापन तथा जिन्सी उपशाखासँगको समन्वयमा जिन्सी सामानहरुको मिनाहा, धुलाइ, लिलाम, मर्मत गर्नुपर्ने भए सो अनुसार गर्न स्वीकृतीका लागि पेश गर्ने,
- गाउँपालिकाबाट संचालित आयोजनाको लागि आवश्यक पर्ने निर्माण सामाग्री खरीद गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउने,
- सुरक्षित भण्डार गर्ने तथा आवश्यकता र निर्णय अनुसार उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउने,

- गाउँपालिकाको आन्तरिक आय वृद्धिको संभावना तथा श्रोत विश्लेषण राजश्व प्रशासनमा सुधारको व्यवस्था मिलाउने,
- गाउँपालिकामा उपलब्ध हुने अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण अन्तर्गत संघ तथा प्रदेश सरकारबाट उपलब्ध हुने अनुदान संचित कोषमा जम्मा गर्ने र खर्च खाता मार्फत खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
- गाउँपालिकाको स्रोत तथा आर्थिक विश्लेषण गरी योजना तथा प्रशासन शाखा, पूर्वाधार विकास शाखा र अन्य सम्बन्धित शाखा तथा उपशाखा र कार्यालय र निकायलाई जानकारी दिने,
- गाउँपालिकाको आम्दानी तथा खर्चहरूको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी/गर्न लगाई कार्यपालिका र सम्बन्धित निकायमा समयमा पठाउने,
- वार्षिक आय व्यय र विकास कार्यको विवरण गाउँपालिकाको वेवसाइट, वुलेटिन वा स्थानीय पत्रपत्रिकामा प्रकाशनको व्यवस्था गर्ने,
- गाउँपालिकाको संचित कोष खाता र खर्च खाताहरूको संचालनको व्यवस्था मिलाउने,
- लेखा उपशाखासँगको समन्वयमा तलव, भत्ता, पारिश्रमिक वितरण र तलवी प्रतिवेदन पारित गराउने,
- पूर्वाधार विकास शाखाबाट प्राप्त निर्माण सम्बन्धी बिल (एमबी) जाँच गर्ने, आयोजनामा किस्ता निकास, पेशकी आदि सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने,
- सम्बन्धित निकायबाट चौमासिक निकास माग गर्ने, नियमानुसार खर्च गर्ने र सो को मास्केवारी तयार गरी नियमित रूपमा सम्बन्धित निकायमा पठाउने व्यवस्था मिलाउने,
- पुराना पेशकी बाँकी रहेको असूल उपर तथा फछ्यौट गर्न गराउन आवश्यक कारबाही गरी सोको मासिक रिपोर्ट तयारी गर्न लगाउने,
- पेशकी समयमा फछ्यौट गराउन पेशकी सूची तयार गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष मासिक रूपमा पेश गर्ने, आगामी आर्थिक वर्षका आय व्ययको अने मान तथा मध्यमकालीन खर्च संरचना समेत तीन वर्षको विवरण प्रक्षेपण गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मार्फत योजना तर्जुमा समितिमा पेश गर्ने
- बजेट तर्जुमा प्रक्रियामा श्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समिति र योजना तथा बजेट तर्जुमा समितिलाई
- सहयोग गन

- गाउँपालिकाको आय व्ययको आन्तरिक लेखापरिक्षण गर्ने कार्यमा आवश्यक सहयोग गन
- गाउँपालिकाको आयव्ययका अन्तिम लेखापरीक्षण गराउन मलेप र आर्थिक प्रशासन सम्बन्धमा लेखा समितिलाई आवश्यक सहयोग गर्ने,
- आ.ले.प.बाट देखाईएको बेरुजु असूल उपर हुन नसकेमा असूल गर्न नसक्नाको कारण खोली प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मार्फत गाउँपालिकामा प्रतिवेदन पेश गर्ने,
- गाउँ सभामा प्रस्तुत गरिने लेखा समितिको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने गराउने,
- प्रत्येक आ.व. समाप्त भएपछि शाखा अन्तर्गतका कर्मचारीहरूका कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम भर्न लगाई कार्यसम्पादन े मूल्याङ्कन गरी पुरस्कार र दण्डकोलागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसमक्ष पेश गर्ने,
- शाखा, उपशाखा र इकाइमा कार्यरत कर्मचारीको सीप, क्षमता, दक्षता मूल्याङ्कन गरी क्षमता अभिवृद्धिकालागि तालिम तथा वृत्ती विकाससम्बन्धी कार्यक्रमहरूको लागि सिफारिस गन
- राजश्व परामर्श समिति तथा सार्वजनिक नीजि साझेदारी प्रवर्द्धन समिति सम्बन्धी कार्यहरूको समन्वय गर्ने,
- प्रमुख तथा उप प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको निर्देशनहरू पालना गन र भैपरी आउने अन्य काम गर्ने

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	खेलकुद विकास इकाई
पद	खेलकुद विकास सहायक
तह/ सेवा/समूह	सहायक पाँचौं, प्रशासन/सा. प्रशासन

कार्य विवरण

युवा तथा खेलकूद सहायकले उपशाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रुपमा सम्पादन गर्नु गराउनु पर्नेछः

- स्थानीय स्तरमा खेलकूद प्रशासन तथा सङ्घ संस्थाको नियमन र समन्वयमा सहजीकरण गर्ने,
- खेलकूदको संरचनाको पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन तथा विकासका लागि सहजीकरण गर्ने,
- खेलकूदको विकास र प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यमा अगुवाई गर्ने,
- खेलकूद प्रतियोगिता आयोजना र सहभागिता जनाउन आवश्यक कार्य गर्ने,
- युवा जागरण, सशक्तिकरण र परिचालन क्षेत्रमा कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र अभिलेख तयार गर्ने,
- विद्यालयमा अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालनको लागि शिक्षा उपशाखा र विद्यालयसँग समन्वय गन
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा शाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	आर्थिक प्रशासन शाखा
पद	लेखा सहायक
तह/ सेवा/समूह	चौथो /प्रशासन/लेखा

कार्य विवरण

लेखा व्यवस्थापन उपशाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई सह लेखापालले देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- गाउँपालिकाको आय व्यय विवरण र बजेट तयार गर्ने कार्यमा उपशाखा प्रमुखलाई आवश्यक सहयोग गर्ने,
- कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालयबाट चौमासिक निकासमा माग गर्ने, नियमानुसार खर्च गर्ने र सो को अभिलेख राखी मास्केवारी तयार गर्ने
- गाउँपालिकाको आम्दानी तथा खर्चहरूको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी शाखा मार्फत गाउँ कार्यपालिका र सम्बन्धित निकायमा पठाउने,
- लेखा परीक्षणमा औल्याइएका बेरुजुहरू अद्यावधिक गर्ने, फछ्यौट गर्ने, नियमित गर्नु पर्ने भए पेश गर्ने, असूल गर्नुपर्ने भए तत्काल कारवाही गर्न कारवाही अगाडी बढाउने,
- गाउँपालिकाको कार्यालय अन्तर्गत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूको तलवी प्रतिवेदन तयार गरी स्वीकृत गराउने,
- पुराना पेशकी बाँकी रहेको असुल उपर तथा फछ्यौट गर्न गराउन आवश्यक कारवाही गरी सोको मासिक रिपोर्ट तयार गर्ने,
- वजेटको अन्तिम मस्यौदा तयार गर्न श्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण र योजना तथा बजेट तर्जुमा समितिलाई आवश्यक सहयोग गर्ने,
- गाउँपालिकाको आय र व्ययको आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण गर्ने कार्यमा आवश्यक सहयोग गर्ने,
- गाउँपालिकाको आय र व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनको लागि आन्तरिक लेखा परीक्षक आवश्यक सहयोग गर्ने,
- गाउँ सभामा प्रस्तुत गरिने लेखा समितिको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्न सहयोग गर्ने,
- धरौटी तथा राजश्व विनियोजनको स्रेस्ता राख्ने, लेखापरीक्षण गराउने, बेरुजु फछ्यौट गर्ने र सदर स्याहा सम्बन्धी कारवाही गर्ने,
- बैक ग्यारेण्टी सम्बन्धी अभिलेख राख्ने, पेशकी लगत राख्ने र समयमा फछ्यौट गर्ने कार्यलाई सुनिश्चित गर्ने
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शाखा प्रमुखको निर्देशन तथा भैपरी आउने अन्य कार्य गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	आर्थिक प्रशासन शाखा
पद	लेखा सहायक
तह/ सेवा/समूह	पाँचौं /प्रशासन/लेखा
<p>कार्य विवरण लेखा व्यवस्थापन उपशाखा प्रमुखको हैसियतमा लेखापालले देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ गाउँपालिकाको आय व्यय विवरण र बजेट तयार गर्ने कार्यमा उपशाखा प्रमुखलाई आवश्यक सहयोग गर्ने, ▪ कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालयबाट चौमासिक निकासमा माग गर्ने, नियमानुसार खर्च गर्ने र सोको अभिलेख राखी मास्केवारी तयार गर्ने, ▪ गाउँपालिकाको आम्दानी तथा खर्चहरूको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी शाखा मार्फत गाउँ कार्यपालिका र सम्बन्धित निकायमा पठाउने, ▪ लेखा परीक्षणमा औल्याइएका बेरुजुहरू अद्यावधिक गर्ने, फछ्यौट गर्ने, नियमित गर्नु पर्ने भए पेश गर्ने, असूल गर्नु पर्ने भए तत्काल कारवाही गर्न कारवाही अगाडी बढाउने, ▪ गाउँपालिकाको कार्यालय अन्तर्गत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूको तलवी प्रतिवेदन तयार गरी स्वीकृत गराउने, ▪ पुराना पशकी बाँकी रहेको असूल उपर तथा फछ्यौट गराउन आवश्यक कारवाही गरी सोको मासिक रिपोर्ट तयार गर्ने, 	

- वजेटको अन्तिम मस्यौदा तयार गर्न श्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण र योजना तथा बजेट तर्जुमा समितिलाई आवश्यक सहयोग गर्ने,
- गाउँपालिकाको आय र व्ययको आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण गर्ने कार्यमा आवश्यक सहयोग गर्ने,
- गाउँपालिकाको आय र व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनको लागि आन्तरिक लेखा परीक्षक आवश्यक सहयोग गर्ने,
- गाउँ सभामा प्रस्तुत गरिने लेखा समितिको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्न सहयोग गर्ने,
- धरौटी तथा राजस्व विनियोजनको सेस्ता राख्ने, लेखापरीक्षण गराउने, बेरुजु फछ्यौट गर्ने र सदर स्याहा सम्बन्धी कारबाही गर्ने,
- बैंक ग्यारेण्टी सम्बन्धी अभिलेख राख्ने, पेशकी लगत राख्ने र समयमा फछ्यौट गर्ने कार्यलाई सुनिश्चित गर्ने,
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शाखा प्रमुखको निर्देशन तथा भैपरी आउने अन्य कार्य गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	राजश्व व्यवस्थापन उप शाखा
पद	राजश्व सहायक
तह/ सेवा/समूह	पाँचौँ /राजश्व प्रशासन /लेखा
<p>कार्य विवरण</p> <p>राजश्व सहायकले उपशाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ आन्तरिक आय सम्बन्धी ठेक्काको सूचना प्रकाशन, बोलपत्र कागजात तयारी, मूल्यांकन तथा ठेक्का सम्झौता र कार्यआदेश सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरूमा उपशाखा प्रमुखलाई सघाउने, ▪ सम्पत्ति व्यवस्थापन शाखाबाट प्राप्त नगदी रसिदलाई रसिद नियन्त्रण खातामा अभिलेख राखी वितरण गर्ने, ▪ प्राप्त भएको दैनिक आम्दानी बुझ्ने तथा रेकर्ड राख्ने तथा उपशाखा प्रमुखबाट प्रमाणित गराई नियमित बैंक दाखिला गर्ने, ▪ प्राप्त राजश्वको हिसाब गरी बैंक भौचर प्रति आर्थिक प्रशासन शाखामा पेश गर्ने ▪ निर्णय अनुसारका दण्ड जरिवाना, शुल्क र दस्तुर असूल गर्ने, ▪ सम्पत्ति कर लगायत अन्य स्थानीय करहरू असुली र सो को अभिलेख राख्ने तथा राख्न लगाउने, ▪ ऐन नियमअनुसार राजश्व सम्बन्धी अभिलेख अद्यावधिक रूपमा राख्ने, ▪ राजश्व सम्बन्धी दैनिक, मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगती प्रतिवेदन तयार गरी उपशाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने, ▪ रसिद नियन्त्रण खाता मार्फत राजश्व र धरौटीसम्बन्धी रसिद वितरण एवम नियन्त्रण गर्ने, ▪ प्राप्त धरौटी रकम जाँच गरी बैंक भौचरको आधारमा भौचर खडा गरी आम्दानी बाँध्ने, ▪ नियमानुसार धरौटी फिर्ताको लागि सिफारिस गर्ने, ▪ कर असुली प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाउन शाखा, उपशाखा र इकाइ बीच समन्वय कायम गर्ने, ▪ नियमानुसार उठाउनुपर्ने कर तथा शुल्क आदिमा चुहावट हुन नदिन नियमित अनुगमन गर्ने तथा नियन्त्रणको लागी उपशाखा प्रमुख समक्ष प्रतिवेदन गर्ने, 	

- गाउँपालिका अन्तरगत कर असूली एवं सोको अभिलेख सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- बाँकी वक्यौता कर असूल गर्ने तथा समयमै असूल गर्न पत्राचार गर्ने,
- अचल सम्पत्ती जग्गा, भवन, मेशिन र बहाल विटौरी जग्गाको लगत राखी वार्षिक कर असूली गर्ने,
- शाखा तथा उपशाखा प्रमुखको निर्देशन तथा भैपरी आउने अन्य कार्य गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	राजश्व व्यवस्थापन उप शाखा
पद	राजश्व अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	छैठौं/सातौं/राजश्व प्रशासन /लेखा

कार्य विवरण

राजश्व अधिकृतले उपशाखा प्रमुखका रूपमा राजश्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- गाउँपालिकाको राजश्व सम्बन्धी नीति ऐन, नियम, कार्यविधि, राजश्व सुधार कार्ययोजना तर्जुमा र अद्यावधिक गर्न सहयोग गर्ने,
- राजश्वको प्रशासन सम्बन्धी व्यवस्था मिलाउने, राजश्व चुहावट नियन्त्रण गर्ने र राजश्व सम्बन्धी नीतिगत निर्णय र कार्यान्वयन गर्ने/गराउने,
- राजश्व परामर्श समितिको बैठकका पत्राचार गर्ने, बैठकको लागी छलफलका विषयहरु तयार गर्ने, निर्णय कार्यान्वयन गराउन शाखा प्रमुखलाई सूचना उपलब्ध गराउने तथा सहयोग गर्ने,
- गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोतहरुको पहिचान गर्ने, उपलब्ध श्रोतहरुको परिचालनको व्यवस्था मिलाउने र बजेटतर्जुमा पूर्व राजश्व प्रक्षेपण गर्ने,
- राजश्वको वार्षिक अनुमान गर्ने र सो को प्रतिवेदन आर्थिक प्रशासन शाखामा पेश गर्ने,
- आन्तरिक आय सम्बन्धी ठेक्काको सूचना प्रकाशन, बोलपत्र कागजात तयारी, मूल्यांकन तथा ठेक्का सम्झौता र कार्यआदेश सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरु गर्ने, गराउने,
- सम्पत्ति व्यवस्थापन शाखाबाट प्राप्त नगदी रसिदलाई रसिद नियन्त्रण खातामा अभिलेख राखी वितरण गर्ने,
- प्राप्त भएको दैनिक आम्दानी बुझ्ने तथा रेकर्ड राख्ने नियमित बैंक दाखिला गर्ने गराउने,
- निर्णयअनुसारका दण्ड जरिवाना, शुल्क र दस्तुर असूल गर्ने,
- सम्पत्ति कर लगायत अन्य स्थानीय करहरु असुली र सो को अभिलेख राख्ने तथा राख्न लगाउने,
- ऐन नियमअनुसार राजश्व सम्बन्धी अभिलेख अद्यावधिक रूपमा राख्ने,
- राजश्व सम्बन्धी दैनिक, मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगती प्रतिवेदन तयार गरी शाखामा शाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने,

- राजश्व र धरौटी सम्बन्धी रसिद वितरण एवम नियन्त्रण गर्ने,
- प्राप्त धरौटी रकम जाँच गरी बैंक भौचरको आधारमा भौचर खडा गरी आम्दानी बाँध्ने,
- नियमानुसार धरौटी फिर्ताको लागि सिफारिस गर्ने,
- कर असुली प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाउन शाखा, उपशाखा र इकाइ बीच समन्वय कायम गर्ने,
- नियमानुसार उठाउनुपर्ने कर तथा शुल्क आदिमा चुहावट हुन नदिन नियमित अनुगमन गर्ने तथा नियन्त्रणको लागी शाखा प्रमुख समक्ष प्रतिवेदन गर्ने,
- गाउँपालिका अन्तरगत कर असूली एवं सो को अभिलेख सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- बजेट तर्जुमा सम्बन्धमा शाखा प्रमुखलाई आवश्यक गर्ने
- कानून अनुसार कर, शुल्क, दस्तुर र विक्रीको असूली सम्बन्धमा नीतिगत समस्याहरु भए राय सहित शाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने,
- बाँकी वक्यौता कर असूल गर्ने तथा समयमै असूल गर्न पत्राचार गर्ने,
- अचल सम्पत्ती जग्गा, भवन, मेशिन र बहाल विटौरी जग्गाको लगत राखी वार्षिक कर असूली गर्ने,
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शाखा प्रमुखको निर्देशन तथा भैपरी आउने अन्य कार्य गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	सामाजिक विकास शाखा
पद	सामाजिक विकास अधिकृत/प्रमुख
तह/ सेवा/समूह	सातौँ /शिक्षा/स्वास्थ्य/महिला विकास

कार्य विवरण

सामाजिक विकास अधिकृतले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रति उत्तरदायी भई गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको सामाजिक विकास शाखाको प्रमुख रूपमा देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछ :

- संविधानको मौलिक तथा निर्देशक सिद्धान्तको व्यवस्था, नेपाल पक्ष भएका अन्तराष्ट्रिय सन्धीसम्झौता, अभिसन्धी, आलेख कार्यान्वयनको लागि जिम्मेवार

बनाइएका विषयहरु कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिका स्तरीय नीति, कानून, कार्यविधि, मापदण्ड, योजना तथा कार्यक्रम तयार गर्ने,

- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र शिक्षा, जनस्वास्थ्य तथा जनसंख्या लगायत सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित रणनीति तथा योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक सूचनाहरु प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने,
- महिला, बालबालिका, दलित, आदिवासी/जनजाती, मुस्लिम, अल्पसंख्यक तथा पछाडि परेका अन्य लक्षित वर्गको समावेशिकरण सम्बन्धी योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन सम्बन्धी कामको संयोजन गर्ने,
- गाउँपालिका भित्र शिक्षा विकास तथा समुदाय परिचालन सम्बन्धी कामको रणनीति तर्जुमा गरी पेश गर्ने तथा सामाजिक परिचालन कार्यमा समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- सामाजिक विकास समितिको सदस्य सचिवको रुपमा बैठक व्यवस्थापन, संस्था छनोट, कार्यसम्पादन मूल्यांकन, म्याद थप तथा सामाजिक परिचालकहरुको परिचालन गर्ने गराउने,
- गाउँपालिकामा संचालन हुने जनस्वास्थ्य, शिक्षा, जनचेतना अभिवृद्धि, सरसफाइ तथा वातावरण संरक्षण जस्ता काममा अन्य शाखासँग समन्वय गरी समुदाय परिचालन गर्ने गराउने,
- गाउँपालिका क्षेत्रमा साक्षरता, साक्षरोत्तर कक्षा, शैक्षिक विकास र नागरिक शिक्षासम्बन्धी कार्यहरु संचालन संयोजन गर्ने तथा संचालनको व्यवस्था मिलाउने,
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका आधारभूत तथा माध्यामिक विद्यालयहरुको संचालनमा समन्वय गरी संचालनमा सहयोग गर्ने तथा विद्यालय स्थापना सिफारिस सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- गाउँपालिका स्तरीय पुस्तकालय संचालन सम्बन्धी नीतिगत निर्णय तयार गरी पेश गर्ने,
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण सम्बन्धी कार्यहरु योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- सम्बन्धित सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी जनस्वास्थ्य, शिक्षा, सामाजिक सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्न गराउने
- कमजोर आर्थिक अवस्था भएका वर्गका लागि क्षमता तथा सीप विकास, आय आर्जन, स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने,
- पोषण सम्बन्धी सेवा प्रवाह तथा जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने,

- परिवार नियोजन, मातृशिशु, परिवार स्वास्थ्य, खोप जस्ता परिवार स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने,
- महिला स्वयंसेविका परिचालन गर्ने गराउने,
- नसालु पदार्थ सेवन, मध्यपान, धुमपान जस्ता दुर्व्यसन र जुवातास जस्ता कुलत युवा तथा बालिबालिकालाई संरक्षण र प्रदान गर्न सचेतना अभियान संचालन गर्ने गराउने,
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको क्षमता विकास गरी जीवन धान्न सक्ने तुल्याउन क्षमता, सीप र आयमूलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने,
- स्थानीय लोपोन्मुख जाती, भाषा, संस्कृतिक संरक्षण र प्रवर्धनका कार्यक्रम संचालन गर्ने,
- बालबालिकाको अधिकार संरक्षण र बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयनको व्यवस्था गर्ने,
- खुल्ला दिसामुक्त अभियान तथा पूर्ण खोप अभियान जस्ता सामाजिक परिवर्तन कार्यक्रमहरूको समन्वय गर्ने,
- खाद्य सुरक्षा, गुणस्तर नियन्त्रण तथा उपभोक्ता हित संरक्षण सम्बन्धी विषयमा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी प्रारम्भिक कार्यवाही चलाउने,
- एच.आई. भी. एड्स तथा बाल श्रम न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्यहरूमा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- गाउँपालिका प्रमुख उप प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले दिएका निर्देशनहरूको पालना गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	विद्यालय प्रशासन उपशाखा
पद	शिक्षा/शाखा अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत सातौं/आठौं/ प्रा.शिक्षा
<p>कार्य विवरण शाखा/शिक्षा अधिकृतले सामाजिक विकास शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने/गराउने, ▪ गाउँ कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्ने शिक्षा सम्बन्धी कुनै प्रस्ताव प्रमुख प्रशासकिय 	

अधिकृत मार्फत पेश गर्ने,

- गाउँपालिका शिक्षा योजना बनाई कार्यपालिकामा स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने र स्वीकृत योजना कार्यान्वयन गर्ने,
- गाउँपालिकाको शिक्षाको अवस्था, प्रगति आदि समेटिएको शिक्षा सम्बन्धी स्थितिपत्र गर्न लगाई प्रत्येक वर्षको चैत्र मसान्त भित्र प्रकाशित गर्ने गराउने,
- विद्यालयको परीक्षाको अभिलेख, प्रश्नपत्र र उत्तर पुस्तिका झिकाई जाँच गर्ने, विद्यालयमा शिक्षाको गुणस्तर बृद्धि भए नभएको सम्बन्धमा मूल्याङ्कन गरी अभिलेख राख्ने तथा सो सम्बन्धमा सुधारका लागि आवश्यक काम गर्ने,
- ऐन तथा यस कार्यविधि बमोजिम विद्यालयहरू सञ्चालन भए नभएको जाँचबुझ गर्ने तथा विद्यालयमा शिक्षाको गुणस्तर बढाउन, सुधार गर्न वा विद्यालय बन्द गर्नु पर्ने नपर्ने सम्बन्धमा निरीक्षण गरी विद्यालयको स्तर बढाउनु, सुधार गर्नु वा विद्यालय बन्द गर्नु पर्ने भएमा तत् सम्बन्धी कारबाही प्रक्रिया अगाडि बढाउने,
- माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षाको लागि रजिष्ट्रेशन फाराम भरेका विद्यार्थीको नाम, थर, उमेर प्रचलित कानून बमोजिम संशोधन गर्ने,
- आयोगबाट सिफारिस भई आएका शिक्षक वा कर्मचारीलाई विद्यालयमा नियुक्ती गर्ने,
- सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवा विवरण तथा अन्य अभिलेख अद्यावधिक गर्ने,
- शिक्षक वा कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गरी त्यसको विवरण आयोगमा पठाउने,
- विद्यालयहरूको निरीक्षण, शिक्षकको तालिम तथा अन्य शैक्षिक क्रियाकलाप संचालन गर्ने गराउने,
- माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा, माध्यामिक शिक्षा परीक्षा र आधारभूत तहको अन्त्यमा हुने परीक्षालाई नियमित र मर्यादित ढङ्गबाट सञ्चालन गर्ने, गराउने,
- सामुदायिक विद्यालयका लागि वितरण गरिएका दरबन्दी शैक्षिक सत्रको सुरुमा मिलान गर्न गाउँ शिक्षा समितिमा सिफारिस गर्ने,
- विद्यालयमा लागू गरिएको पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्यसामग्री सम्बन्धमा सुधार गर्नुपर्ने र निःशुल्क पाठ्यपुस्तकको वितरण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने विषयमा व्यवस्थापन समिति तथा शिक्षकको राय लिई सुझाव पठाउने तथा सो सम्बन्धमा अन्य आवश्यक कार्य गर्ने/गराउने,

- लेखा परीक्षकबाट प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा देखिएका अनियमितता र बेरुजु फछ्यौट गर्न लगाउने,
- सामुदायिक विद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीको तलबी प्रतिवेदन पारित गराउने,
- विद्यालय निरीक्षणका लागि तोकिएका व्यक्तिल दिएको निरीक्षण प्रतिवेदन उपर कारबाही गर्ने
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक संघ गठन गर्ने/गराउने,
- सामुदायिक विद्यालयको स्वीकृत, रिक्त दरबन्दीमा पदपूर्तिको लागि आयोगमा लेखी पठाउने,
- कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मापदण्डको आधारमा शिक्षकको सरुवा तयारी गर्ने,
- विद्यालय व्यवस्थापन समितिको सिफारिसमा शिक्षकलाई विद्यालय समय बाहेक वा विद्यालयको नियमित पठन पाठनमा असर नगर्ने गरी अतिरिक्त समयमा अन्यत्र कार्य गर्न पूर्व स्वीकृति प्रदान गर्ने,
- कार्यसम्पादनको आधारमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, प्रधानाध्यापक, शिक्षक एवं कर्मचारीहरूलाई पुरस्कार तथा दण्डका लागि कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्ने ,
- निजी, धार्मिक तथा गुठी बिद्यालयको अनुगमन गरी स्वीकृत मापदण्डको पालना गर्न लगाउने र तदनुसार पुरस्कार र दण्डको लागि कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्ने,
- कार्यपालिका, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड र शिक्षासँग सम्बन्धित आयोगहरूबाट निर्देशित वा प्रत्यायोजित कार्य गर्ने

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	विद्यालय प्रशासन उपशाखा
पद	शिक्षा सहायक/अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	सहायक पाँचौं/ प्रा शिक्षा
कार्य विवरण	
शिक्षा सहायकले उपशाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः	

- स्वीकृत शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न उपशाखा प्रमुखलाई सहयोग गर्ने,
- स्वीकृत अनौपचारिक शिक्षा, विशेष शिक्षा र शिक्षाको लागि खाद्य कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने तथा सो सम्बन्धी अभिलेख तयार गर्ने,
- शिक्षाको गुणस्तर बढाउनको लागि शिक्षक, प्रधानाध्यापक तथा व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूको समय समयमा बैठक, गोष्ठी वा तालिम संचालन गर्ने,
- विद्यालयमा शिक्षाको गुणस्तर बृद्धि भए नभएको सम्बन्धमा मूल्याङ्कन गरी अभिलेख राख्ने तथा सो सम्बन्धमा सुधारका लागि आवश्यक काम गर्ने,
- ऐन तथा यस कार्यविधि बमोजिम विद्यालयहरू सञ्चालन भए नभएको जाँचबुझ गर्ने,
- सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवा विवरण तथा अन्य अभिलेख अद्यावधिक गर्ने,
- शिक्षक वा कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गरी त्यसको विवरण आयोगमा पठाउने कार्यमा सहयोग गर्ने,
- विद्यालयहरूको निरीक्षण, शिक्षकको तालिम तथा अन्य शैक्षिक क्रियाकलाप संचालन गर्ने गराउने,
- विद्यालयमा लागू गरिएको पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्यसामग्री सम्बन्धमा सुधार गर्नुपर्ने र निःशुल्क पाठ्यपुस्तकको वितरण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धमा अन्य आवश्यक कार्य गर्ने/गराउने,
- सामुदायिक विद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीको तलबी प्रतिवेदन तयार गर्न सहयोग गर्ने
- विद्यालय निरीक्षणका लागि तोकिएका व्यक्तिले दिएको निरीक्षण प्रतिवेदन उपर कारबाही गर्ने,
- उपशाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	विद्यालय निरीक्षण उपशाखा
पद	विद्यालय निरीक्षक
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौं, प्रा.शिक्षा

कार्य विवरण

विद्यालय निरीक्षकले सामाजिक विकास शाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विद्यालय शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षा, खुला तथा वैकल्पिक शिक्षा (गुरुकुल, मदरसा, गुम्बा आदि), निरन्तर सिकाइ तथा विशेष शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजनाको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने गराउने,
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको योजना तर्जुमा सञ्चालन, अनुमति र नियमन गर्ने गराउने,
- विद्यालयको नक्साङ्कन, अनुमति, स्वीकृति, समायोजन तथा नियमन गर्ने गराउने,
- पाठ्यक्रम पाठ्यसामग्रीको वितरण तथा कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- आधारभूत तह (कक्षा ८) को परीक्षा व्यवस्थापन गर्ने,
- विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धिको परीक्षण र व्यवस्थापन गर्ने,
- विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन गर्ने,
- शैक्षिक परामर्श सेवाको अनुमति तथा नियमन कार्य गर्ने,
- गाउँपालिका भित्र रहेका कम्पनी ऐन वा गुठी अन्तर्गत दर्ता भएका संस्थागत विद्यालयहरूको शैक्षिक कार्ययोजनाको समन्वय र अनुगमन गर्ने,
- विद्यालय अनुगमन तथा शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी कार्यक्रम र कार्ययोजना तयार गर्ने,
- विद्यालय सुधार योजना तर्जुमा गर्ने र गाउँपालिका शिक्षा योजना प्रक्रियालाई सहजीकरण गर्ने,
- स्वीकृत कार्य योजना अनुसार विद्यालय सञ्चालन भए/नभएको सम्बन्धमा नियमित रूपले निरीक्षण र सुपरीवेक्षण,
- विद्यालय र प्रारम्भिक बाल शिक्षा केन्द्रको निरीक्षण गर्ने,

- सरकारी तथा गैरसरकारी शैक्षिक परियोजनाहरूको निरीक्षण तथा समन्वय गर्ने,
- विद्यालयको वार्षिक शैक्षिक कार्यक्रमको नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने,
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक संघ गठन गर्ने/ गराउने,
- कार्यसम्पादनको आधारमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, प्रधानाध्यापक, शिक्षक एवं कर्मचारीहरूलाई पुरस्कार तथा दण्डका लागि कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्ने ,
- निजी, धार्मिक तथा गुठी बिद्यालयको अनुगमन गरी स्वीकृत मापदण्डको पालना गर्न लगाउने र तदनुसार पुरस्कार र दण्डको लागि कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्ने,
- कार्यपालिका, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड र शिक्षासँग सम्बन्धित आयोगहरूबाट निर्देशित वा प्रत्यायोजित कार्य गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उपशाखा
पद	महिला विकास निरीक्षक/ अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	सहायक/ पाँचौं/ अधिकृत छैठौं, विविध
<p>कार्य विवरण</p> <p>महिला विकास अधिकृतले सामाजिक विकास शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक तथा समाज कल्याण उपशाखाको प्रमुखको हैसियतमा देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ महिला हक सम्बन्धी नीति तर्जुमा, योजना कार्यान्वयन, समन्वय र नियमन कार्यमा सहयोग गर्ने, ▪ महिलाको आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक सशक्तिकरण, क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने, ▪ लैंगिक हिंसा निवारणका लागि निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, संरक्षणात्मक उपाय र पूनःस्थापनाका लागि सहयोग गर्ने, ▪ लैंगिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा तथा सो को कार्यान्वयन गर्ने, ▪ बालबालिका तथा किशोर किशोरी सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, ▪ बालबालिकाको हकहीत संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन कार्यमा सहयोग गर्ने, ▪ बालमैत्री शासकीय प्रबन्ध, बालक्लब, बाल संरक्षण समिति तथा बाल सञ्जाल गठन एवं संचालनमा सहजीकरण गर्ने, ▪ बालबालिकाको हकहीत संरक्षण सम्बन्धमा संघ, प्रदेश तथा अन्य निकायसँग सम्पर्क, समन्वय तथा सहकार्य गर्ने, ▪ बाल गृह, पूनःस्थापना केन्द्र, शिशु स्याहार केन्द्र र बाल विकास केन्द्र व्यवस्थापन गर्ने, ▪ असहाय बालबालिका, सडक बालबालिका व्यवस्थापन गर्ने, ▪ बाल हिंसा नियन्त्रण कार्य संचालन गर्ने, ▪ बालसुधार तथा पूनःस्थापना केन्द्र स्थापना, संचालन अनुमती र नियमन गर्ने, 	

- आपत्कालीन बाल उद्धार कोष स्थापना र व्यवस्थापन गर्ने,
- जेष्ठ नागरिकको लगत, परिचयपत्र, सम्मान, स्वास्थ्य सुविधा, सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- जेष्ठ नागरिक क्लब, दिवा सेवा केन्द्र, भेटघाट स्थल, आश्रय केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने,
- सङ्घ तथा प्रदेशसँगको समन्वयमा अपाङ्गता पूनःस्थापना केन्द्र तथा असक्त स्याहार केन्द्रको सञ्चालन र व्यवस्थापन,
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा असहायको लगत अद्यावधिक, परिचयपत्र वितरण, सामाजिक सुरक्षा तथा सुविधाको व्यवस्थापन तथा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिमैत्री पूर्वाधार निर्माण तथा सञ्चालन कार्यमा सहजीकरण गर्ने,
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असक्तहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने, एकल महिला सम्बन्धी विविध कार्यक्रम संचालनमा सहजीकरण गर्ने,
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा शाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।
संघसंस्था व्यवस्थापन
- स्थानीय संघ/संस्था (गैर सरकारी, सामाजिक तथा सामुदायिक संघ/संस्था, टोल विकास संस्था) को दर्ता, नवीकरणमा सहयोग गर्ने,
- गुठी, कोष तथा अन्य ट्रष्टहरूको रेकर्ड राख्ने तथा आवश्यक समन्वय एवं व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने,
- निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँगको रेकर्ड अद्यावधिक गर्ने तथा आवश्यक समन्वय र सहकार्यका लागि सहयोग गर्ने,
- संघ/संस्था र संजाल सँगको समन्वय र परिचालनको र संघ संस्था सम्बन्धी अन्य विषयमा व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने,
- उप शाखा प्रमुखले सम्पादन गर्ने संघ संस्था समन्वय कार्यमा सहयोग गर्ने, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखा प्रमुख र उपशाखा प्रमुखले दिएका निर्देशनहरूको पालना गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र

महिला बालबालिका तथा समाज
कल्याण उपशाखा

पद	सहायक/महिला विकास निरीक्षक
तह/ सेवा/समूह	सहायक चौथो/ पाँचौं/ विविध
<p>कार्य विवरण</p> <p>उपशाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई सहायक महिला विकास निरीक्षकले देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी कार्यक्रम बनाउने, ▪ ज्येष्ठ नागरिक परिचय पत्र, अपागंता परिचय पत्र बनाउने तथा अद्यावधिक गर्ने, ▪ महिला तथा बालबालिकाको हकहित संरक्षण गर्ने कार्यक्रम गर्ने, ▪ बाल क्लव गठन, नियमन, पूर्णगठन र अद्यावधिक गर्ने, ▪ उपशाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने । 	

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा इकाई
पद	पंजीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा सहायक
तह/ सेवा/समूह	सहायक पाँचौं/ प्रशासन/सामान्य प्रशासन

कार्य विवरण

सामाजिक सुरक्षा सहायकले महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक तथा समाज कल्याण उपशाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई उपलब्ध मानव संसाधन, भौतिक सुविधा र नीति, ऐन, नियम र कार्यविधि र निर्णय बमोजिम सम्बन्धित शाखा, उपशाखा र इकाईसँग समन्वय गरी देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- व्यक्तिगत घटना (जन्म, विवाह, मृत्यु, बसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद) दर्तासम्बन्धी कार्य गर्ने,
- व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी विवरण तयार गरी नियमित रूपमा अद्यावधिक गर्ने,
- व्यक्तिगत घटना दर्ताको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने,
- व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धमा वडा सचिवहरूसँग समन्वय गर्ने तथा यस विषयका गुनासो सुनुवाई गर्ने,
- व्यक्तिगत घटना दर्तासम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम तर्जुमा गरी संचालन गर्ने,
- व्यक्तिगत घटना दर्तासम्बन्धी सफ्टवेयर संचालन गरी विवरण प्रविष्ट गर्ने,
- घटना दर्तासम्बन्धी नियमित र माग भएअनुसारको विवरण तयार गरी मन्त्रालय तथा सम्बन्धित निकायमा पेश गर्ने,
- व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी नेपाल सरकारबाट समय समयमा जारी भएका परिपत्र तथा निर्देशनहरू एबम घटना दर्ता सम्बन्धी अभिलेख व्यवस्थित र सुरक्षित गरी राख्ने,
- सामाजिक सुरक्षा पाउने व्यक्तिको विवरण अद्यावधिक गर्ने,
- नाम सच्याउने तथा थप गर्ने,
- सामाजिक सुरक्षा अन्तर्गत भत्ता/वृत्ति प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको बैंक खाता संचालनको सिफारिस गर्ने,
- सहज तरिकाबाट सुरक्षित रूपमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा इकाई
पद	पंजीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा सहायक
तह/ सेवा/समूह	सहायक चौथो, प्रशासन/विविध
<p>कार्य विवरण</p> <p>कम्प्यूटर सहायकले उपशाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ व्यक्तिगत घटना (जन्म, विवाह, मृत्यु, बसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद) दर्तासम्बन्धी कार्य गर्ने, ▪ व्यक्तिगत घटना दर्तासम्बन्धी विवरण तयार गरी नियमित रूपमा अद्यावधिक गर्ने, ▪ व्यक्तिगत घटना दर्ताको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने, ▪ व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धमा वडा सचिवहरूसँग समन्वय गर्ने तथा यस विषयका गुनासो सुनुवाई गर्ने, ▪ व्यक्तिगत घटना दर्तासम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम तर्जुमा गरी संचालन गर्ने, ▪ व्यक्तिगत घटना दर्तासम्बन्धी सफ्टवेयर संचालन गरी विवरण प्रविष्ट गर्ने, ▪ घटना दर्तासम्बन्धी नियमित र माग भएअनुसारको विवरण तयार गरी मन्त्रालय तथा सम्बन्धित निकायमा पठाउन पेश गर्ने, ▪ व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी नेपाल सरकारबाट समय समयमा जारी भएका परिपत्र तथा निर्देशनहरू एबम घटना दर्ता सम्बन्धी अभिलेख व्यवस्थित र सुरक्षित गरी राख्ने, ▪ सामाजिक सुरक्षा पाउने व्यक्तिको विवरण अद्यावधिक गर्ने ▪ नाम सच्याउने तथा थप गर्ने, ▪ सहज तरिकाबाट सुरक्षित रूपमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाउने, ▪ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखा प्रमुख र उपशाखा प्रमुखले दिएका निर्देशनहरूको पालना गर्ने । 	

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	स्वास्थ्य तथा अस्पताल समन्वय शाखा
पद	जनस्वास्थ्य अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौं/सातौं/आठौं

कार्य विवरण

शाखा प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रति उत्तरदायी भई उपलब्ध मानव संसाधन, भौतिक सुविधा र नीति, ऐन, नियम र कार्यविधि र निर्णय बमोजिम सम्बन्धित शाखा, उपशाखा र इकाईसँग समन्वय गरी देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- आधारभूत स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति, कानून, कार्यविधि, मापदण्ड, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा सहजिकरण गर्ने,
- नीति, योजना र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने,
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको संचालन र प्रवर्द्धन गर्ने गराउने,
- खोप कार्यक्रम, सुरक्षित मातृत्व तथा नवजात शिशु स्वास्थ्य, पोषण, समुदायमा आधारित नवजात शिशु बालरोग एकीकृत व्यवस्थापन कार्यक्रम, परिवार नियोजन सेवा, किशोरकिशोरी यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवा, औलो र कालाजार नियन्त्रण कार्यक्रम, क्षयरोग नियन्त्रण, कुष्ठरोग तथा अपाङ्ग व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने,
- हात्तीपाइले रोग नियन्त्रण, एचआइभि एडस, यौनरोग नियन्त्रण कार्यक्रम, सामान्य रोग तथा चोटपटक व्यवस्थापन, आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा, सामान्य स्वास्थ्य प्रयोगशाला सेवा, नसर्ने रोग रोकथाम र सडक दुर्घटना, मानसिक स्वास्थ्य कार्यक्रम, आउटरिच सेवा संचालन गर्ने गराउने,
- माहामारी तथा विपद व्यवस्थापन सक्रिय पहल गर्ने गराउने,
- स्वास्थ्य शिक्षा तथा जनस्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन गर्ने गराउने,
- विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने,
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवी कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने,
- औषधी आपूर्ती व्यवस्थापन गर्ने गराउने,
- अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण, अभिलेख तथा प्रतिवेदन गर्ने गराउने,
- स्वास्थ्य सेवा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने,

- आधारभूत स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम संचालन गर्ने,
- शाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य तथा निर्देशनको पालना गर्ने गराउने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	स्वास्थ्य तथा अस्पताल समन्वय शाखा
पद	हे.अ./सि. अ. हे. व.
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौं, स्वास्थ्य सेवा/हे.ई.

कार्य विवरण

जनस्वास्थ्य निरीक्षकले स्वास्थ्य शाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रवर्धनात्मक, प्रतिरोधात्मक र निरोधात्मक सेवा प्रदान गर्ने,
- स्वास्थ्य शिक्षा तथा जनस्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन गर्ने,
- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा स्वास्थ्यकर्मी तथा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने,
- मातृ तथा शिशुहरूको पोषण तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- गर्भजाँच, सुरक्षित प्रशुती, सुत्केरी जाँच सेवा प्रदान गर्ने,
- स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको व्यवस्था गर्ने गराउने,
- क्षयरोग, कुष्ठरोग, औलो, कालाजार, डेङ्गी, जापानिज ईन्सेफलाइटिस, एचआईभि र एडस जस्ता संक्रामक रोगहरूको रोकथाम नियन्त्रण व्यवस्थापन गर्ने,
- विद्यालय शिक्षा समेत स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा व्यवहार परिवर्तन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्ने,
- पोषण, खोप, झाडापाखाला नियन्त्रण, श्वास प्रश्वास, मलेरिया र कालाजार रोकथाम र उपचार गर्ने,
- महामारी रोकथाम र नियन्त्रण सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने,
- औषधी आपूर्ती र वितरणको व्यवस्था गर्ने गराउने,
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, वडा समितिको कार्यालय, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय र अन्य संस्थासँग समन्वय गर्ने,
- नियमित तथा आवधिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- उपशाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या उपशाखा
पद	नर्सिंग निरीक्षक/अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छठी, स्वास्थ्य सेवा, क.न./प.हे.न./ज.न.
कार्य विवरण	

स्वास्थ्य शाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- स्वास्थ्य उपशाखा प्रमुख र स्वास्थ्य उपशाखा अन्य कर्मचारीहरु सँगको परामर्श र समन्वयमा सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी मासिक र वार्षिक कार्य योजनाहरु तयार गर्ने, योजनाहरुलाई स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- लक्षित जोडीहरुलाई गर्भ निरोधकहरुको प्रयोगमा परामर्श सेवाहरु प्रदान गर्ने प्रबन्ध मिलाउने,
- परिवार नियोजनका सामग्रीहरुको आपूर्तिको लागि माग, सुरक्षित मातृत्व र परिवार नियोजन क्लिनिकहरुको लागि आवश्यक औषधिहरुको आपूर्तिको लागि व्यवस्था गर्ने,
- परामर्श दिने, स्वास्थ्य शिक्षा दिने, बिरामीहरुको उपचार गर्ने र क्लिनिकमा सेवाहरु उपलब्ध गराउने प्रबन्ध मिलाउने,
- ल्याप्रोस्कोपी र मिनीलाप क्याम्पहरु र शिविरहरुको लागि आवश्यक पर्ने मेडिकल उपकरण र औषधीहरुको माग र आपूर्ति व्यवस्था मिलाउने,
- सुरक्षित मातृत्व र परिवार नियोजन क्लिनिकहरु संचालन गर्ने प्रबन्ध मिलाउने,
- स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आमा र बच्चाका लागि पोषण सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने प्रबन्ध मिलाउने,
- डायरिया, श्वासप्रश्वास सम्बन्धी रोग, औलो, कुष्ठ रोग र एड्सको रोकथामका लागि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न सहयोग पुर्याउने,
- महामारीको अवस्थामा महामारीको नियन्त्रण र उपचारमा सहयोग पुर्याउने,
- स्वास्थ्य संस्थाहरुका नियमित सफाई र वातावरणीय सफाईमा सहयोग पुर्याउने,
- गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै स्वास्थ्य संस्था, विद्यालय र क्लिनिकमा सुरक्षित मातृत्व, परिवार नियोजन, रोग नियन्त्रण र एड्स सम्बन्धी स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रबन्ध मिलाउने,
- महिला समुदाय स्वास्थ्य स्वयंसेवकहरुको सुपरिवेक्षण तथा स्वयंसेवकहरुको काममा सहयोग गर्ने,
- सुँडेनीहरुको सुपरिवेक्षण तथा उपलब्ध गराइएको प्रसूति सेवाहरु कायम राख्न मद्दत गर्ने,
- व्यवस्थापन सूचना प्रणाली अनुसार सुरक्षित मातृत्व र परिवार नियोजन कार्यक्रमहरु सम्बन्धित रेकर्ड राख्ने,

- सम्बन्धित शाखा तथा विभागलाई मासिक, त्रैमासिक र वार्षिक रिपोर्टहरू तयार गर्न र पठाउन सहयोग गर्ने,
- उपशाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	भवन तथा शहरी विकास उपशाखा (घरनक्सा इजाजत इकाई समेत)
पद	सर्वेयर/अमिन
तह/ सेवा/समूह	सहायक पाँचौ, प्रा सर्वे

कार्य विवरण उपशाखा प्रति उत्तरदायी भई सर्वेयर वा अमिनले अन्य इकाई सँग समन्वय गरी देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछ:

- जग्गाको सिमाइकन सम्बन्धी विवादलाई न्यूनीकरण गर्ने,
- जग्गा सम्बन्धी विवादको निरूपणका लागि स्थलगत सर्जिमिन गर्ने,,
- सार्वजनिक जग्गा, नदी, वन-जंगल, सडक तथा अन्य स्थलहरूको नाप गर्ने,
- आवश्यकता अनुसार व्यक्तिगत जग्गा पनि नाप्न जाने,
- सार्वजनिक स्थलहरूको अवस्था तथा जग्गा सम्बन्धी भएको कारोबारको अभिलेख राख्ने,
- चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने आदि ।
- उपशाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	भवन तथा आधारभूत विकास उपशाखा
-----------------------------------	------------------------------

पद	आर्किटेक्ट इञ्जिनियर
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौं, प्रा.आर्किटेक्ट इञ्जिनियरिङ्ग
<p>कार्य विवरण</p> <p>आधारभूत तथा वस्ती विकास उपशाखा प्रमुखको रूपमा आर्किटेक्ट इञ्जिनियरले पूर्वाधार विकास शाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई उपलब्ध मानव संशासन, भौतिक सुविधा, सूचना प्रविधि तथा कार्य प्रक्रिया अनुसार देहायमा उल्लिखित कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गराउनु पर्नेछ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ भूउपयोग, वस्ती विकास, आवास र भवन सम्बन्धी नीति, ऐन, नियम, कार्यविधि र मापदण्ड तयार गर्ने, कार्यान्वयन र नियमनको व्यवस्था गर्ने, ▪ वस्ती विकास, आवास र भवन निर्माणसम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड तयारी र कार्यान्वयनमा गर्ने गराउने, ▪ घरनक्शा स्वीकृतीको निवेदन फारामको ढाँचा तयार गर्ने, छपाई गर्न लगाई सेवाग्राहीलाई उपलब्ध गराउने, ▪ स्वीकृतीका लागि पेश भएको नक्शा रित पुगे नपुगेको जाँच गरी रित पुगेको भए दर्ता गरी दिने र रित नपुगेको भए सोही व्यहोरा निवेदकलाई जानकारी दिने, ▪ घर नक्शा दस्तुर ठिक भए नभएको जाँच गर्ने, ▪ रीत पू-याई दर्ता भएका दरखास्तहरूको १५ दिने सूचना टाँश गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउने, ▪ तारिख पर्चा खडा गरी दिने तथा सम्बन्धित कर्मचारीको सहयोगमा सर्जिमीन मुचुल्का गर्ने गराउने, ▪ सजिमिन मुचुल्काको प्रतिवेदन सिफारिशसहित शाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने, ▪ कबुलियत गराउनु पर्ने भए घरधनी वा अख्तियारी प्राप्त बारेबाट गराउने, ▪ घर निर्माण इजाजत पत्र तयार गरी शाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने, 	

- घरको ब्लक नम्बर उपलब्ध गराउने र सोको जानकारी सम्बन्धित वडा कार्यालयलाई दिने,
- घरको नक्शाको म्याद थपसम्बन्धी निवेदन उपर प्रारम्भिक कारवाही गरी शाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने,
- घरनक्शा सँग सम्बन्धित विभिन्न सिफारिसहरू गर्ने र सोको अभिलेख राख्ने,
- नक्शा पास भएका घरधुरीको लगत राख्ने र सो को जानकारी राजश्व शाखालाई दिने,
- घरनक्शाको प्रतिलिपि माग भए प्रमाणित गराई प्रतिलिपि उपलब्ध गराउने,
- घर निर्माण कार्यको स्वीकृती दिँदा रायपुस्तिकामा राय लेखी सदर भए बमोजिम गर्ने,
- नक्शा नामसारी गर्न निवेदन आएमा नियमानुसार नामसारी गरी दिन राय सहित पेश गर्ने,
- घर निर्माण कार्यको स्वीकृती ,घरनक्शाको प्रतिलिपि सम्पन्न प्रमाणपत्र र नक्शा नामसारीको सेवा उपलब्ध गराउनु पूर्व चालु आ.व.सम्मको गाउँपालिका लाई बुझाउनु पर्ने सेवा शुल्क, दस्तुर र अन्य रकम बुझाउन लगाउने,
- इजाजत पत्र बमोजिम घरनिर्माण भए नभएको अनुगमन गर्ने गराउने तथा इजाजत पत्र बमोजिम घर निर्माण भई सकेको भए सम्पन्न प्रमाण पत्र तयार गरी स्वीकृतीका लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने,

अध्यक्ष तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले वेलावेलामा दिने निर्देशनहरू पालना गर्ने गराउने,

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	शहरी तथा पूर्वाधार विकास शाखा
कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	सिभिल इञ्जिनियर
पद	अधिकृत छैठौं र सातौं र प्रा सिभिल इञ्जिनियरिङ्ग

कार्य विवरण सिभिल इञ्जिनियरले आधारभूत तथा पूर्वाधार विकास शाखाको शाखा प्रमुखको रूपमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रति उत्तरदायी भई उपलब्ध मानव संसाधन, भौतिक सुविधा, नीति, कानून तथा कार्यविधि बमोजिम मातहतका शाखा, उपशाखा र इकाइ मार्फत देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- राष्ट्रिय आधारभूत विकास नीति तथा गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच अनुरूप गाउँपालिकाको समष्टिगत सामाजिक आर्थिक विकास र वातावरण व्यवस्थापनका लागि रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्न सहजीकरण गर्ने,
- गाउँपालिकाको रणनीतिक योजनाको आधारमा यातायात, आवास, वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन, खानेपानी तथा सरसफाई, बजार तथा ढल व्यवस्थापन, नदी नियन्त्रण, विद्युतीकरण, स्थानीय आर्थिक विकाससम्बन्धी पूर्वाधार आयोजना लगायत गाउँपालिका विकासका सम्पूर्ण योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने,
- गाउँपालिकाको दीर्घकालीन, मध्यकालीन र वार्षिक योजनामा विषयक्षेत्रगत योजना समावेश गर्ने गराउने,
- प्रचलित कानून तथा स्वीकृत नीति अनुसार आयोजनाहरूको पूर्व संभाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने,
- गाउँपालिकाले अवलम्बन गर्ने विभिन्न विषयक्षेत्रगत नीति तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने,
- गाउँपालिकाको आधारभूत विकास, आवास र सुरक्षित निर्माण तथा पूर्वाधार विकाससम्बन्धी कार्यहरूमा आवश्यक प्राविधिक राय परामर्श, सल्लाह र सहयोग उपलब्ध गराउने,
- राष्ट्रिय आधारभूत विकास नीति अनुरूप गाउँपालिकाको भू-उपयोग नक्शा तयार गर्ने, भूउपयोग योजना, भौतिक विकास योजना, गाउँ यातायात गुरुयोजना तर्जुमा र कार्यान्वयनको व्यवस्था गर्ने गराउने,
- गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण, भौगोलिक सूचना प्रणाली, स्रोत नक्शा आदि तयार तथा अद्यावधिक गर्ने गराउने,

- आधारभूत योजना तथा भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धमा सम्बन्धित मन्त्रालय, विभाग तथा गाउँपालिकाको निर्देशन पालना गर्ने गराउने,
- एकीकृत आधारभूत विकासको अवधारणा अनुरूप गाउँपालिका विकासको लागि प्रचलित कानून तथा नीति अनुरूप मापदण्ड तयार गरी पेश गर्ने,
- जग्गा विकास तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- जग्गा विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने भवनको प्रचलित कानून अनुसार नक्शा पारित गर्ने सिफारिस गर्ने,
- पारित नक्शा अनुसार घर निर्माण भए नभएको अनुगमन र नियन्त्रण गर्ने गराउने तथा नक्शा पास गरी निर्माण गरेको संरचना भत्काउन आवश्यक कानूनी कारबाही उठाउने,
- गाउँपालिका क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार, मठमन्दिर, सडक नाला, ढल, पार्क, चौतारा, विद्यालय, खुल्लास्थान, पुलपुलेसा, भौतिक विकासको वितरण स्पष्ट देखिने गरी भौतिक नक्शा तयार गर्ने,
- आधारभूत योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी एवं नीजि क्षेत्रका सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वय र सहयोग सम्बन्ध विकास र विस्तार गर्ने,
- अन्तर्गतका शाखा, उपशाखा र इकाइहरूबाट सम्पादन भएका कार्यको नियमित प्रगति विवरण लिने,
- प्रत्येक आ.व. समाप्त भएपछि शाखा अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम भर्न लगाई कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गरी पुरस्कार र दण्डको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसमक्ष पेश गर्ने,
- शाखा र अन्तर्गतका शाखा, उपशाखामा कार्यरत कर्मचारीको सीप, क्षमता, दक्षता मूल्याङ्कन गरी क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम तथा वृत्ती विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको लागि सिफारिस गर्ने,
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको निर्देशनहरू पालना गर्ने र भैपरी आउने अन्य काम गर्ने

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	पूर्वाधार विकास उपशाखा
पद	असिस्टेन्ट सब-इन्जिनियर
तह, सेवा/समूह	सहायक चौथो, प्रा इन्जिनियरिङ्ग प्राविधिक
<p>कार्य विवरण</p> <p>सिभिल इन्जिनियरले आधारभूत तथा पूर्वाधार विकास शाखाको शाखा प्रमुखको रूपमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतप्रति उत्तरदायी भई उपलब्ध मानव संसाधन, भौतिक सुविधा, नीति, कानून तथा कार्यविधि बमोजिम मातहतका शाखा, उपशाखा र इकाइ मार्फत देहायअनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः</p> <p>राष्ट्रिय आधारभूत विकास नीति तथा गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच अनुरूप गाउँपालिकाको समष्टिगत सामाजिक आर्थिक विकास र वातावरण व्यवस्थापनका लागि रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्न सहजीकरण गर्ने,</p> <p>गाउँपालिकाको रणनीतिक योजनाको आधारमा यातायात, आवास, वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन, खानेपानी तथा सरसफाई, बजार तथा ढल व्यवस्थापन, नदी नियन्त्रण, विद्युतीकरण, स्थानीय आर्थिक विकास सम्बन्धी पूर्वाधार आयोजना लगायत गाउँपालिका विकासका सम्पूर्ण योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने,</p> <p>गाउँपालिकाको दीर्घकालीन, मध्यकालीन र वार्षिक योजनामा विषयक्षेत्रगत योजना समावेश गर्ने गराउने,</p> <p>प्रचलित कानून तथा स्वीकृत नीति अनुसार आयोजनाहरूको पूर्व संभाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने,</p> <p>गाउँपालिकाले अवलम्बन गर्ने विभिन्न विषयक्षेत्रगत नीति तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने,</p> <p>गाउँपालिकाको आधारभूत विकास, आवास र सुरक्षित निर्माण तथा पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्यहरूमा आवश्यक प्राविधिक राय परामर्श, सल्लाह र सहयोग उपलब्ध गराउने,</p> <p>राष्ट्रिय आधारभूत विकास नीति अनुरूप गाउँपालिकाको भू-उपयोग नक्शा तयार गर्ने, भूउपयोग योजना, भौतिक विकास योजना, गाउँ यातायात गुरुयोजना तर्जुमा र कार्यान्वयनको व्यवस्था गर्ने गराउने,</p> <p>गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण, भौगोलिक सूचना प्रणाली, स्रोत नक्शा आदि तयार तथा अद्यावधिक गर्ने गराउने,</p>	

आधारभूत योजना तथा भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धमा सम्बन्धित मन्त्रालय, विभाग तथा गाउँपालिकाको निर्देशन पालना गर्ने गराउने,
एकीकृत आधारभूत विकासको अवधारणा अनुरूप गाउँपालिका विकासको लागि प्रचलित कानून तथा नीति अनुरूप मापदण्ड तयार गरी पेश गर्ने,
जग्गा विकास तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
जग्गा विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने भवनको प्रचलित कानून अनुसार नक्शा पारित गर्न सिफारिस गर्ने,
पारित नक्शा अनुसार घर निर्माण भए नभएको अनुगमन र नियन्त्रण गर्ने गराउने तथा नक्शा पास गरी निर्माण गरेको संरचना भत्काउन आवश्यक कानूनी कारबाही उठाउने,
गाउँपालिका क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार, मठमन्दिर, सडक नाला, ढल, पार्क, चौतारा, विद्यालय, खुल्लास्थान, पुलपुलेसा, भौतिक विकासको वितरण स्पष्ट देखिने गरी भौतिक नक्शा तयार गर्ने,
आधारभूत योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी एवं नीजि क्षेत्रका सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वय र सहयोग सम्बन्ध विकास र विस्तार गर्ने,
अन्तर्गतका शाखा, उपशाखा र इकाइहरूबाट सम्पादन भएका कार्यको नियमित प्रगति विवरण लिने,
प्रत्येक आ.व. समाप्त भएपछि शाखा अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम भर्ने लगाई कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गरी पुरस्कार र दण्डको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने,
शाखा र अन्तर्गतका शाखा, उपशाखामा कार्यरत कर्मचारीको सीप, क्षमता, दक्षता मूल्याङ्कन गरी क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम तथा वृत्ती विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको लागि सिफारिस गर्ने,
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको निर्देशनहरू पालना गर्ने र भैपरी आउने अन्य काम गर्ने,

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	पशुपंक्षी विकास उपशाखा
पद	पशु सेवा प्राविधिक
तह/ सेवा/समूह	सहायक पाँचौ, कृषि/भेट.
<p>कार्य विवरण</p> <p>पशुपंक्षी विकास उपशाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई पशु प्राविधिक सहायकले देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • पशुपंक्षीपालन तथा पशुपंक्षी उपज कृषकलाई संगठित गर्ने, • उन्नत तथा व्यवसायिक प्रविधिहरुलाई कृषक समक्ष पुर्याउने, • पशुजन्य रोगको रोकथाम तथा उपचार कार्यमा सहयोग गर्ने, • पशुसेवा तर्फ नक्षसुधार सम्बन्धी काम गर्ने, • पशु सम्बन्धी कृषकको गुनासो सुनी सम्बोधन गर्ने, • उपशाखा प्रमुखले प्रदान गर्ने निर्देशनहरु पालना गर्ने गराउने । 	

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	सहकारी तथा उद्योग प्रवर्द्धन उपशाखा
पद	सहकारी तथा उद्यम प्रवर्द्धन अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौ, प्रशासन/सा. प्रशासन
<p>कार्य विवरण</p> <p>आर्थिक विकास शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई उद्यम विकास अधिकृतले उपशाखा प्रमुखको रूपमा देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको दर्ता, नवीकरण, खारेजी र नियमनसम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, कार्यविधि तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने, • लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन, अनुगमन तथा प्रतिवेदन गर्ने गराउने, • गाउँ क्षेत्रमा बसोबास गर्ने वेरोजगार युवा, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अन्य 	

लक्षित वर्गका उद्यमशिलता विकास सम्बन्धी तालिम, परामर्श सेवा, अवलोकन तथा प्रदर्शनी संचालन गर्ने गराउने,

- व्यापारिक फर्म, पसलको दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी र नियमन व्यवस्था गर्ने गराउने,
- सीप विकास सम्बन्धी तालिम तथा स्तरबृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने,
- सहकारी संस्था सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्डको योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- स्थानीय सहकारी संस्थाको दर्ता, अनुमति, खारेजी र विघटनको व्यवस्था गर्ने गराउने,
- सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धी स्थानीय मापदण्ड निर्धारण र नियमन गर्ने गराउने,
- सहकारी सम्बन्धी राष्ट्रिय, केन्द्रीय, विषयगत, प्रादेशिक र स्थानीय संघ संस्थासँग समन्वय र सहकार्य गर्ने,
- सहकारी सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान गर्ने गराउने,
- स्थानीय सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि, संस्थागत विकास र परिचालनको व्यवस्था गर्ने गराउने,
- स्थानीय सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन, विकास र परिचालन गर्ने गराउने,
- गरिबी निवारण तथा रोजगारी सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा अध्ययन अनुसन्धानको व्यवस्था गर्ने,
- गरिब घरपरिवार पहिचान सम्बन्धी स्थानीय सर्वेक्षण, सूचना व्यवस्थापन र नियमनको व्यवस्था गर्ने,
- गरिबी निवारण सम्बन्धी राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय संस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य गर्ने गराउने,
- रोजगार, बेरोजगार, विदेशी श्रमिकको लगत सङ्कलन तथा सूचना व्यवस्थापन तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन र सूचना
- प्रणालीको स्थापना गर्ने गराउने,
- पहिचान भएका गरिब घरपरिवार एवं लक्षित समूह सम्बन्धी स्थानीय योजना, कार्यक्रम, स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन गर्ने गराउने,
- संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्बासीको पहिचान र अभिलेख

व्यवस्थापन गर्ने गराउने,

- सुकुम्बासीको जीविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्थापन, रोजगारीका अवसर सिर्जना सम्बन्धी व्यवस्था गर्ने,
- शाखा प्रमुखले प्रदान गर्ने निर्देशनहरु पालना गर्ने गराउने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	सहकारी तथा उद्योग प्रवर्द्धन उपशाखा
पद	सहकारी तथा उद्यम सहायक
तह/ सेवा/समूह	सहायक पाँचौ, प्रशासन/सा. प्रशासन

कार्य विवरण

उपशाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई सहकारी तथा उद्यम विकास सहायकले देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु गराउनु पर्नेछः

- व्यापारिक फर्म, पसलको दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी र नियमन व्यवस्था गर्ने गराउने,
- सीप विकास सम्बन्धी तालिम तथा स्तरबृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने,
- स्थानीय सहकारी संस्थाको दर्ता, अनुमति, खारेजी र विघटनको व्यवस्था गर्ने गराउने,
- सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धी स्थानीय मापदण्ड निर्धारण र नियमन गर्ने गराउने,
- गरिब घरपरिवार पहिचान सम्बन्धी स्थानीय सर्वेक्षण, सूचना व्यवस्थापन र नियमनको व्यवस्था गर्ने,
- रोजगार, बेरोजगार, विदेशी श्रमिकको लगत सङ्कलन तथा सूचना व्यवस्थापन तथा सङ्कलन, प्रशोधन र सूचना गर्ने गराउने,
- प्रणालीको स्थापना गर्ने गराउने,
- पहिचान भएका गरिब घरपरिवार एवं लक्षित समूह सम्बन्धी स्थानीय योजना, कार्यक्रम, स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन गर्ने गराउने,
- उपशाखा प्रमुखले प्रदान गर्ने निर्देशनहरु पालना गर्ने गराउने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	वातावरण, सरसफाई तथा विपद व्यवस्थापन उपशाखा
पद	वातावरण तथा सरसफाई सहायक
तह/ सेवा/समूह	सहायक चौथो, प्रशासन /सा. प्रशासन

कार्य विवरण :वातावरण तथा सरसफाई व्यवस्थापन सहायकले शाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- फोहोरमैला संकलन, स्थानान्तरण, परिवहन, पूनःप्रयोग तथा अन्तिम विसर्जन सम्बन्धी विधी तथा प्रक्रिया तयार गर्ने,
- फोहोरमैला व्यवस्थापन सेवा संचालन गर्ने,
- सरसफाई सम्बन्धी कार्यको सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा प्रतिवेदन गर्ने,
- सरसफाई सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमनमा सहयोग गर्ने,
- फोहोरमैला संकलन, स्थानान्तरण, परिवहन, पूनःप्रयोग तथा अन्तिम विसर्जन सम्बन्धी विधी तथा प्रक्रिया तयार गर्ने,
- फोहोरमैला व्यवस्थापन सेवा संचालन गर्ने,
- स्वच्छ खागाउँनी तथा खाद्य पदार्थको गुणस्तर र वायु तथा ध्वनिको प्रदूषण नियन्त्रण र नियमन गर्ने,
- सरसफाई सम्बन्धी न.पा.ले प्रत्यायोजन गरेका अन्य कार्य गर्ने,
- उपशाखा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने,

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	वातावरण, सरसफाई तथा विपद व्यवस्थापन शाखा
-----------------------------------	---

पद	वातावरण तथा सरसफाई निरीक्षक
तह/ सेवा/समूह	पाँचौ र छैठौ, प्रां.वातावरण
<p>कार्य विवरण</p> <p>सरसफाई, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन शाखा प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रति जवाफदेही भई देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • पार्क, उद्यान, खोला किनार, सडक किनार र सार्वजनिक क्षेत्रमा समुदायको सहभागितामा सडक बत्ती, हरियाली तथा सुन्दरता कायम गर्न आवश्यक प्रबन्ध गर्ने, • गाउँ क्षेत्र भित्रको वातावरणको गुणस्तरलाई कायम राख्न, स्वच्छता र हरियाली कायम राख्न आवश्यक नीति तर्जुमा गर्न आवश्यक सूचना संकलन गरी शाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने, • ल्याण्डफिल साईटको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने, • सामुदायिक तथा निजी वनको व्यवस्थापनका लागि संघ, संस्था, निजी क्षेत्र र समुदायलाई परिचालन गर्ने, साझेदारी प्रवर्द्धन गर्ने तथा सो सम्बन्धी क्षमता विकास एवं चेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गराउने, • गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रतिकार्य योजना तर्जुमा र अद्यावधिक तथा वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने गराउने, • विपद व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकामा उपलब्ध साधन, स्रोत र जनशक्ति परिचालन गर्ने गराउने, • वातावरण मैत्री स्थानीय शासनको कार्यान्वयन गर्ने गराउने, • विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी तथा प्रति कार्य योजना कार्यान्वयनमा जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समिति, मानवीय सहायता प्रदान गर्ने तथा सहयोग प्रदान गर्ने निकाय, स्थानीय संघ/संस्थाहरू, स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति तथा समुदाय स्तरिय विपद व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने, • खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजनाको कार्यान्वयन र नियमनको व्यवस्था गर्ने, • ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, माटो, खरीढुङ्गा, फायरक्ले, स्लेट तथा नुन आदि खानीजन्य वस्तुको संरक्षण, विकास, उत्खनन र उपयोग सम्बन्धी दर्ता, अनुमति, नविकरण, खारेजी र व्यवस्थापन गर्ने गराउने, 	

- खानी तथा खनिज पदार्थ सम्बन्धी सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन, अभिलेखन तथा व्यवस्थापन गर्ने गराउने,
- भौगर्भिक अध्ययन अनुसन्धान र नक्सा प्रकाशनको व्यवस्था गर्ने गराउने,
- विपद् व्यवस्थापन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय संघ/संस्थाको क्षमता विकास गर्ने सघाउने,
- गाउँपालिकाको विपद् संकटासन्नता र जोखिम नक्शाकन गर्ने गराउने र सो सम्बन्धी तथ्याङ्क तयार गर्ने, सूचना प्रचार तथा प्रसार गर्ने,
- विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी तालिम, सिमुलेशन तथा अभ्यास संचालन गर्ने गराउने,
- विपद् सचेतना कार्यक्रम नियमित रूपमा अन्तरक्रिया, तालिम र मिडिया मार्फत प्रसारण गर्ने,
- विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यको लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी बन्दोबस्तीका सरसामानको व्यवस्था गर्ने,
- सरसफाई सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने,
- फोहोरमैला संकलन, स्थानान्तरण, परिवहन, पूनःप्रयोग तथा अन्तिम विसर्जन सम्बन्धी विधी तथा प्रक्रिया तयार गर्ने,
- फोहोरमैला व्यवस्थापन सेवा संचालन गर्ने,
- स्वच्छ खानेपानी तथा खाद्य पदार्थको गुणस्तर र वायु तथा ध्वनिको प्रदूषण नियन्त्रण र नियमन गर्ने,
- सरसफाई सम्बन्धी न.पा.ले प्रत्यायोजन गरेका अन्य कार्य गर्ने,
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शाखा प्रमुखले दिएका निर्देशनहरु पालना गर्ने गराउने,

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखा
पद	लेखा परीक्षण सहायक
तह/ सेवा/समूह	सहायक चौथो, प्रशासन /लेखा
<p>कार्य विवरण</p> <p>लेखा परीक्षण सहायकले शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको आर्थिक कारोबार नियमित गर्ने तथा रेकर्ड व्यवस्थित गर्ने, • गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको पेशकी तथा बेरुजुसम्बन्धी लगत तयार गरी सो को विवरण शाखा प्रमुखमा पेश गर्ने, • गाउँपालिकाको म.ले.प लाई सहयोग गर्ने, • कार्यालयमा फछ्यौटका लागि पेश भएका बेरुजु संपरीक्षणको लागि महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा पेश गर्ने, • गाउँपालिकाबाट संचालित योजना/आयोजनाहरूको अनुगमन गरी श्रेस्तामा पेश भएका विल भरपाई कागजात आदिसँग मेल खाए नखाएको विश्लेषण, • आ.ले.प. अधिकृतले दिएका निर्देशनहरूको पालना गर्ने, 	

कार्यालय र शाखा र उपशाखा र इकाइ र केन्द्र	आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखा
पद	लेखा परीक्षण अधिकारी
तह, सेवा र समूह	सहायक पाँचौं, प्रशासन र लेखा

कार्य विवरण

लेखा परीक्षण सहायकले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रति उत्तरदायी भई उपलब्ध मानव संशाधन, भौतिक सुविधा र नीति नियम बमोजिम सम्बन्धित शाखा, उपशाखा र इकाइसँग समन्वय गरी देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको आर्थिक कारोबार नियमित गर्ने र आर्थिक कार्यविधि ऐन, नियम तथा कार्यविधिको पालनाको व्यवस्था गर्ने,
- सम्बन्धित शाखा, उपशाखा र इकाइसँग समन्वय गरी गाउँपालिकाको आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखा परीक्षण गर्ने,
- आन्तरिक लेखा परीक्षणमा देखिएका कमी कमजोरी नियमित गर्न सुझाव दिने,
- गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको आर्थिक व्यवस्था, निर्णय र कारोबार सुधार सम्बन्धी आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरी सुधारको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने,
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको पेशकी तथा बेरुजु सम्बन्धी लगत तयार गरी फछ्यौट तथा नियमित गर्न निर्णयार्थ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष विवरण पेश गर्ने,
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको अन्तिम लेखा परीक्षण प्रक्रियामा सम्बन्धित शाखा, उपशाखा तथा इकाइलाई आवश्यक सहयोग गर्ने,
- गाउँपालिकाको व्यवस्थापन सर्वेक्षण, स्थानीय तह संस्थागत लेखाजोखा (लिसा) प्रक्रियामा सम्पर्कको कार्य गर्ने गराउने,
- गाउँपालिकाको लेखा, खरिद र जिन्सी सम्बन्धी प्रक्रियाको गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने,
- आर्थिक कारोबारको आन्तरिक सुशासन कायम गर्ने गराउने कार्यमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सहयोग गर्ने,
- आन्तरिक लेखा परीक्षणसम्बन्धी नीति, नियम र निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनको व्यवस्था गर्ने गराउने,

- मातहतका कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन र जनशक्ति विकास सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- वडा कार्यालयहरूका राजश्व संकलन अभिलेखको अवलोकन गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिने,
- गाउँपालिकाको म.ले.प. लाई सहयोग गर्ने,
- कार्यालयमा फछ्र्यौटका लागि पेश भएका बेरुजु संपरीक्षणको लागि महालेखा परिक्षकको कार्यालयमा पेश गर्ने,
- विद्यालयहरूको लेखा परिक्षण गर्ने र सहजिकरण गर्ने,
- गाउँपालिकाबाट संचालित योजना/आयोजनाहरूको अनुगमन गरी श्रेस्तामा पेश भएका विल भरपाई कागजात आदिसँग मेल खाए नखाएको विश्लेषण गर्ने,
- आन्तरिक लेखा परीक्षण गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्ने,
- प्रमुख, उप प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले दिएका निर्देशनहरूको पालना गर्ने,

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	एम्बुलेन्स चालक
पद	चालक
तह/ सेवा/समूह	श्रेणी विहीन
<p>कार्य विवरण</p> <p>यस इकाईका स्वास्थ्य शाखाप्रति जवाफदेही भई देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • एम्बुलेन्सलाई हर समय तयारी अवस्थामा राख्ने, • एम्बुलेन्स चुस्त दुरुस्त अवस्थामा राख्ने, • बर्थिंग सेन्टर, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र तथा अस्पताल नियमित सम्पर्कमा रहने, 	

- अन्य तोकिएका कार्य गर्ने,
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखा तथा उपशाखा प्रमुखले दिएका निर्देशनहरु पालना गर्ने गराउने ।

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	आर्थिक विकास शाखा
पद	आर्थिक विकास अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत सातौं र आठौं, कृषि र पशुसेवा

कार्य विवरण

आर्थिक विकास अधिकृतले आर्थिक विकास शाखाको शाखा प्रमुखको रूपमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रति उत्तरदायी भई उपलब्ध मानव संसाधन, भौतिक सुविधा, नीति, कानून तथा कार्यविधि बमोजिम मातहतका शाखा, उपशाखा र इकाई माफत देहाय अनुसारका कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु पर्नेछः

- आर्थिक विकास क्षेत्रको वार्षिक कार्यक्रम बजेट तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन गर्ने/गराउने,
- आर्थिक विकास क्षेत्रको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र प्रतिफल हासिल गर्ने शाखा, उपशाखा, इकाई, सेवा केन्द्र, सरकारी र गैर सरकारी, नीजि र सहकारी क्षेत्रका निकायसँग समन्वय र साझेदारी कायम गर्ने गराउने,
- आर्थिक विकास योजना तथा कार्यक्रम मितव्ययी, प्रभावकारी, दक्षतापूर्ण रूपमा संचालन गर्ने/गराउने,
- शाखा, उपशाखा र केन्द्रको आर्थिक तथा प्राविधिक कार्यहरु सूचारु रूपले संचालन गर्ने गराउने,
- आर्थिक विकास विशेष गरी कृषि, पशु, पर्यटन र उद्योग विकाससँगमा अध्ययन अनुसन्धान तथा विकास नीति, कानून, कार्यविधि, योजना र कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- उपशाखा, सेवा केन्द्रहरुको सुपरिवेक्षण तथा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन मूल्यांकन गर्ने गराउने,
- अन्तगतका कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मूल्यांकन समय भित्र गर्ने गराउने,
- अन्तर सरकारी कार्यालयहरु तथा गैसस/कृषक समुह/समुदाय/सहकारी, उद्यमी, नीजि क्षेत्र तथा अन्य सरोकारवाला निकाय संघ संस्था सँग समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने/गराउने,
- गाउँ तथा जिल्लास्तरमा आयोजना हुने तालिम, कार्यशाला र सिकाई केन्द्रमा विषयगत श्रोत ब्यक्तिको रूपमा कार्य गर्ने र सोसँग सम्बन्धित कार्यको मूल्यांकन समेत गर्ने गराउने,
- आर्थिक विकास क्षेत्रको वस्तुस्थिती विवरण तयार तथा अद्यावधिक गर्ने

विवरणको आधारमा वस्तुस्थिति गरी नीति, कानून, कार्यविधि र योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने गराउने,

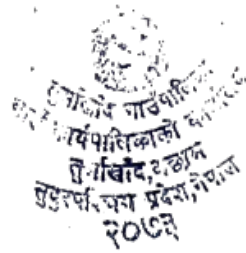
- विषयगत कार्यक्रम संचालन गर्ने सम्बन्धी बाह्य सेवा कार्यक्रम र श्रोत केन्द्रहरु/फार्महरु प्रयोगशालाहरु तथा कृषि ज्ञान केन्द्र, पशु चिकित्सालय तथा सिकाई केन्द्र, प्रदेश र संघीय मन्त्रालय, विभाग, निर्देशनालयसँग निकटतम सम्बन्ध र समन्वय गर्ने,
- आर्थिक विकास क्षेत्रको नियमित तथा आवधिक, समीक्षा तथा अनुगमन र मूल्यांकन प्रतिवेदन तयार गर्ने गराउने र कार्यपालिका र अन्य सम्बन्धित निकायमा पेश गर्ने,
- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले वेलावेलामा दिने निर्देशनहरु पालना गर्ने गराउने,

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	पशु सेवा उपशाखा
पद	पशु विकास अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौं, कृषि/भेट
<p>कार्य विवरण</p> <p>आर्थिक विकास शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकास उपशाखा प्रमुखको रूपमा पशु सेवा अधिकृतले देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • पशुपालन तथा पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा तथा सो को कार्यान्वयनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने, • पशुपंक्षी बजारको व्यवस्था तथा पशुजन्य उपजको बजार सूचना प्रणालीको स्थापना गर्ने, • पशु हाट बजारको पूर्वाधार निर्माण गर्न आवश्यक कार्य गर्ने, • पशु विकास सम्बन्धी तालीम संचालन तथा प्राविधिक सेवा टेवा उपलब्ध गराउने, • पशुनक्ष सुधार पद्धति विकास तथा व्यवस्थापन गर्ने, • पशुपंक्षी सम्बन्धी बीमा र कर्जामा आवश्यक सहजीकरण गर्ने, • स्थानीय चरण व्यवस्थापन तथा पशु आहारा एवं पोषण सुधारका कार्यक्रम संचालन गर्ने, • स्थानीय स्तरमा पशुपंक्षी सम्बन्धी सूचना तथा तथ्यांकको व्यवस्थापन गर्ने, • उपशाखा प्रमुखका रूपमा आफ्नो उपशाखामा आइपर्ने सम्पूर्ण कार्यहरु सम्पादन गर्ने गराउने, • शाखा प्रमुखले प्रदान गर्ने निर्देशनहरु पालना गर्ने गराउने 	

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/ईकाइ/केन्द्र	पशु सेवा विकास उपशाखा
पद	पशु चिकित्सक
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौं/सातौं/आठौं, कृषि/भेट.
<p>कार्य विवरण</p> <p>उपशाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई पशु चिकित्सकले देहायमा उल्लिखित कार्यहरू प्रभावकारी सम्पादन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • पशु चिकित्सालय सम्बन्धी कार्यविधि, योजना र कार्यक्रम तयार गर्ने, • पशु स्वास्थ्य केश अध्ययन र विवरण तयार गर्ने, • पशु रोग स्वास्थ्य उपचार, खोप, वन्ध्याकरण, कृत्रिम गर्भाधान सम्बन्धी सेवा प्रवाह गर्ने, • पशुपंक्ष रोग तथा महामारी नियन्त्रण गर्ने गराउने, • पशु रोग उपचारमा ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता र स्थानीय सेवा प्रदायक र अगुवा कृषकको प्राविधिक सीप तथा क्षमता विकास गर्ने, • आवश्यकता अनुसार पशुस्वास्थ्य शिविर संचालन गर्ने गराउने, • पशुरोग सम्बन्धी सामान्य ल्याव सेवा संचालन गर्न गराउने, <p>उपशाखा प्रमुखले प्रदान गर्ने निर्देशनहरू पालना गर्ने गराउने,</p>	

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/ईकाइ/केन्द्र	सडक यातायात तथा पूर्वाधार विकास उपशाखा
-----------------------------------	--

पद	सव इञ्जिनियर
तह/ सेवा/समूह	सहायक पाँचौ प्रा./सिभिल इञ्जिनियरिङ्ग
कार्य विवरण	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ सब इञ्जिनियरले उपशाखा प्रमुख प्रति उत्तरदायी भई देहायका कार्यहरु प्रभावकारी रुपमा गर्नु गराउनु पर्नेछः ▪ आयोजनाको स्थलगत सर्वेक्षण र नापजाँच गर्ने, ▪ स्वीकृत डिजाइन अनुसार दर विक्षेपण तथा आयोजनाको लगात अनुमान तयार गर्ने, ▪ आयोजनाको संचालनमा प्राविधिक सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा गुणस्तर परिक्षण गर्ने, ▪ संचालित आयोजनाको नापजाँच, एमवि तयारी गरी रनिङ तथा अन्तिम विल तयार गर्ने, ▪ उपभोक्ता समिति संचालित आयोजनाको कार्यान्वयनमा प्राविधिक सहयोग गर्ने र गुणस्तर कायम गर्न गराउने, ▪ उपशाखा तथा शाखा प्रमुखको निर्देशन पालना गर्ने गराउने । 	

(Signature)
 सहायक पाँचौ प्रा.सि.
 अध्यक्ष

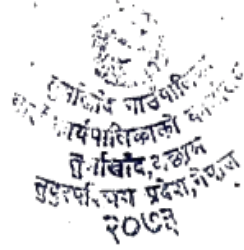
कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	कृषि विकास उपशाखा
पद	कृषि विकास अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौं, कृषि

कार्य विवरण

आर्थिक विकास शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई कृषि विकास अधिकृतले देहायमा उल्लिखित कार्यहरु प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु गराउनु पर्नेछः

- कृषिलाई उद्योग र कृषक उद्यमी बनाउन नीति, कानून, कार्याविधि, योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- खाद्यान्न, वागवानी, नगदे तथा अन्यबाली विकास सम्बन्धी विवरण, प्रविधि विकास र अद्यावधिक गर्ने,
- कृषि विकास तथा संभाव्यता र पकेट क्षेत्र निर्धारण र कृषि प्रविधि र सेवा प्रसारको व्यवस्था गर्ने गराउने,
- कृषि सेवा केन्द्र र सम्पर्क स्थलहरुलाई सहयोग गर्ने,
- स्वीकृत कार्यक्रमहरु, तालिम, उत्पादन, निजीस्तरको प्रवर्द्धन आदि संचालन गर्ने सेवा केन्द्र /सम्पर्क स्थल र कृषक फार्महरुलाई प्राविधिक सेवाटेवा पुर्याउने,
- अन्य निकाय जस्तै गैसस र सहकारी र निजीक्षेत्रका संघ/संस्थाहरुको कार्यक्रम बारे जानकारी राख्ने, समन्वय गर्ने र परिपुरक हुने गरी कार्यक्रम तर्जुमा र संचालन गर्न सहयोग गर्ने,
- कृषक/कृषक समुहको विषयगत आवश्यकता पहिचान गर्न सेवा केन्द्र/सम्पर्क स्थल, कृषि फार्महरुलाई सहयोग गर्ने तथा कृषक पाठशाला संचालन गर्ने,
- विषयगत कार्यक्रमको लागि आवश्यक श्रोत विकास तथा व्यवस्थापन गर्ने,
- फलफूल, तथा तरकारी बालीहरुको माग र आवश्यकता अनुसार नर्सरी स्थापना गर्ने/गराउने,
- गाउँ भित्रका कृषकहरुलाई समुह, सहकारीमा आवद्ध गराउने र कृषी उत्पादनलाई व्यावसायीकरण प्रविधि र प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउने,
- कृषि प्रविधि तथा सेवालाई कृषक समुह मार्फत प्रचार गर्ने,
- अनुसन्धान केन्द्रबाट निस्किएका नविनतम प्रविधिलाई कृषक समक्ष लैजाने,
- रासायनिक मल, तथा विडविजन बिक्रीका लागी अनुमती दिने,

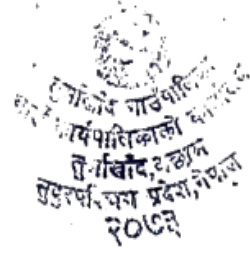
- रासायनिक मल विषादी विडविजन विक्रेतालाई तालिम दिने,
- कृषि सहकारी, समूहहरूको वाली नाली अनुगमन गरी प्राविधिक सल्लाह प्रदान गर्ने,
- कृषि उत्पादन, प्रशोधन र बजारिकरण सम्बन्धी उद्यम व्यवसायको व्यवसायिक विकास योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्ने गराउने,
- माग तथा आवश्यकता अनुसार कृषि नर्सरी, वीडविजन केन्द्र तथा नमूना फार्म संचालन गर्ने गराउने,
- कृषि अनुसन्धान, बागबानी, वैकल्पिक खती प्रणाली, वाली संरक्षण, माटो परीक्षण, कृषि प्रयोगशाला, जैविक उत्पादन र कृषि पर्यटन सेवा विकास र विस्तार गर्ने,
- शाखा प्रमुखले प्रदान गर्ने निर्देशनहरू पालना गर्ने गराउने ।

[Handwritten Signature]
 अक्षर बज्रापुर वि.सं.
 अध्यक्ष

कार्यालय/शाखा/उपशाखा/इकाइ/केन्द्र	कृषि विकास उपशाखा
पद	कृषि विकास अधिकृत
तह/ सेवा/समूह	अधिकृत छैठौं, कृषि
<p>कार्य विवरण</p> <p>आर्थिक विकास शाखा प्रमुखप्रति उत्तरदायी भई कृषि विकास अधिकृतले देहायमा उल्लिखित कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नु गराउनु पर्नेछः</p> <ul style="list-style-type: none"> • कृषिलाई उद्योग र कृषक उद्यमी बनाउन नीति, कानून, कार्याविधि, योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने गराउने, • खाद्यान्न, वागवानी, नगदे तथा अन्यबाली विकास सम्बन्धी विवरण, प्रविधि विकास र अद्यावधिक गर्ने, • कृषि विकास तथा संभाव्यता र पकेट क्षेत्र निर्धारण र कृषि प्रविधि र सेवा प्रसारको व्यवस्था गर्ने गराउने, • कृषि सेवा केन्द्र र सम्पर्क स्थलहरूलाई सहयोग गर्ने, • स्वीकृत कार्यक्रमहरू, तालिम, उत्पादन, निजीस्तरको प्रवर्द्धन आदि संचालन गर्न सेवा केन्द्र /सम्पर्क स्थल र कृषक फार्महरूलाई प्राविधिक सेवाटेवा पुर्याउने, • अन्य निकाय जस्तै गैसस र सहकारी र निजीक्षेत्रका संघ/संस्थाहरूको कार्यक्रम बारे जानकारी राख्ने, समन्वय गर्ने र परिपुरक हुने गरी कार्यक्रम तर्जुमा र संचालन गर्न सहयोग गर्ने, • कृषक/कृषक समूहको विषयगत आवश्यकता पहिचान गर्न सेवा केन्द्र/सम्पर्क स्थल, कृषि फार्महरूलाई सहयोग गर्ने तथा कृषक पाठशाला संचालन गर्ने, • विषयगत कार्यक्रमको लागि आवश्यक श्रोत विकास तथा व्यवस्थापन गर्ने, • फलफूल, तथा तरकारी बालीहरूको माग र आवश्यकता अनुसार नर्सरी स्थापना गर्ने/गराउने, • गाउँ भित्रका कृषकहरूलाई समूह, सहकारीमा आवद्ध गराउने र कृषी उत्पादनलाई व्यावसायीकरण प्रविधि र प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउने, • कृषि प्रविधि तथा सेवालाई कृषक समूह मार्फत प्रचार गर्ने, • अनुसन्धान केन्द्रबाट निस्किएका नविनतम प्रविधिलाई कृषक समक्ष लैजाने, • रासायनिक मल, तथा विउविजन बिक्रीका लागि अनुमती दिने, • रासायनिक मल विषादी विउविजन विक्रेतालाई तालिम दिने, • कृषि सहकारी, समूहहरूको वाली नाली अनुगमन गरी प्राविधिक सल्लाह प्रदान गर्ने, 	

- कृषि उत्पादन, प्रशोधन र बजारिकरण सम्बन्धी उद्यम व्यवसायको व्यवसायिक विकास योजना तर्जुमा गर्ने सहयोग गर्ने गराउने,
- माग तथा आवश्यकता अनुसार कृषि नर्सरी, वीडिजिन केन्द्र तथा नमूना फार्म संचालन गर्ने गराउने,
- कृषि अनुसन्धान, बागबानी, वैकल्पिक खती प्रणाली, वाली संरक्षण, माटो परीक्षण, कृषि प्रयोगशाला, जैविक उत्पादन र कृषि पर्यटन सेवा विकास र विस्तार गर्ने,
- शाखा प्रमुखले प्रदान गर्ने निर्देशनहरु पालना गर्ने गराउने ।

[Handwritten Signature]
 जसपुर वि.सं.
 अध्यक्ष